

HÄMEEN TULEVAISUUSRAPORTTI

Tilastoanalyysi Hämeen ammattikorkeakoulun ulkoisesta toimintaympäristöstä
syksyllä 2024

Hämeen tulevaisuusraportti on **Hämeen ammattikorkeakoulun (HAMK)** tilaama selvitys HAMKin toiminta-alueen eli Kanta-Hämeen ja Etelä-Pirkanmaan elinvoimaan ja tulevaisuuden näkymiin vaikuttavista tekijöistä.

Selvityksen on tehnyt aluetutkija, VTT **Timo Aro** syksyllä 2024.

Raportti on julkaistu 12.12.2024.

ANALYYSIN SISÄLTÖ

1

Tiivis kuvaus Hämeen maakunnan ja Hämeen ammattikorkeakoulun ulkoisesta toimintaympäristöstä.

2

Vertaileva tilastoanalyysi aluetalouteen, tutkimukseen ja tuotekehitykseen sekä osaamiseen ja koulutukseen liittyvästä dynamiikasta Hämeen maakunnan ja Hämeen ammattikorkeakoulun positiosta alueiden ja korkeakoulujen joukossa.

3

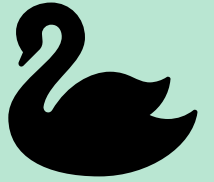
Yhteenveto Hämeen maakunnan ja Hämeen ammattikorkeakoulun näkökulmasta.

Hyvä muistaa!

- Alueelliset erot ovat suhteellisen pysyviä ja muodostuneet elinkeino- ja toimialarakenteen sekä alueellisen työnjaon seurauksena vuosikymmenien kehityksen seurauksena.
- Aluekehitys on luonteeltaan keskittävää ja lukkiutuvaa, jossa kehitys liikkeelle lähtiessään joko vahvistaa tai heikentää itse itseään sekä luo polkuriippuvuutta. Aiempi kehitys luo myönteisiä tai kielteisiä kehä- ja kerrannaisvaikutuksia.
- Polkuriippuvuus voi taittua toimintaympäristön muuttumisen tai alueellisten toimijoiden ja verkostojen vaikutuksesta
- Alueiden kilpailukykyä voidaan mitata lukemattomilla tavoilla eikä ole yhtä ainoaa ja oikeaa mittaustapaa. Lopputulos riippuu aina valituista teemoista ja muuttujista, valituista painotuksista, käytetystä ajanjaksosta jne.

Tiivis alue- ja väestönkehityksen tilannekuva lokakuussa 2024

1. Kaupungistumis- ja keskittymiskehitys jatkuvat koronakriisin aiheuttaman ”rytmihäiriön” jälkeen
2. **Demografinen muutospaine** lisää alueiden välisiä eroja
3. Maahanmuutto ja monikielistyminen vaikuttavat kaikkeen ja kaikkialle
4. Vihreistä investoinneista voi tulla aluekehityksen uusi supervoima etenkin rannikko-Suomessa
5. Nopeiden liikenneyhteyksien, korkeakoulujen ja sijainnin välinen vahva keskinäis- ja polkuriippuvuus korostuu edelleen
6. Alueellinen erilaistuminen ja eriytyminen syvenee sekä lisää alueellisia eroja maan eri osien välillä ja maakuntien sisällä.

Väestö keskittyy ja kaupungistuu

Vasemmalla oleva kartta kuvaa kuntatasolla kasvaneita ja supistuneita kuntia vuosina 2020–2024/6.

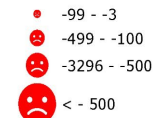
Väestö kasvoi alle joka neljännessä kunnassa (71). Kasvu keskittyi suurten ja keskisuurten korkeakoulukaupunkien läheisyyteen ja pistemäisesti muualle.

Oikealla oleva kartta kuvaa 5 km x 5 km ruuduissa väestön kasvua ja supistumista vuosina 2020–2023.

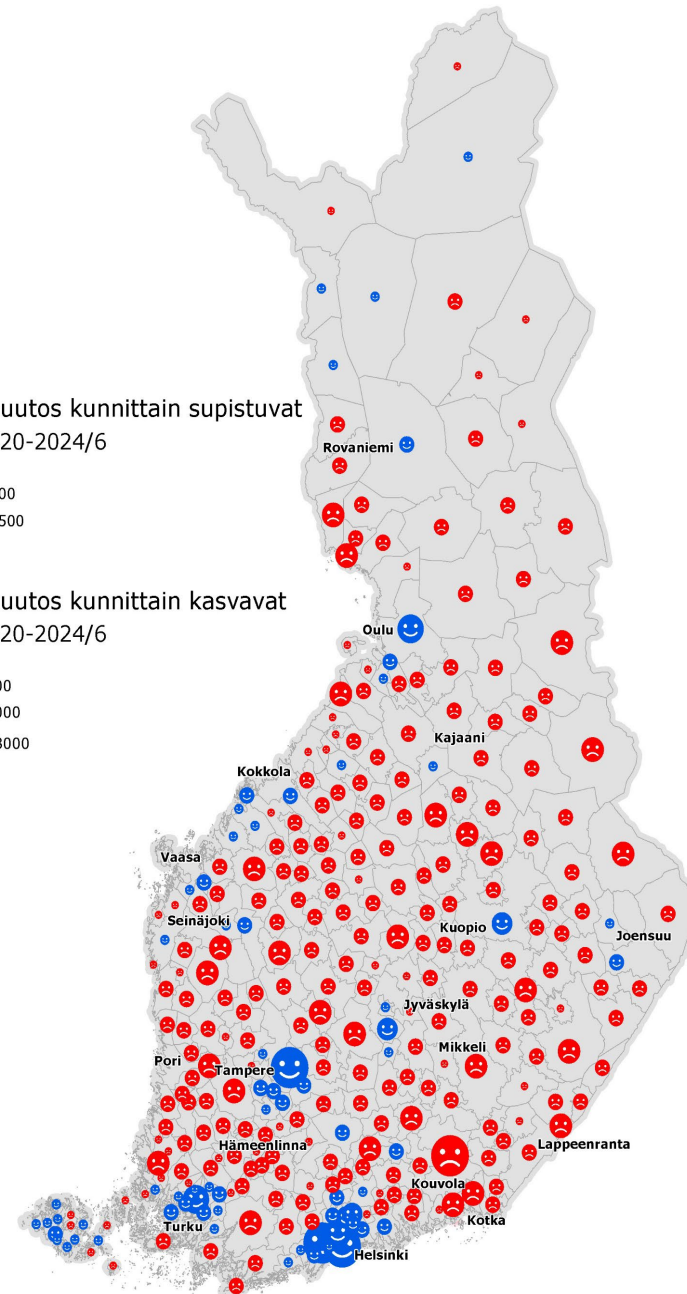
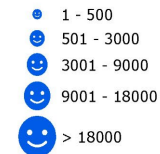
Väestö kasvoi koko maassa noin joka neljännessä ruudussa. Kasvavissa ruuduissa väestö kasvoi noin 134 000 henkilöllä ja väheni supistuneissa ruuduissa noin 75 000 henkilöllä.

Lähde: Tilastokeskus, Ruutuaineisto; väestörakenne: Kartat: Timo Widbom 2024

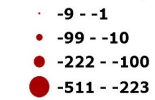
Väestönmuutos kunnittain supistuvat vuosina 2020-2024/6

Väestönmuutos kunnittain kasvavat vuosina 2020-2024/6

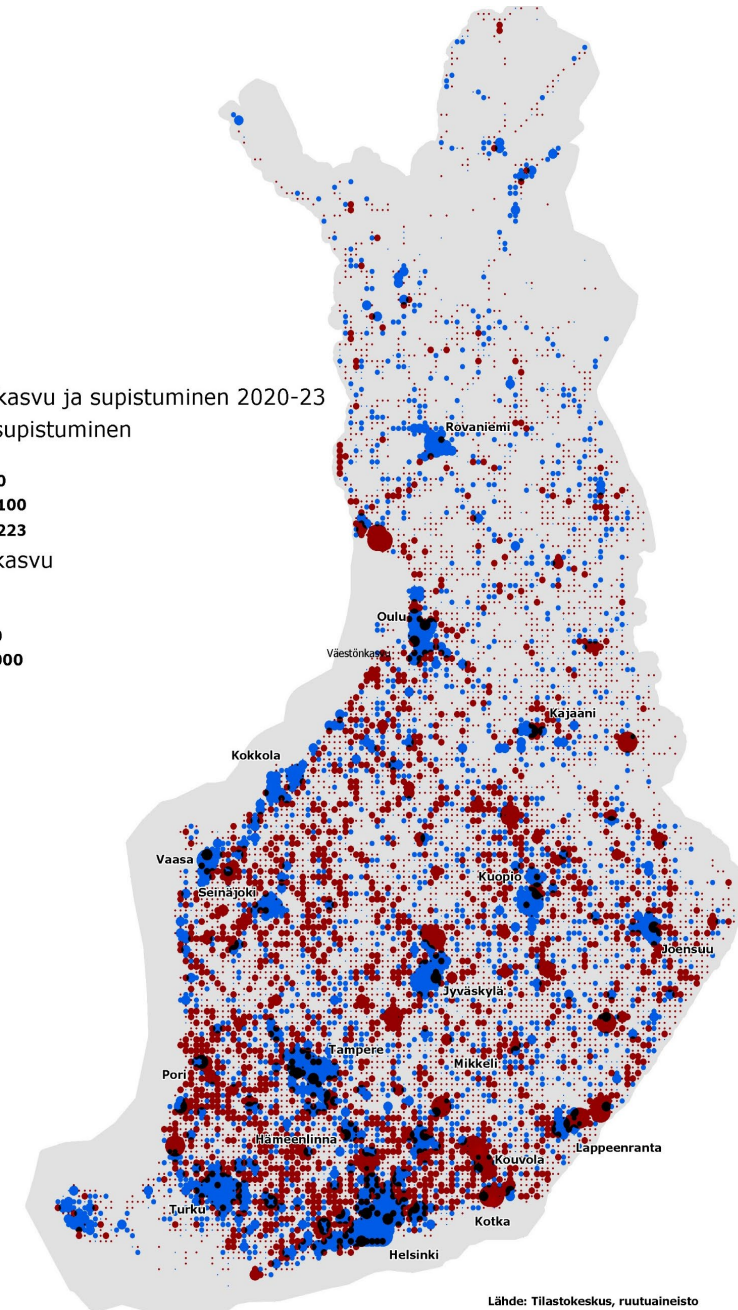

Väestön kasvu ja supistuminen 2020-23 väestön supistuminen

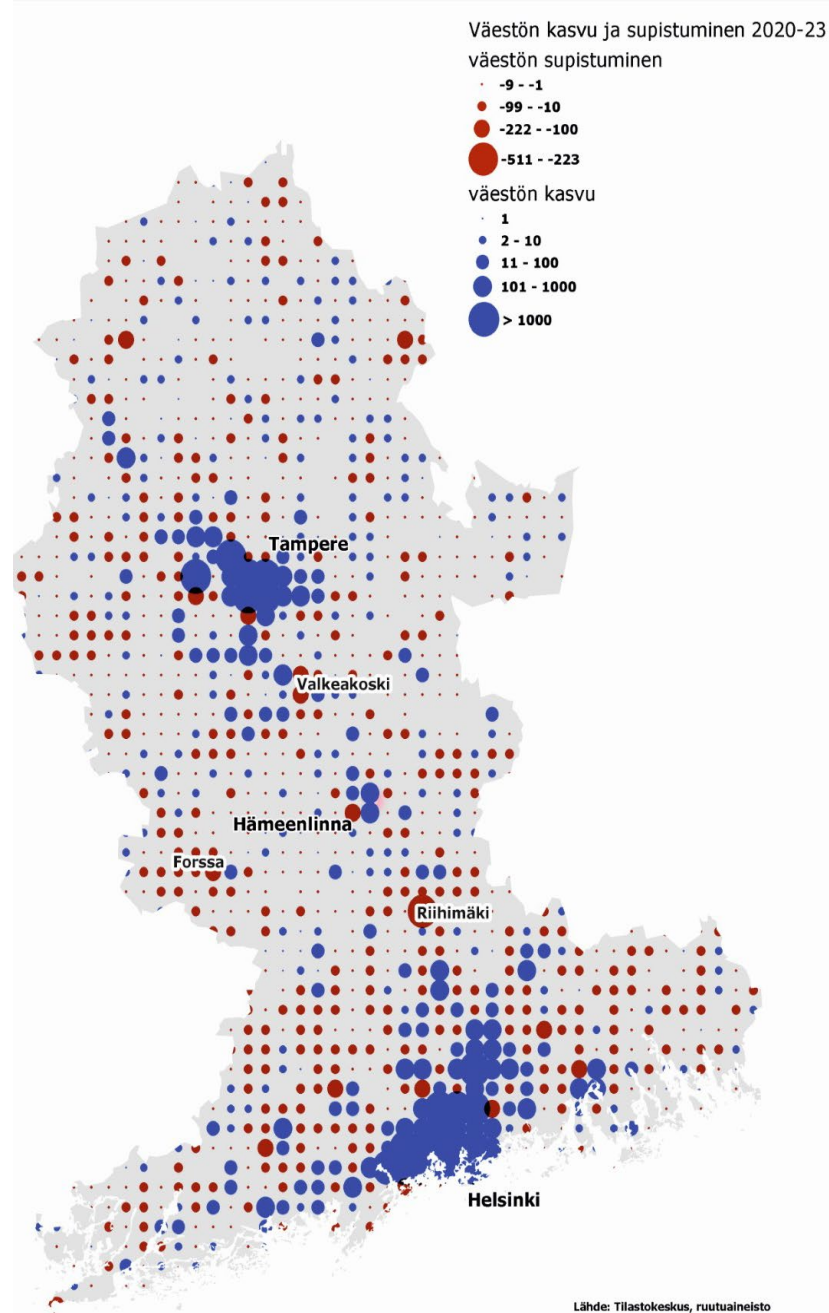
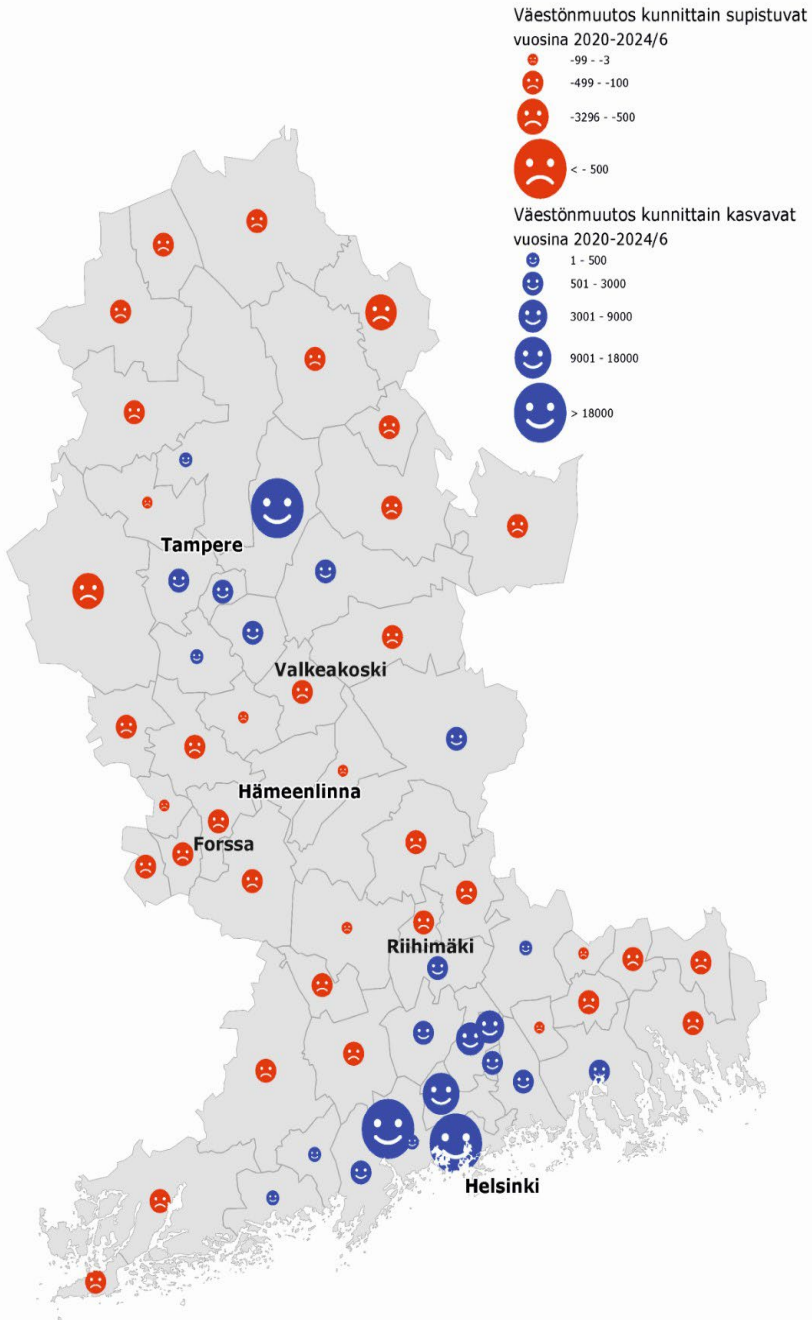

väestön kasvu

- 1
- 2 - 10
- 11 - 100
- 101 - 1000
- > 1000

Lähde: Tilastokeskus, ruutuaineisto

Hämeen alueella väestö kasvaa Hämeenlinnan läheisyydessä

Vasemmalla oleva kartta kuvaa Hämeen ammattikorkeakoulun vaikutusalueella olevien kuntien väestönmuutosta vuosina 2020-2024/M6. Hämeen alueella väestö kasvoi ajanjakson aikana vain Hämeenlinnassa (+580). Lisäksi Riihimäki on saanut merkittävää väestönlisäystä 2023 alkaen.

Oikealla oleva kartta kuvaa Hämeen ammattikorkeakoulun vaikutusalueella 5 km x 5 km ruuduissa väestön kasvua ja supistumista vuosina 2020-2023. Väestö kasvoi Hämeen maakunnan alueella lähinnä Hämeenlinnan välittömässä läheisyydessä ja pistemäisesti muualla vaikutusalueella.

Lapset ja työkäiset vähenivät, iäkkäät kasvoivat

Vasemmalla oleva kartta kuvaa alle 15-vuotiaiden määrän kehitystä 5 km x 5 km ruuduissa vuosina 2017–2022. **Koko maassa alle 15-vuotiaiden määrä väheni noin 50 000 lapsella.** Lasten määrä kasvoi alle joka viidennessä ruudussa.

Oikealla oleva kartta 5 km x 5 km ruuduissa 15–64-vuotiaiden työkäisten kehitystä vuosina 2017–2022. **Työkäisten määrä väheni koko maassa yhteensä noin 15 000 henkilöllä.** Työkäisten määrä väheni määrällisesti maltillisesti koko maassa, mutta alueelliset erot suuret. **Työkäisten määrä supistui peräti 85 %:ssa ruutuja.**

Lähde: Tilastokeskus, Ruutuaineisto; väestörakenne: Kartat: Timo Widbom 2024

Alle 15-vuotiaiden määrän kasvu

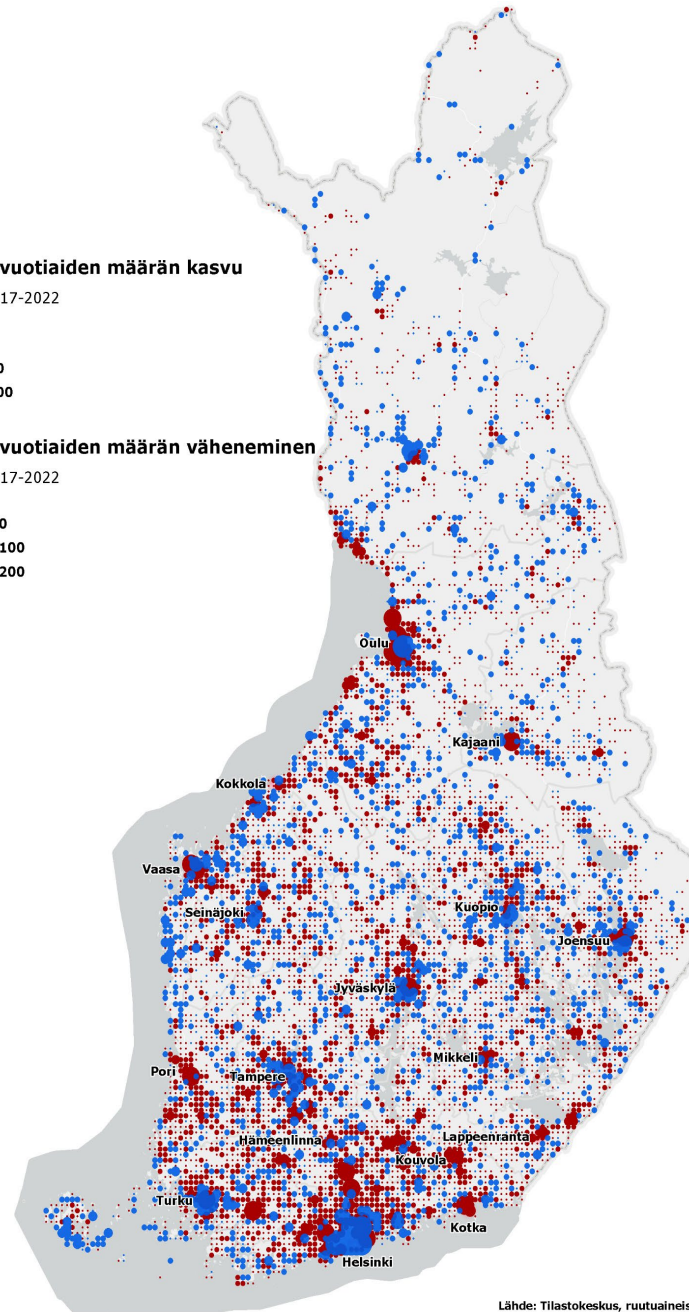
vuosina 2017-2022

- 1
- 2 - 10
- 11 - 100
- 101 - 500
- > 500

Alle 15-vuotiaiden määrän väheneminen

vuosina 2017-2022

- 9 - -1
- 99 - -10
- 199 - -100
- 235 - -200
- < -200

Lähde: Tilastokeskus, ruutuaineisto

15-64 -vuotiaiden määrän kasvu

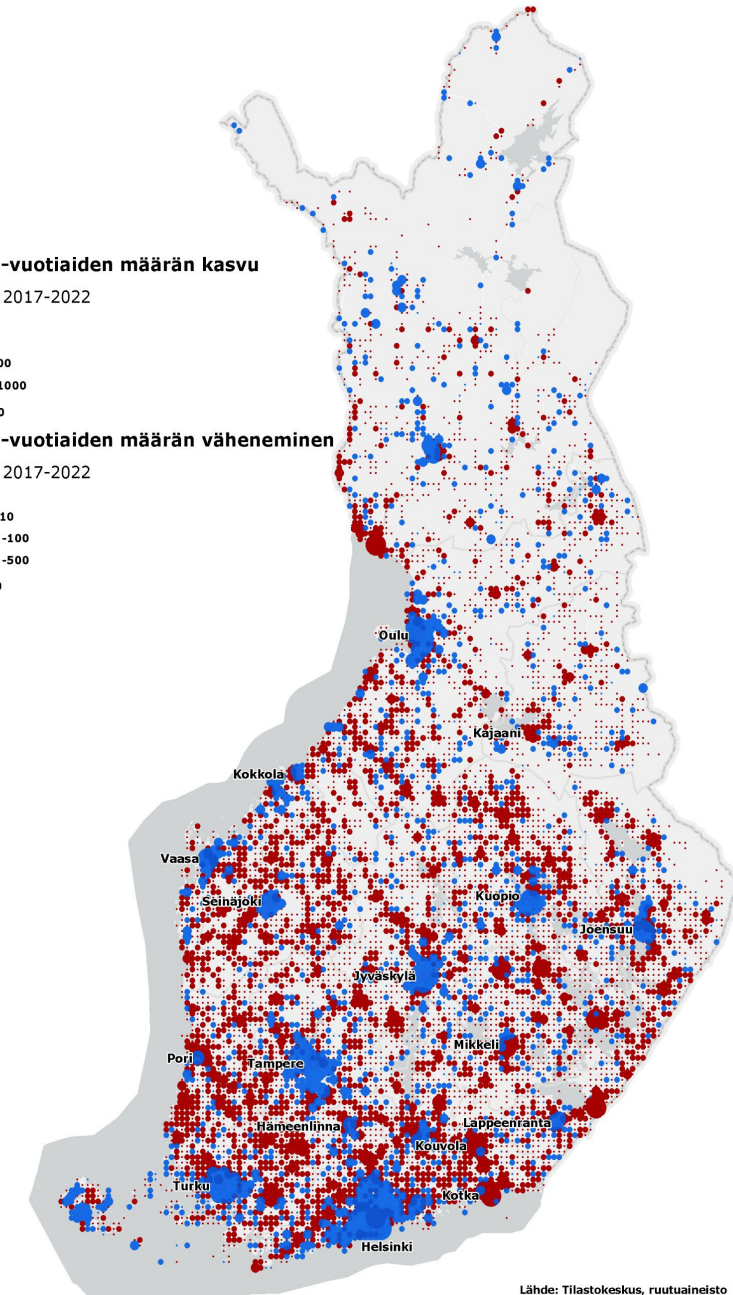
vuosina 2017-2022

- 1
- 2 - 10
- 11 - 100
- 101 - 1000
- > 1000

15-64 -vuotiaiden määrän väheneminen

vuosina 2017-2022

- 9 - -1
- 99 - -10
- 499 - -100
- 599 - -500
- < -600

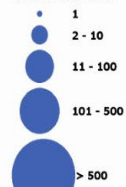

Lähde: Tilastokeskus, ruutuaineisto

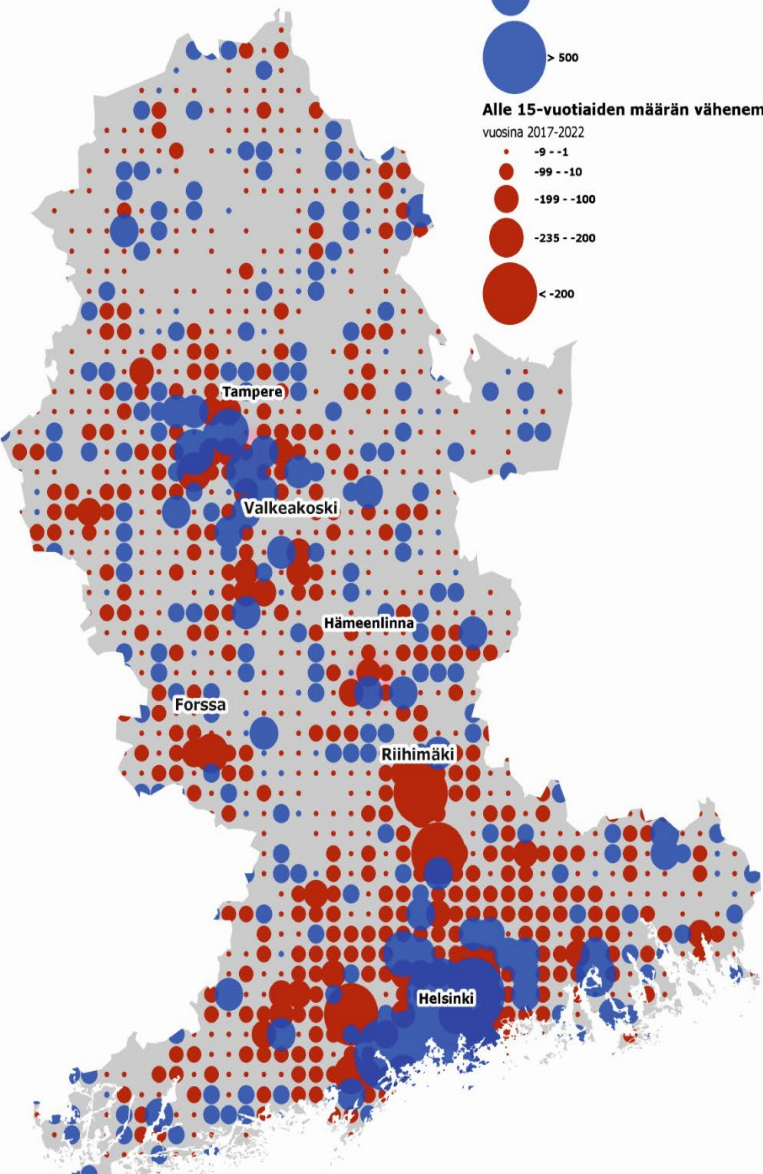
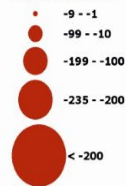
Alle 15-vuotiaiden määrän kasvu

vuosina 2017-2022

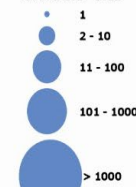
Alle 15-vuotiaiden määrän väheneminen

vuosina 2017-2022

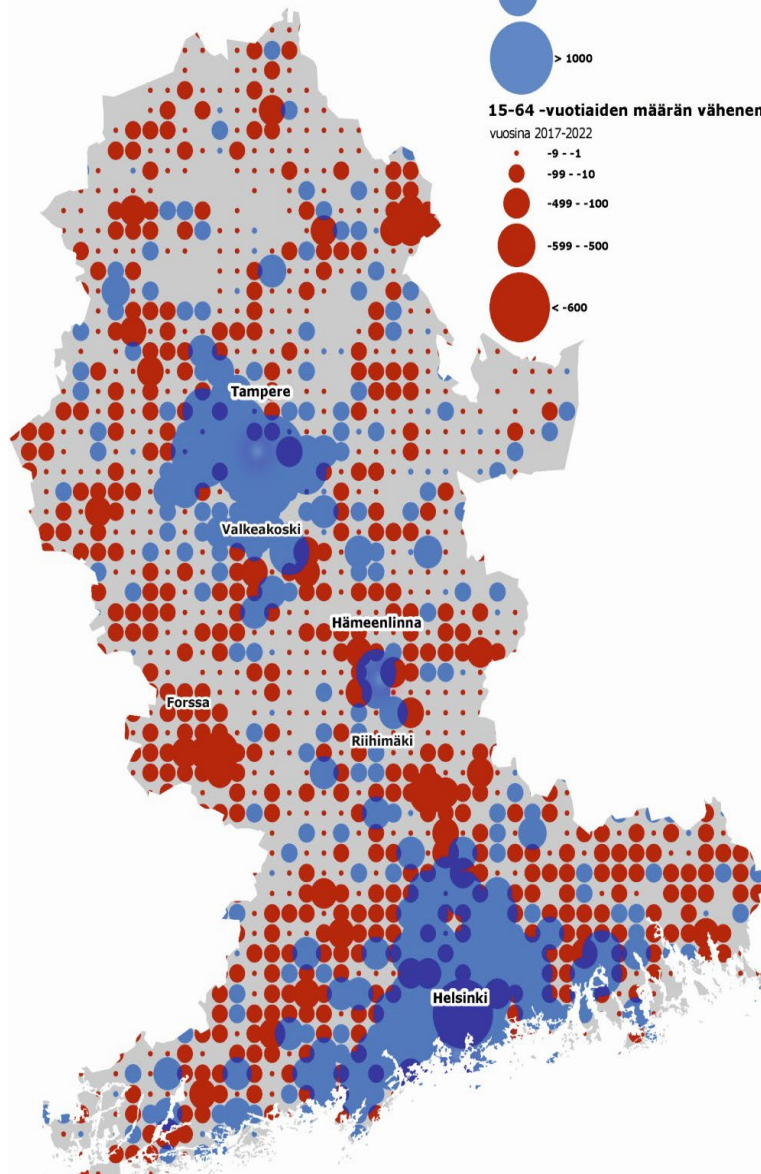
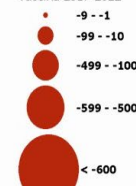
15-64 -vuotiaiden määrän kasvu

vuosina 2017-2022

15-64 -vuotiaiden määrän väheneminen

vuosina 2017-2022

Hämeessä lapset ja työikäiset vähenivät, iäkkäät kasvoivat

Vasemmalla oleva kartta kuvaa alle 15-vuotiaiden määrän kehitystä Hämeen ammattikorkeakoulun vaikutusalueella 5 km x 5 km ruuduissa vuosina 2017–2022. **Alle 15-vuotiaiden määrä väheni Hämeen alueella noin 3 200 lapsella.** Noin joka neljännessä (24,3 %) ruudussa lasten määrä kasvoi.

Oikealla oleva kartta 5 km x 5 km ruuduissa Hämeen ammattikorkeakoulun vaikutusalueen 15–64-vuotiaiden työikäisten kehitystä vuosina 2017–2022. **Työikäisten määrä väheni Hämeen alueella yhteensä noin 4 700 henkilöllä.** Työikäisten määrä kasvoi alle joka viidennessä (15,7 %) ruudussa vuosina 2017–2022.

Lähde: Tilastokeskus, Ruutuaineisto; väestörakenne: Kartat: Timo Widbom 2024

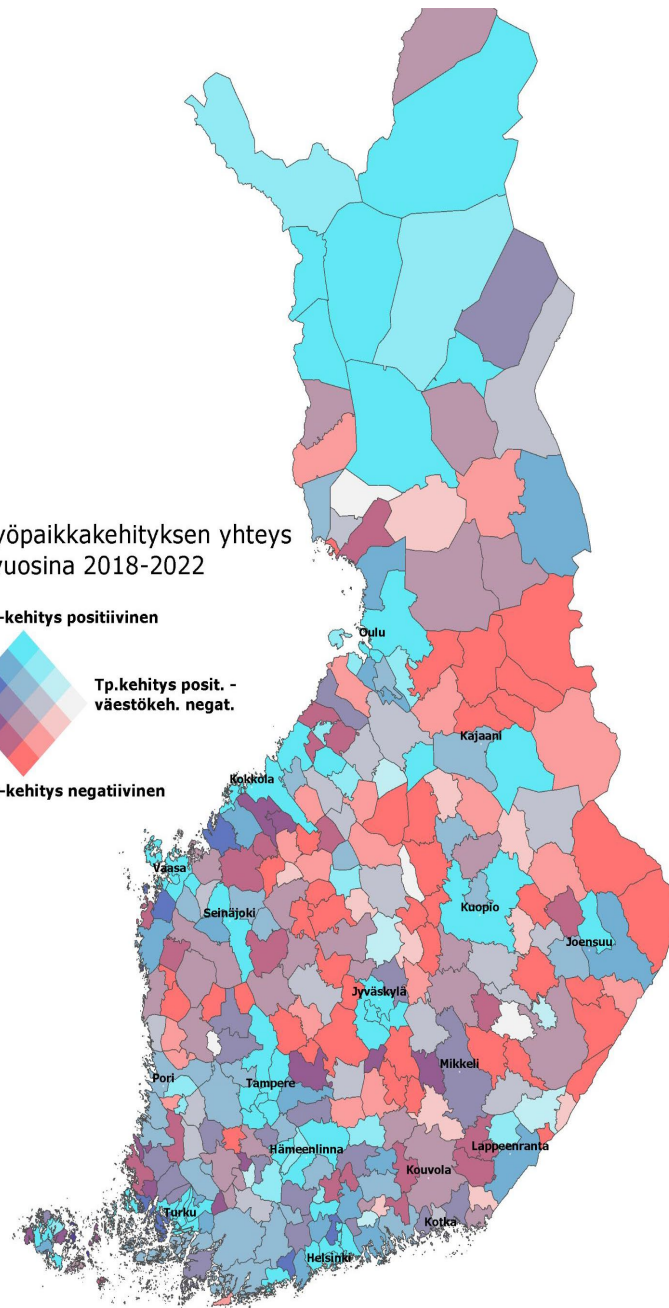
Työpaikkojen määrä kasvoi koko maassa, mutta epätasaisesti

Vasemmalla oleva nelikenttäkartta kuvaa väestö- ja työpaikkakehitystä kunnittain vuosina 2018–2023. **Väestö- ja työpaikkakehitys olivat samanaikaisesti positiivisia vain yhdessä kuudesta kunnassa (53).**

Oikealla oleva kartta 5 km x 5 km ruuduissa työpaikkamäärän kasvua tai vähenemistä vuosina 2015–2021. **Työpaikkojen määrä kasvoi koko maassa 132 000 työpaikalla vuosina 2015–2021.** Työpaikkojen määrä kasvoi keskimäärin joka kolmannessa (31 %) ruudussa.

Lähde: Tilastokeskus, Ruutuaineisto; väestörakenne; työssäkäynti: Kartat: Timo Widbom 2024

Väestö- ja työpaikkakehityksen yhteys kunnittain vuosina 2018–2022

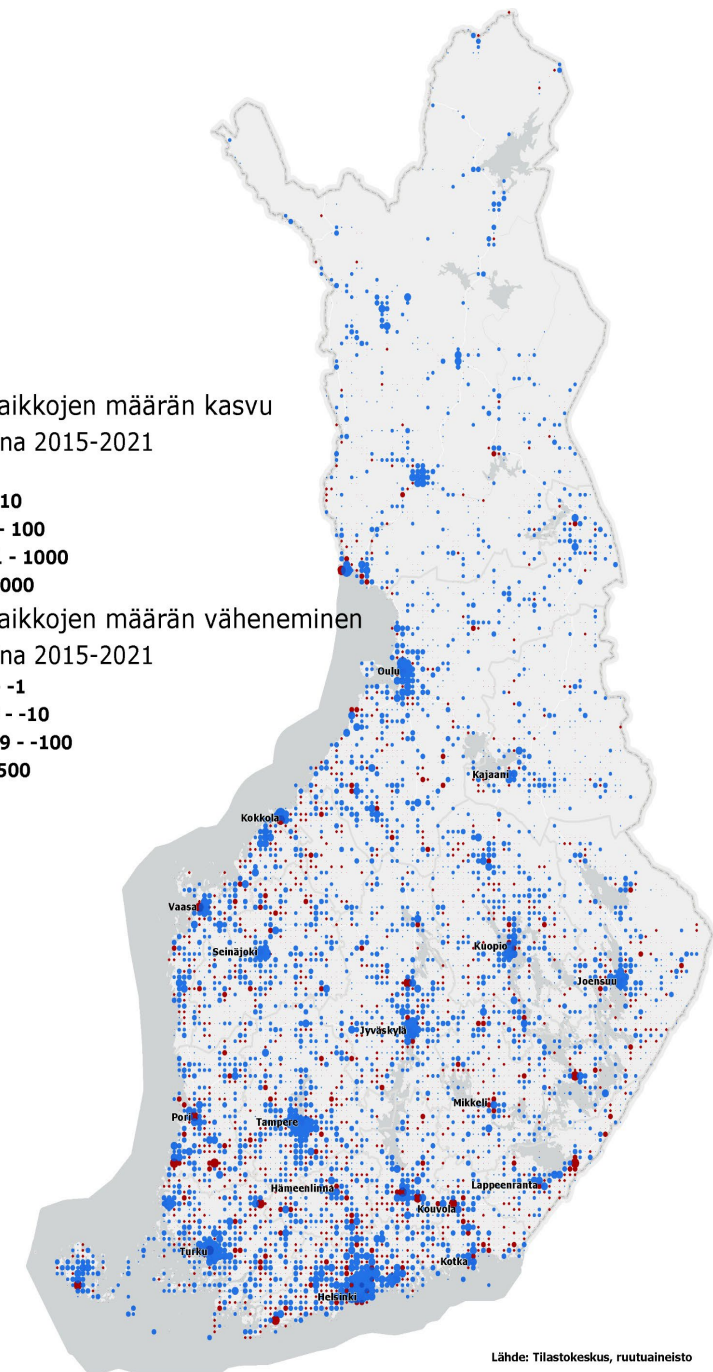

Työpaikkojen määrän kasvu vuosina 2015–2021

- 1
- 2 - 10
- 11 - 100
- 101 - 1000
- > 1000

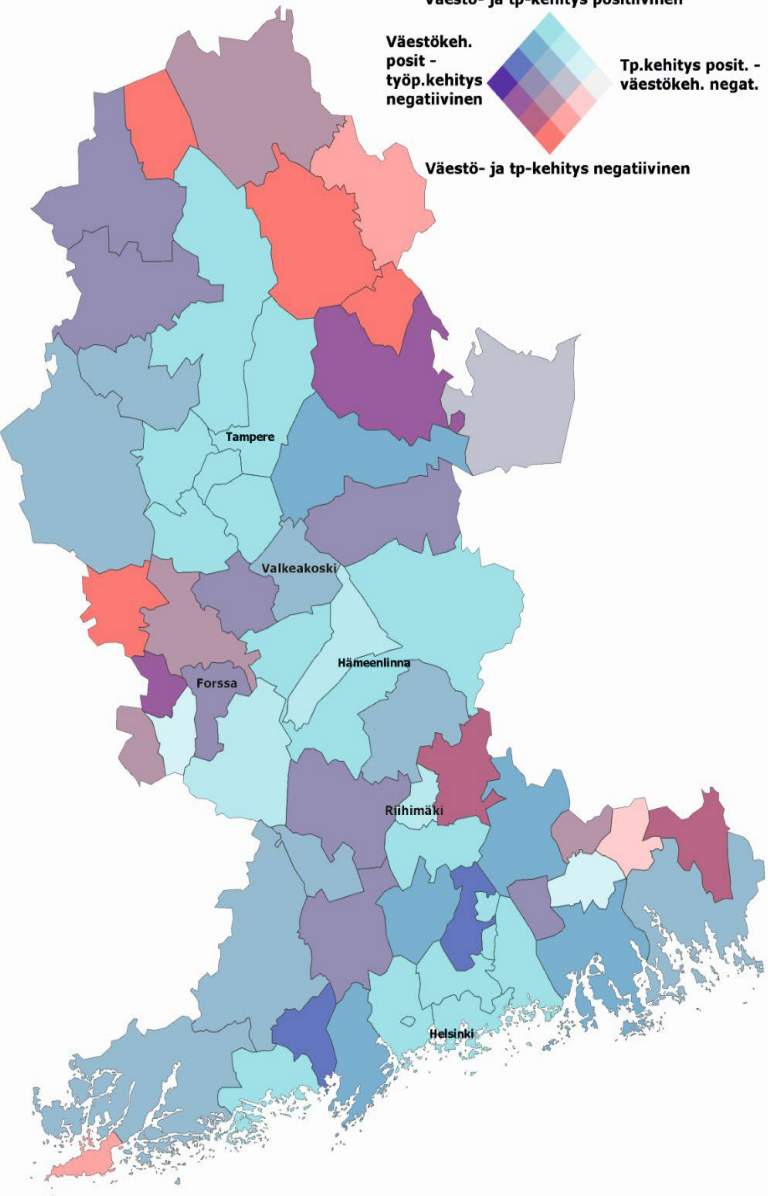
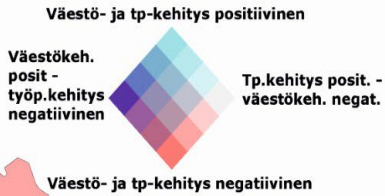
Työpaikkojen määrän väheneminen vuosina 2015–2021

- 9 - -1
- 99 - -10
- 499 - -100
- < -500

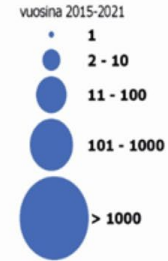

Lähde: Tilastokeskus, ruutuaineisto

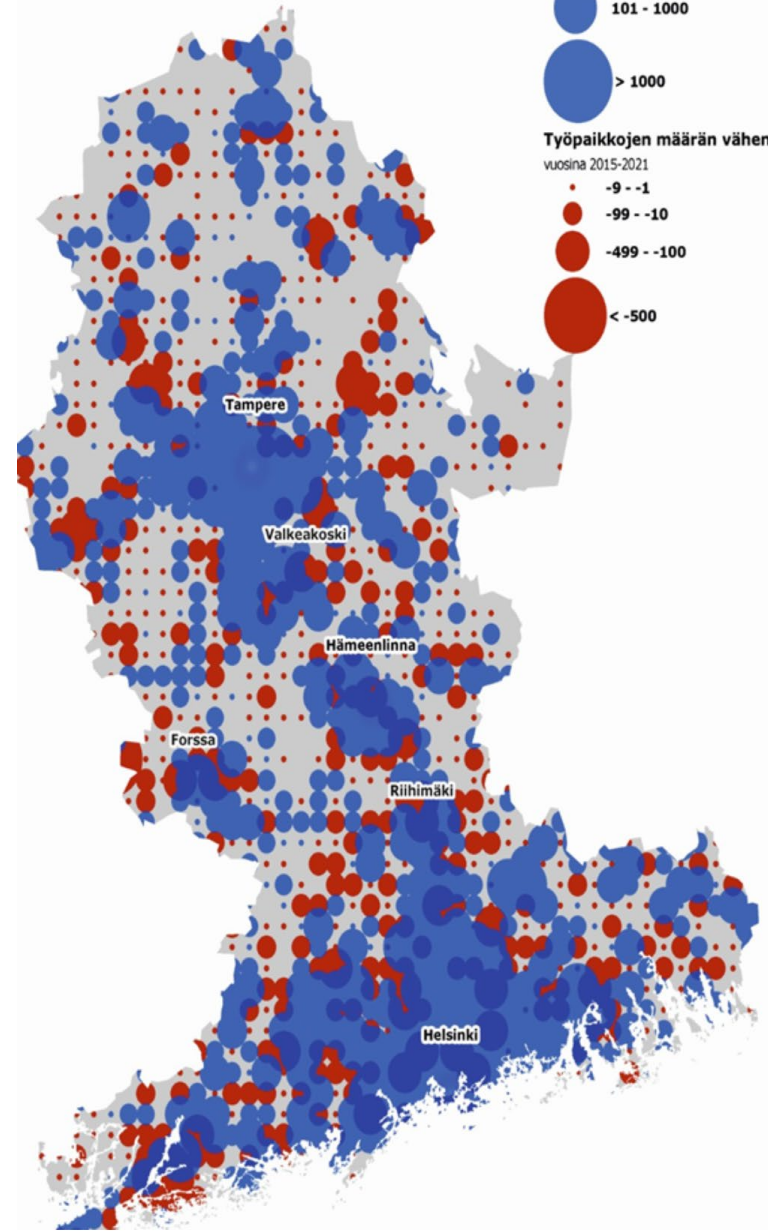
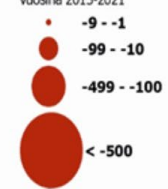
Väestö- ja työpaikkakehityksen yhteys kunnittain vuosina 2018-2022

Työpaikkojen määrän kasvu vuosina 2015-2021

Työpaikkojen määrän väheneminen vuosina 2015-2021

Hämeen alueella työpaikkakehitys lievästi positiivista

Vasemmalla oleva nelikenttäkartta kuvaa väestö- ja työpaikkakehitystä kunnittain Hämeen ammattikorkeakoulun vaikutusalueella vuosina 2018–2023. **Väestö- ja työpaikkakehitys oli positiivista vain Hämeenlinnassa.** Työpaikkakehitys oli positiivinen Hattulassa, Jokioisissa, Riihimäellä ja Tammelassa.

Oikealla oleva kartta 5 km x 5 km ruuduissa työpaikkamäärän kasvua tai vähenemistä Hämeen ammattikorkeakoulun vaikutusalueella vuosina 2015–2021. **Hämeen alueella työpaikkojen määrä kasvoi maltillisesti (+258).** Hämeessä työpaikkojen määrä kasvoi noin neljässä kymmenestä (38,6 %) ruudusta.

Lähde: Tilastokeskus, Ruutuaineisto; väestörakenne; työssäkäynti: Kartat: Timo Widbom 2024

Hämeen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden rekrytointialueet

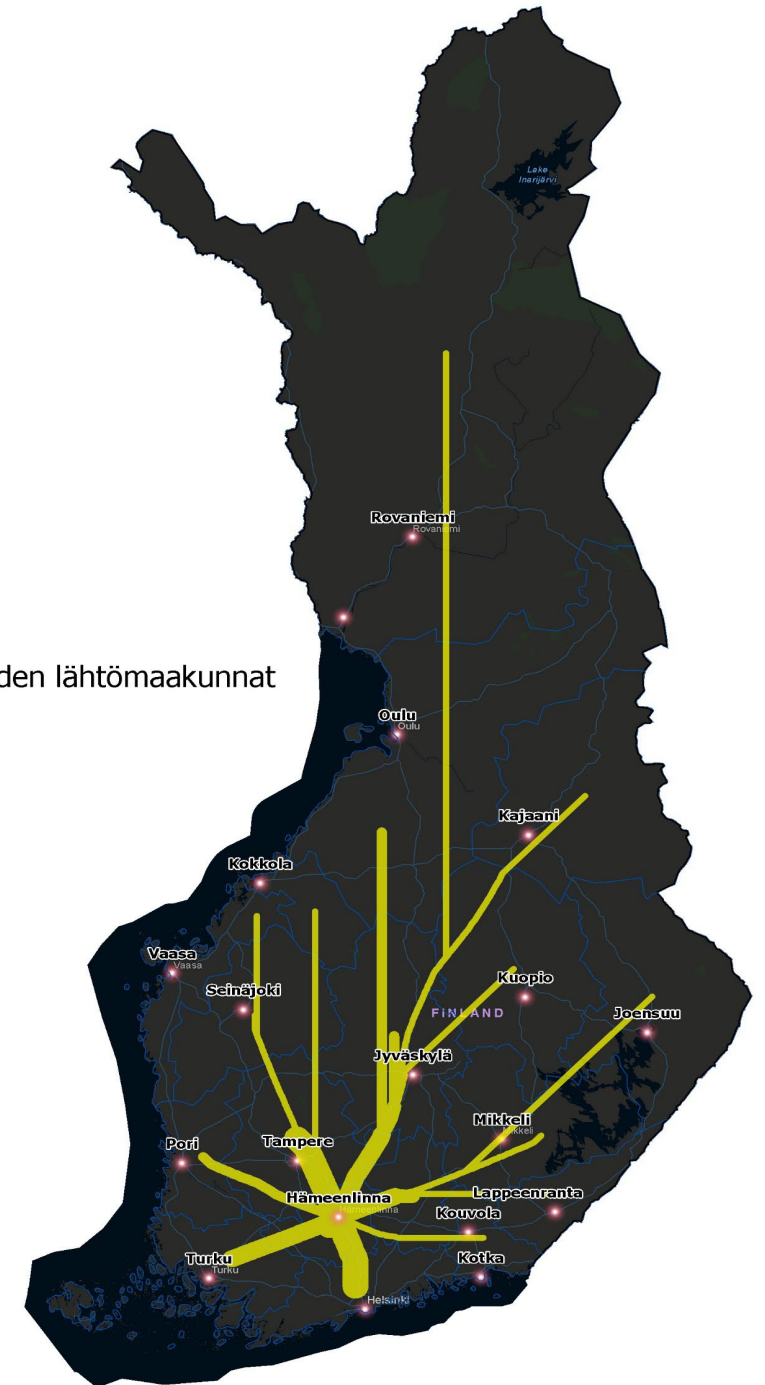
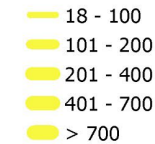
Viereisessä juurikartassa on kuvattu Hämeen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden lähtöalueita vuosina 2021–2023. Hämeen ammattikorkeakouluun tuli yhteensä 7 335 opiskelijaa vuosina 2021–2023

Kaikista opiskelijoista hieman alle **yksi neljäs (23,5%) tuli omasta maakunnasta** ja hieman **alle kolme neljästä (76,5%) muista maakunnista.**

Hämeen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden ylivoimaisesti **suurimmat lähtöalueet olivat Uusimaa, Pirkanmaa ja oma maakunta Kanta-Häme.** Lähes neljä viidestä opiskelijasta (76,3 %) tuli em. kolmesta maakunnasta. Seuraavaksi suurimmat lähtöalueet olivat Varsinais-Suomi, Päijät-Häme ja Keski-Suomi.

Lähde: Tilastokeskus, StatFin-tilastotietokanta; väestö; muuttoliike: Kartta: Timo Widbom 2024

HAMK Opiskelijoiden lähtömaakunnat vuosina 2021-23

Hämeen ammattikorkeakoulun amk-tutkinnon suorittaneiden alueellinen sijoittuminen

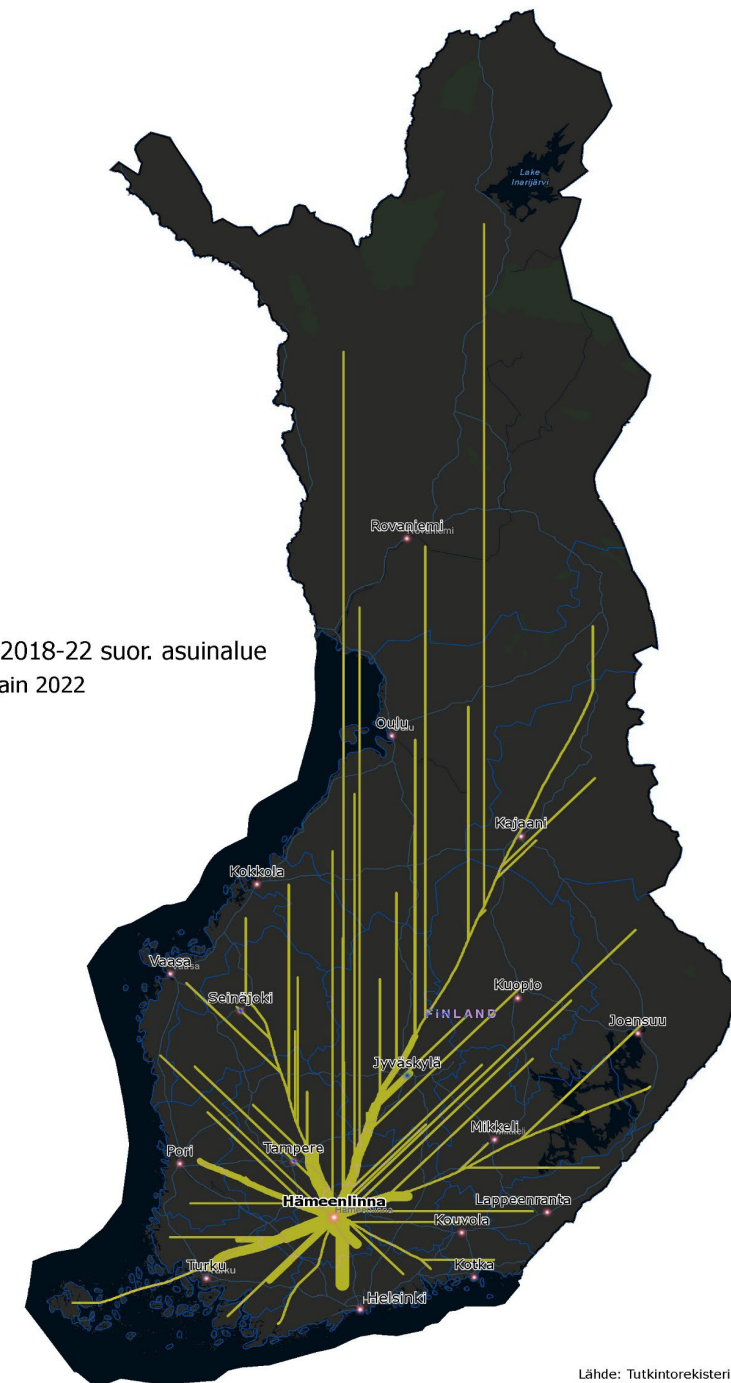
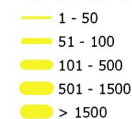
Viereisessä juurikartassa on kuvattu Hämeen ammattikorkeakoulussa vuosina 2018–2022 AMK-tutkinnon suorittaneiden alueellista sijoittumista vuoden 2022 lopussa.

Hämeen ammattikorkeakoulusta **valmistui 5 449 AMK-tutkinnon suorittanutta** vuosina 2020-2022.

Vuoden 2022 lopussa **valmistuneista asui joka neljäs (20,4 %) Helsingin seudulla ja joka viides (20,6 %) Tampereen seudulla.**

Koulutusmaakunnassa eli Kanta-Hämeen maakunnassa asui lähes kolme kymmenestä (28,8 %) valmistuneesta: Hämeenlinnan seudulla 19,8 %, Riihimäen seudulla 4,8 % ja Forssan seudulla 4,2 % valmistuneista vuoden 2022 lopussa.

HAMK AMK-tutkinnon 2018-22 suor. asuinalue
Lukumäärä seutukunnittain 2022

Hämeen ammattikorkeakoulun ylemmän amk-tutkinnon suorittaneiden alueellinen sijoittuminen

Viereisessä juurikartassa on kuvattu Hämeen ammattikorkeakoulussa vuosina 2018-2022 ylemmän AMK-tutkinnon suorittaneiden alueellista sijoittumista vuoden 2022 lopussa.

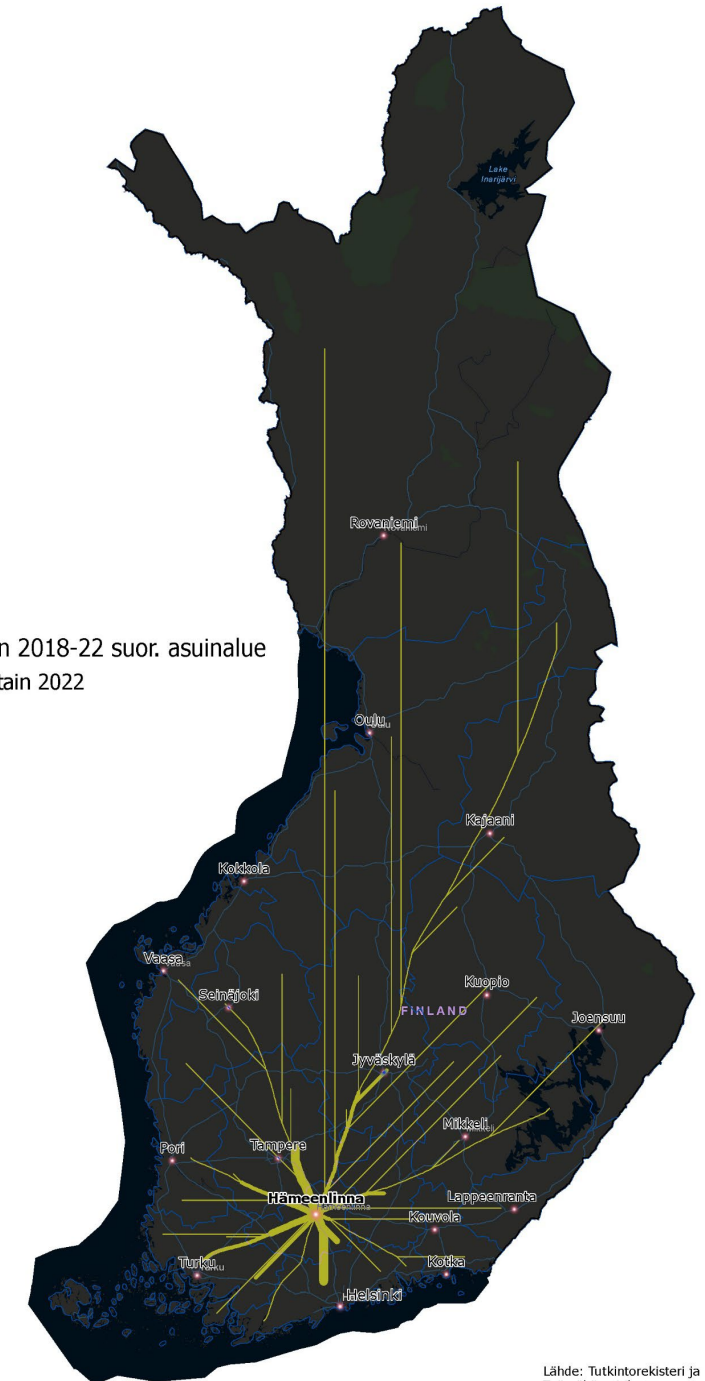
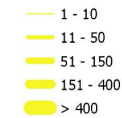
Hämeen ammattikorkeakoulusta **valmistui 1 002 YAMK-tutkinnon suorittanutta** vuosina 2020–2022.

Vuoden 2022 lopussa **valmistuneista asui joka kolmas (32,3 %) Helsingin seudulla ja alle joka viides (17 %) Tampereen seudulla.**

Koulutusmaakunnassa eli Kanta-Hämeen maakunnassa asui lähes kolme kymmenestä (28,7 %) valmistuneesta: Hämeenlinnan seudulla 20,8 %, Riihimäen seudulla 5,4 % ja Forssan seudulla 2,6 % valmistuneista vuoden 2022 lopussa.

Lähde: Tilastokeskus, StatFin-tilastotietokanta; väestö; muuttoliike: Kartta: Timo Widbom 2024

HAMK YAMK-tutkinnon 2018-22 suor. asuinalue
Lukumäärä seutukunnittain 2022

Lähde: Tutkintorekisteri ja Työssäkäyntitilasto

Alueiden kilpailukykyyn vaikuttavia tekijöitä...

1. **Alueen infrastruktuuri ja sijainti:** hyvät liikenne-, energia- ja tietoliikenneyhteydet sekä aikaetäisyydet tärkeimpiin solmupisteisiin.
2. **Alueen koulutus ja osaaminen:** alueen monipuolinen koulutustarjonta ja työvoiman koulutus pääoma houkuttelevat yrityksiä ja lisäävät potentiaalista innovaatiokykyä.
3. **Alueen yritystoimintaympäristö ja -ilmapiiri:** alueen yritysdynamiikan tunnusluvuilla ja yritysilmapiirillä iso merkitys yritysten sijainti- ja investointipäätöksissä.
4. **Alueen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta:** TK-menojen määrä, TK-toimintaa harjoittavat yritykset sekä korkeakoulujen ja yritysten välinen yhteistyö lisäävät alueen kilpailukykyä.
5. **Alueen työvoiman saatavuus:** alueen riittävä ja osaava työvoima keskeinen tekijä esim. yritysten sijaintipäätöksissä.
6. **Alueen yhteistyökulttuuri:** alueen keskeisten toimijoiden halusta ja kyvystä tehdä yhteistyötä sekä edistää yhdessä alueen kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.
7. **Alueen imago, maine ja mielikuva:** alueen mieli- ja mainekuviin liitetyt asiat vaikeasti mitattavissa ja muutettavissa, mutta keskeinen merkitys taustalla sijainti- tai investointipäätöksiä tehdessä.

Alueen kilpailukyky yksinkertaistettuna...

Kykyä ja kyvykkyyttä suhteessa muihin alueisiin tai aikaisempaan kehitykseen:

- Luoda uusia työpaikkoja ja säilyttää työpaikkoja
- Luoda uusia yrityksiä ja vahvistaa olemassa olevia yrityksiä
- Houkutella investointeja asukkaita, yrityksiä, investointeja ja pääomaa
- Vahvistaa ja kasvattaa alueen taloudellista perustaa
- Edistää alueen asukkaiden hyvinvointia ja parantaa elämänlaatua

Menestyvän alueen kasvu- ja kilpailuetua tuottavat tekijät

ALKUETU = alue sijaitsee luonnonmaantieteellisesti, liikenteellisesti tai logistisesti optimaalisessa paikassa, joka on alun perin käynnistänyt myönteisen positiivisen kehän

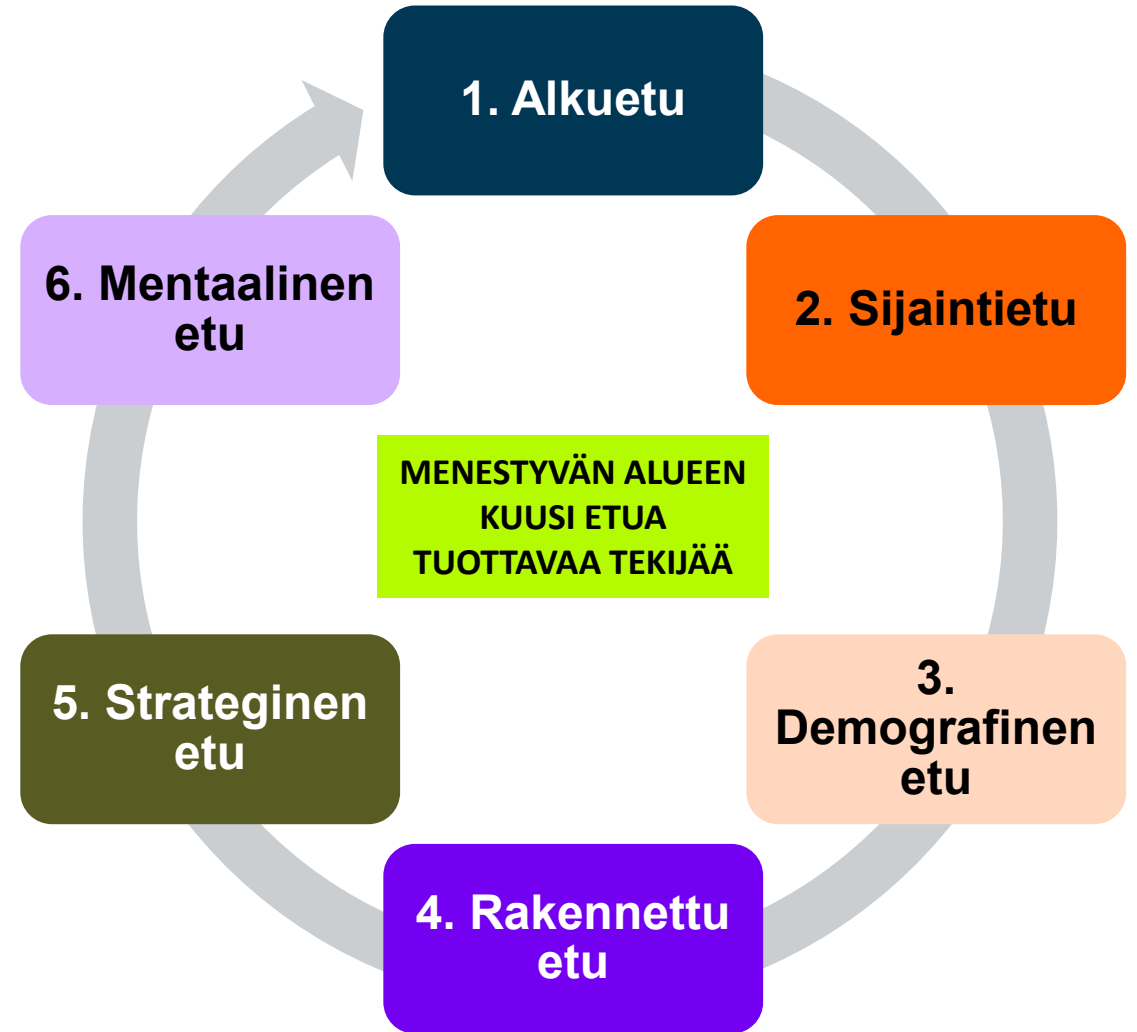
SIJAINTIETU = alue sijaitsee valmistavan tuotannon, osaamisen, tutkimus- ja tuotekehityksen yms. solmupisteessä, omaa toimivat sisäiset ja julkiset yhteydet sekä on hyvin saavutettavissa eri kulkumuodoilla

DEMOGRAFINEN ETU = alue kasvaa eri väestönkehityksen osatekijöiden ansiosta, alue koetaan vetovoimaisena, alueelle kohdistuu paljon erilaisia virtoja, huoltosuhteet ovat kilpailukykyisiä jne.

RAKENNETTU ETU = alueella on paljon yhteisiä tavoitteita sekä erilaisia vahvuuksia ja resursseja, joita alue pystyy hyödyntämään tehokkaasti yhdessä sopien ja keskittämällä resursseja yhteisten tavoitteiden eteen

STRATEGINEN ETU = alueella on vahvoja strategisia erottautumistekijöitä, joiden avulla alue kykenee erottumaan kilpailijoistaan ja pystyy luomaan hyviä mieli- ja mainekuvia alueesta

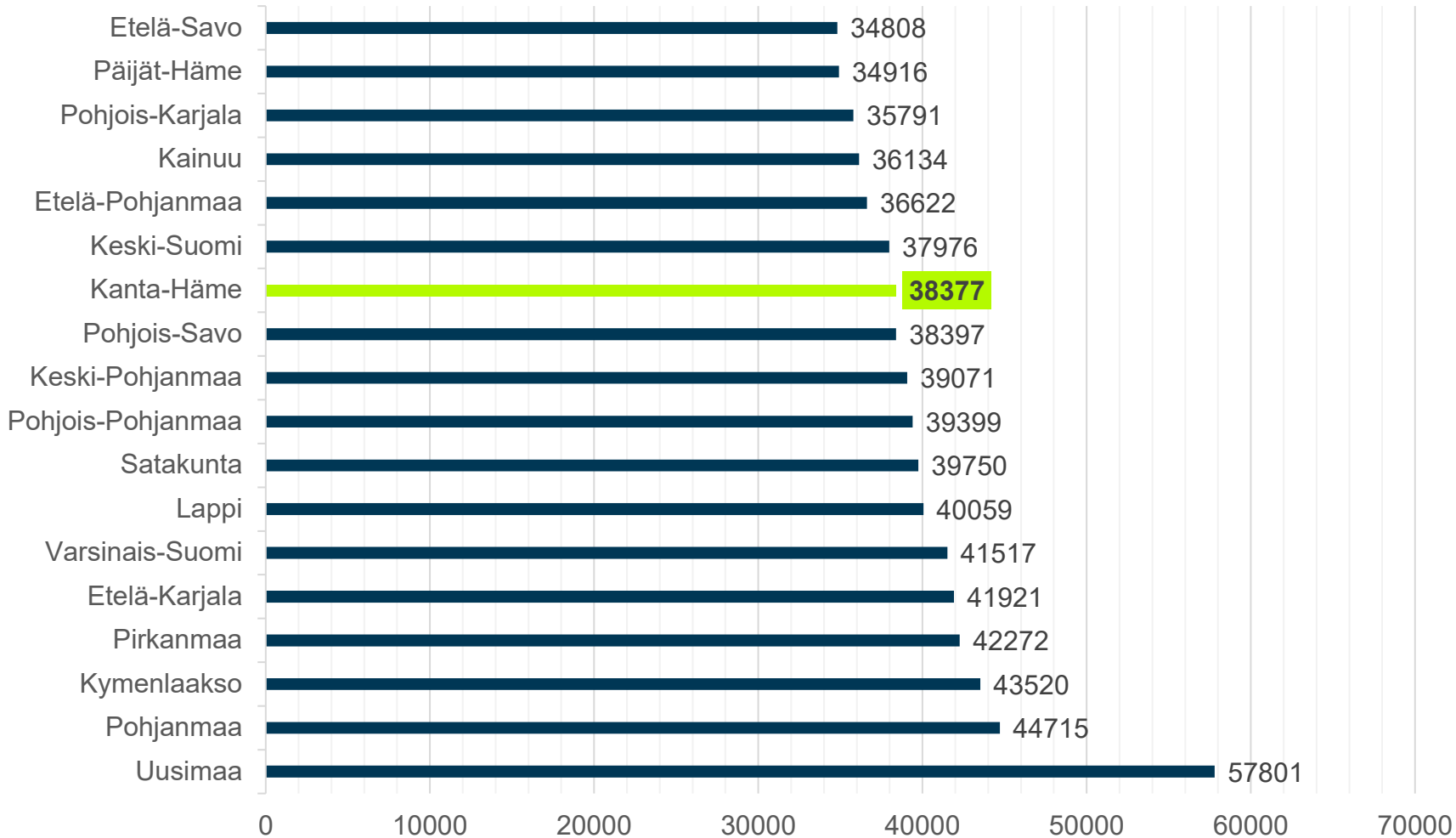
MENTAALINEN ETU = alueen henkinen ilmapiiri on avoin, kannustava, kokeileva, rohkea jne., jossa korostuvat onnistumiset, myönteiset esimerkit, positiivinen retoriikka jne., joka luo itse itseään vahvistavan hyvän kehän alueelle

Hämeen positio aluetaloudynamiikkaan liittyvien tunnuslukujen osalta

BKT EUROA ASUKASTA KOHDEN MAAKUNNITTAIN VUONNA 2021

12/18

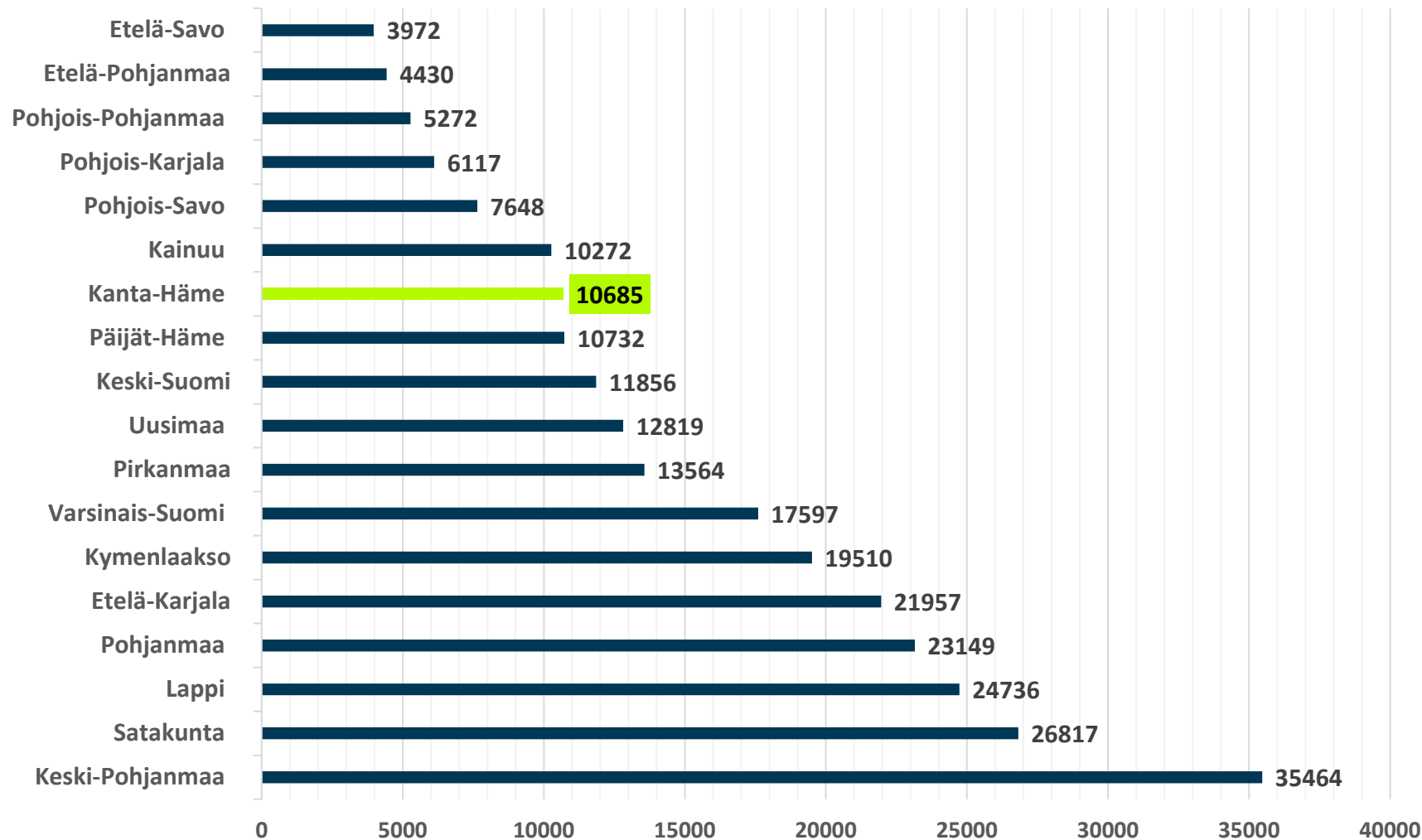
Koko maan BKT oli yhteensä noin 251 miljardia euroa vuonna 2021. BKT oli euroina asukasta kohden laskettuna **45 285**. Yli 40 000 euron tason ylsi seitsemän maakuntaa.

Hämeen bruttokansantuotteen arvo oli noin 6,5 miljardia euroa vuonna 2021 eli asukasta kohden laskettuna **38 377 euroa** vuonna 2021. Hämeen indeksi oli **84,7** (koko maa =100) ja 2,6 prosenttia koko maan BKT:sta.

Lähde: Tilastokeskus, kansantalouden aluetilinpito; bruttokansantuote asukasta kohden

TAVARAVIENNIN MÄÄRÄ EUROA PER ASUKAS VUONNA 2023

12/18

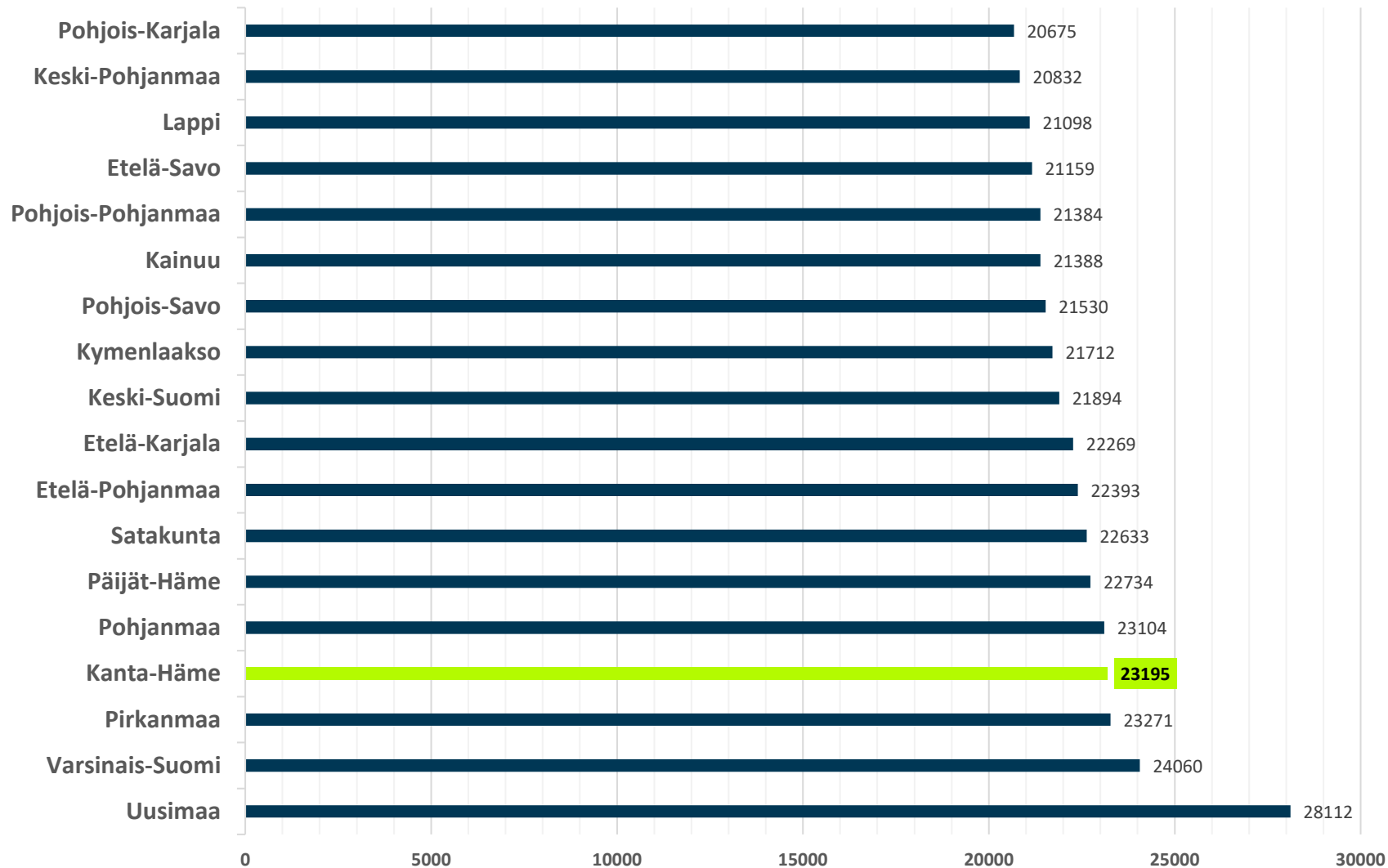

Koko maan tavaraviennin arvo oli yhteensä noin 76,3 miljardia euroa vuonna 2023 eli keskimäärin noin **13 600 euroa** asukasta kohden laskettuna. Viennin arvo aleni -6,8 prosenttia vuodesta 2022. Viennin arvo oli asukasta kohden laskettuna korkein Keski-Pohjanmaalla, Satakunnassa ja Lapissa.

Hämeen tavaraviennin arvo oli yhteensä noin 1,8 miljardia euroa vuonna 2023 eli noin **10 700 euroa** asukasta kohden laskettuna. Hämeen viennin arvo aleni -5,3 prosenttia vuoteen 2022 verrattuna. Hämeen tavaraviennin osuus oli 2,4 prosenttia koko maan tavaraviennistä.

KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT NETTOTULOT ASUKASTA KOHDEN VUONNA 2021

4/18

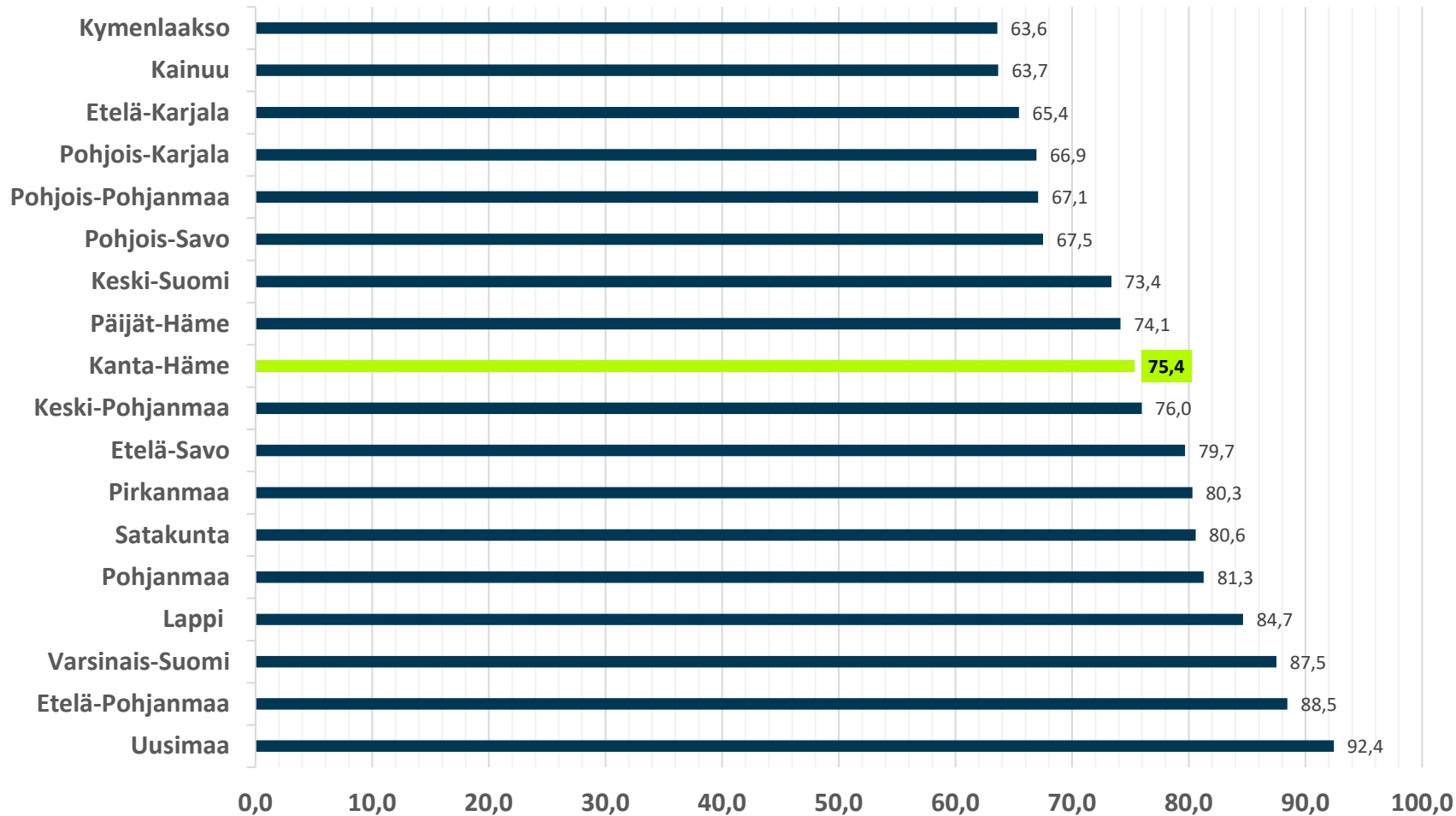
Koko maan käytettävissä olevat nettotulot asukasta kohden laskettuna olivat **keskimäärin 24 148 euroa** vuonna 2021. Keskiarvon ylitti vain Uusimaa.

Hämeen käytettävissä olevat nettotulot olivat asukasta kohden laskettuna **23 195 euroa** vuonna 2021. Hämeen asukkaiden nettotulot olivat 4. korkeimmat maakuntien joukossa.

Lähde: Tilastokeskus, kansantalouden aluetilinpito; bruttokansantuote asukasta kohden

YRITYSTIHEYS – YRITYSKANTA 1000 ASUKASTA KOHDEN MAAKUNNITTAIN Q1/2024

10/18

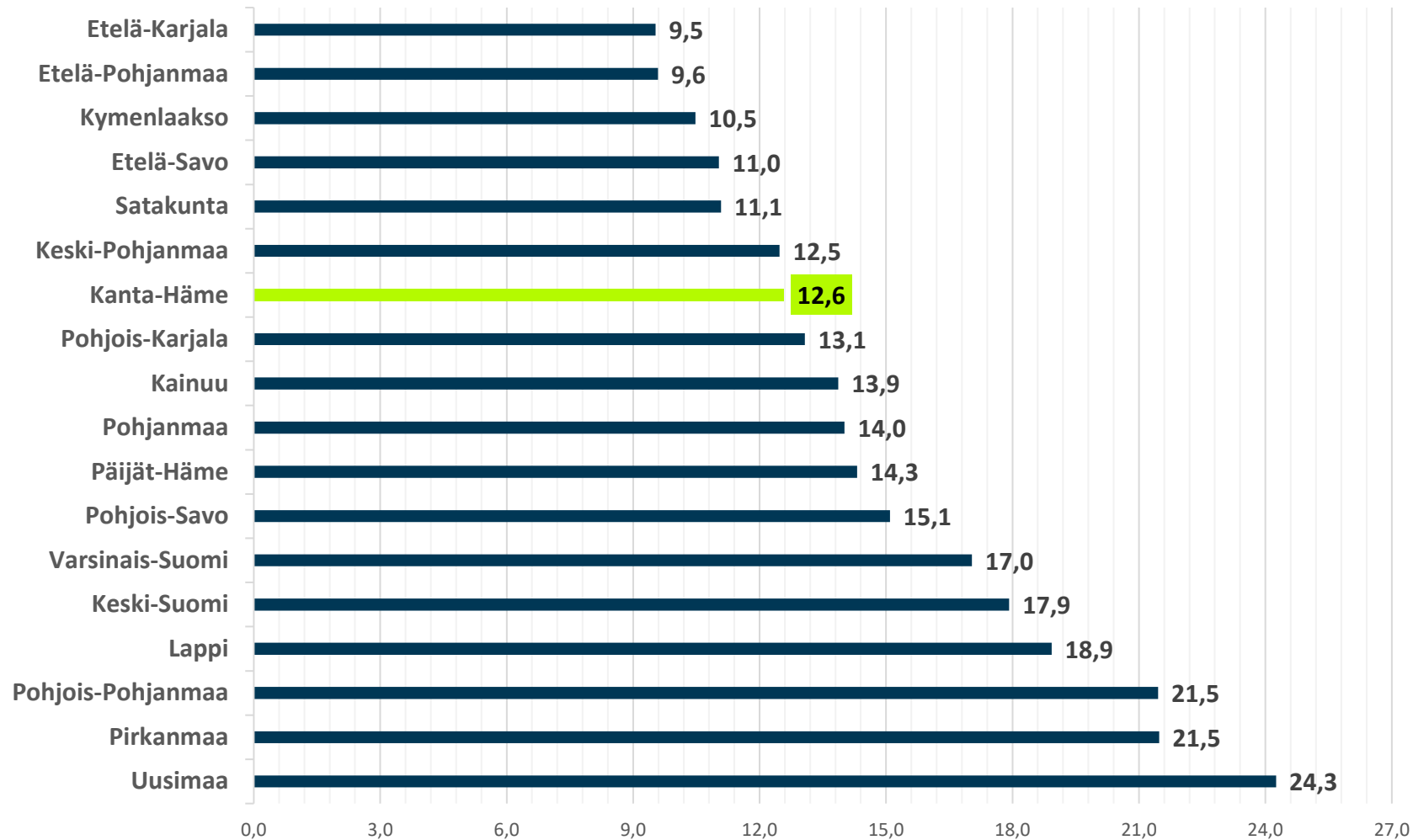
Koko maassa oli yhteensä noin **458 000 yritystä** eli **81,7 yritystä keskiluvun 1000 asukasta kohden**. Yritystiheys oli korkein Uudellamaalla, Etelä-Pohjanmaalla ja Varsinais-Suomessa.

Hämeessä oli noin **12 800 yritystä** maaliskuun lopussa 2024. Yritystiheys oli **75,4** yritystä tuhatta asukasta kohden.

Lähde: Tilastokeskus, aloittavat ja lopettaneet yritykset, yrityskanta

YRITYSMÄÄRÄN KEHITYS VUOSINA 2019/Q1–2024/Q1

12/18

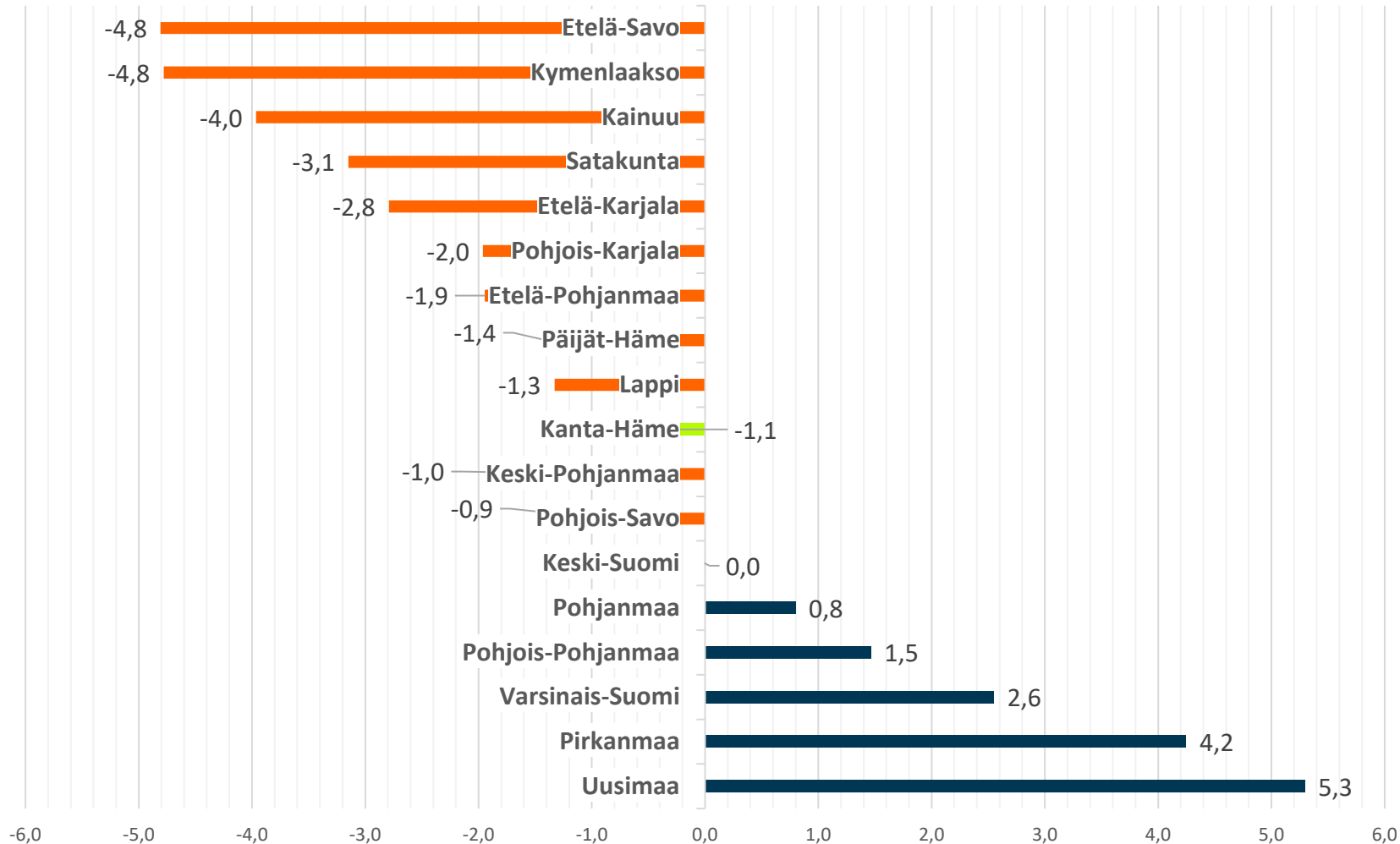
Koko maassa toimivien yritysten (yrityskanta) määrä kasvoi noin 73 000 yrityksellä (+18,5 %) vuosina 2019/Q1–2024/Q1. Yritysten määrä kasvoi suhteellisesti eniten Uudellamaalla, Pirkanmaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla. Lisäksi Lapissa yrityslisäys ylitti koko maan keskiarvon.

Hämeessä toimivien yritysten määrä kasvoi noin 1 400 yrityksellä (+12,6 %) ajanjakson aikana. Yrityskanta kasvoi hieman keskitasoa vähemmän verrattuna muihin maakuntiin.

Lähde: Tilastokeskus, Aloittaneet ja lopettaneet yritykset; aloittaneet ja lopettaneet yritykset alueittain ja toimialoittain, yrityskanta

VÄESTÖMUUTOS (%) VUOSINA 2019–2023

9/18

Koko maan väestö kasvoi noin **86 000 henkilöllä (+1,6 %)** vuosina 2019-2023. Väestö kasvoi vain viidessä maakunnassa: Uudellamaalla, Pirkanmaalla, Varsinais-Suomessa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Pohjanmaalla.

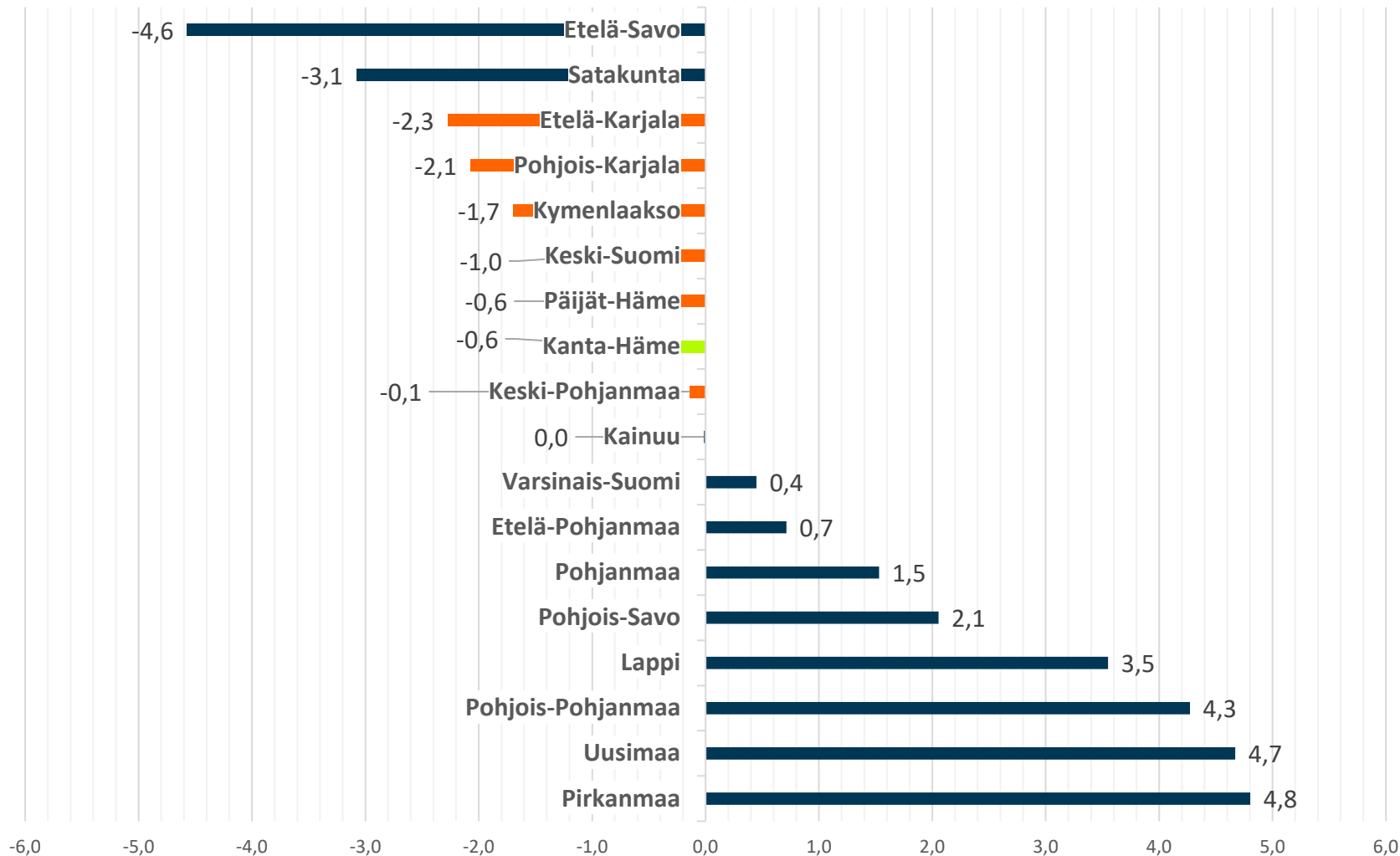
Hämeen väestö väheni noin **-1 800 henkilöllä (-1,1 %)**. Väestö väheni maltillisesti ajanjakson aikana verrattuna useisiin väestöltään supistuviin maakuntiin.

Lähde: Tilastokeskus, työssäkäynti; tunnuslukuja työssäkäyntitilastoista alueittain 1987–2022

YKSITYISEN SEKTORIN TYÖPAIKKAMUUTOS VUOSINA 2018–2022

11/18

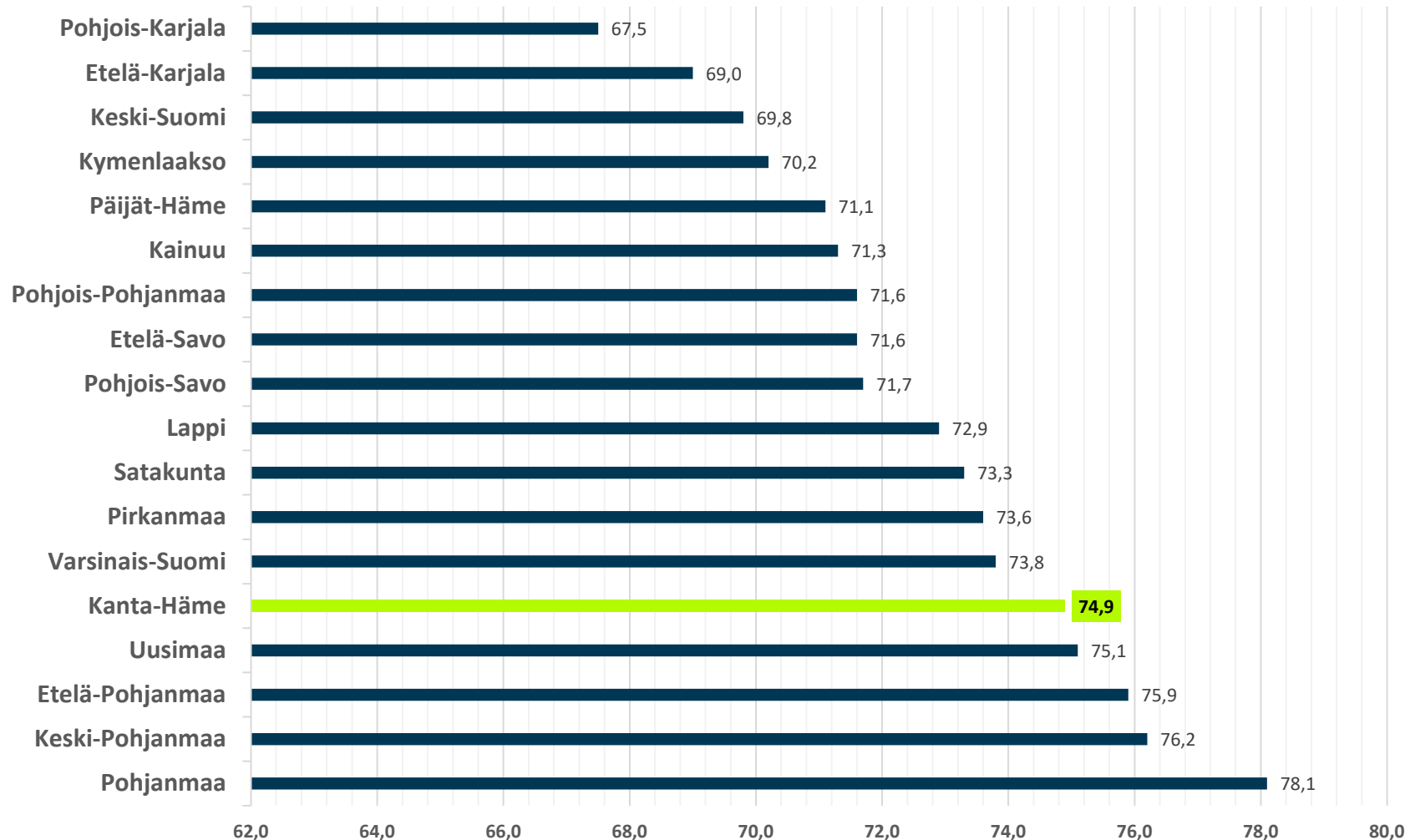
Koko maassa yksityisen sektorin työpaikkojen määrä kasvoi noin **33 200 työpaikalla (+2,3 %)** vuosina 2018–2022. Yksityisen sektorin työpaikkojen määrä kasvoi kahdeksassa maakunnassa. Työpaikkamuutos oli positiivisin Pirkanmaalla, Uudellamaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla.

Hämeessä yksityisen sektorin työpaikkojen määrä väheni **-217 työpaikalla (-0,6 %)** vuosina 2019–2023. Työpaikkamuutos oli negatiivisuudesta huolimatta maltillinen ajanjakson aikana.

Lähde: Tilastokeskus, työssäkäynti; tunnuslukuja työssäkäyntitilastoista alueittain 1987-2022

TYÖLLISYYSASTE (%) 18–64-VUOTIAAN VÄESTÖN OSALTA VUONNA 2022

5/18

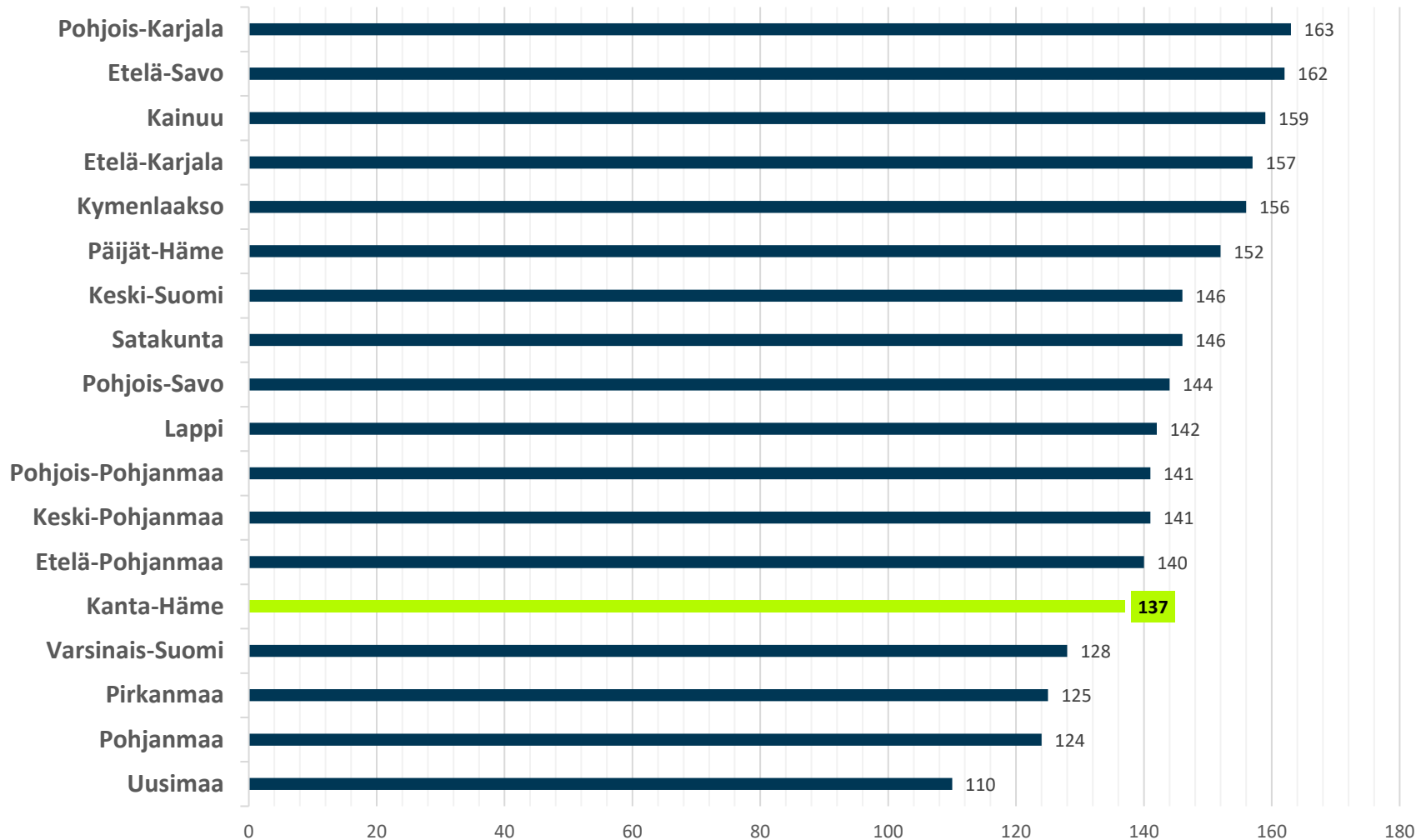
Koko maan työllisyysaste oli 18–64-vuotiaan väestön osalta **73,5 %** vuonna 2022. Koko maan keskiarvon ylitti seitsemän maakuntaa. Työllisyysaste oli korkein Pohjanmaiden maakunnissa ja Uudellamaalla

Hämeen työllisyysaste oli **74,9 prosenttia** vuonna 2022. Työllisyysaste on lähellä Uudenmaan tasoa.

Lähde: Tilastokeskus, työssäkäynti; tunnuslukuja työssäkäyntitilastoista alueittain 1987–2022

TALOUELLINEN HUOLTOSUHDE VUONNA 2022

5/18

Koko maan taloudellinen huoltosuhte oli **130** vuonna 2022 eli 100 työllistä henkilöä kohden oli 130 ei-työllistä henkilöä. Taloudellinen huoltosuhte on koko maan keskiarvoa kilpailukykyisempi neljällä alueella. Taloudellinen huoltosuhte on kilpailukykyisin Uudellamaalla, Pohjanmaalla, Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa.

Hämeen maakunnan taloudellinen huoltosuhte oli **137** vuonna 2022 eli viidenneksi kilpailukykyisin kaikkien alueiden joukossa.

Lähde: Tilastokeskus, työssäkäynti; tunnuslukuja työssäkäyntitilastoista alueittain 1987–2022

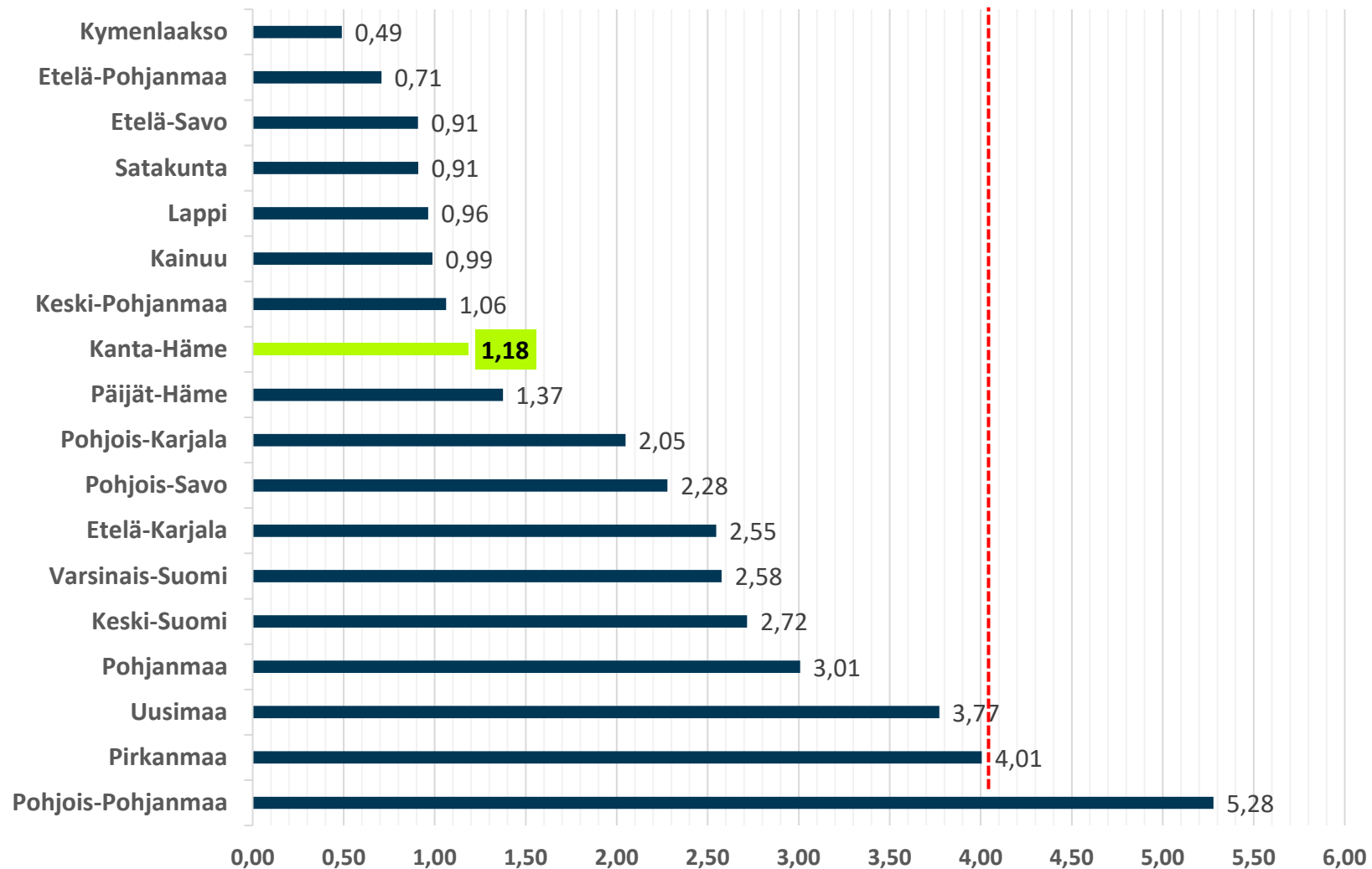
Huomioita aluetalousdynamiikan tunnusluvuihin

Koko maa	Häme
Koko maan BKT asukasta kohden laskettuna noin 45 300 euroa. Yli 40 000 euron tason ylitti seitsemän maakuntaa	Hämeen BKT asukasta kohden noin 38 400 euroa. Indeksi 84,7 (koko maa 100). Häme sijalla 12 maakuntien joukossa
Koko maan tavaraviennin arvo noin 76,3 miljardia euroa vuonna 2023. Viennin arvo keskimäärin noin 13 600 euroa asukasta kohden. Viennin arvo asukasta kohden korkein teollisuusvetoisissa maakunnissa Keski-Pohjanmaalla, Satakunnassa ja Lapissa	Hämeen tavaraviennin arvo noin 1,8 miljardia euroa eli 10 685 euroa asukasta kohden . Häme sijalla 12. maakuntien joukossa
Asukkaiden käytettävissä olevat nettotulot keskimäärin 24 148 euroa , jonka ylitti vain Uusimaa ja Varsinais-Suomi lähellä keskiarvoa.	Hämeen asukkaiden käytettävissä olevat nettotulot 23 195 euroa asukasta kohden. Häme sijalla 4. maakuntien joukossa
Koko maassa noin 458 000 toimivaa yritystä eli 81,7 yritystä keskväkiluvun 1000 asukkaaseen verrattuna 2024/Q2. Yritystiheys korkein Uudellamaalla, Etelä-Pohjanmaalla ja Varsinais-Suomessa	Hämeessä noin 12 800 toimivaa yritystä eli 75,4 yritystä keskväkiluvun 1000 asukasta kohden. Häme sijalla 10. maakuntien joukossa
Koko maan 18–64-vuotiaan työllisyysaste 73,5 % vuonna 2022. Koko maan keskiarvon ylitti seitsemän maakuntaa. Korkein Pohjanmaalla.	Hämeen työllisyysaste oli 74,9 % eli koko maan keskiarvon yläpuolella . Häme sijalla 5. maakuntien joukossa
Taloudellinen huoltosuhde 130 koko maassa vuonna 2022. Neljä aluetta kilpailukykyisempiä kuin koko maan keskiarvo	Hämeen taloudellinen huoltosuhde 137 eli 100 työllistä kohden 137 ei-työllistä henkilöä. Häme sijalla 5. maakuntien joukossa
Koko maan väestö kasvoi 86 000 henkilöllä (1,6 %) vuosina 2019-2023. Eniten Uusimaa ja Pirkanmaa.	Hämeen väestö väheni noin 1 800 asukkaalla (-1,1 %) viidessä vuodessa. Häme sijalla 9. maakuntien joukossa
Yksityisen sektorin työpaikkojen määrä kasvoi 33 200 työpaikalla (2,3 %) vuosina 2018-2022. Eniten Pirkanmaa ja Uusimaa.	Hämeessä yksityisen sektorin työpaikkojen määrä väheni 217 työpaikalla (-0,6 %) viidessä vuodessa. Häme sijalla 11. maakuntien joukossa
Koko maan yrityskanta kasvoi 73 000 yrityksellä (18,5 %) vuosina 2019-2024/Q1. Eniten Uusimaa ja Pirkanmaa	Hämeen yrityskanta kasvoi noin 1 400 yrityksellä (12,6 %) viidessä vuodessa. Häme sijalla 12. maakuntien joukossa

Hämeen positio tutkimus-, kehitys- ja innovaatiodynamiikkaan liittyvien tunnuslukujen osalta

TK-MENOJEN OSUUS (%) BKT:STA MAAKUNNITTAIN VUONNA 2021

11/18

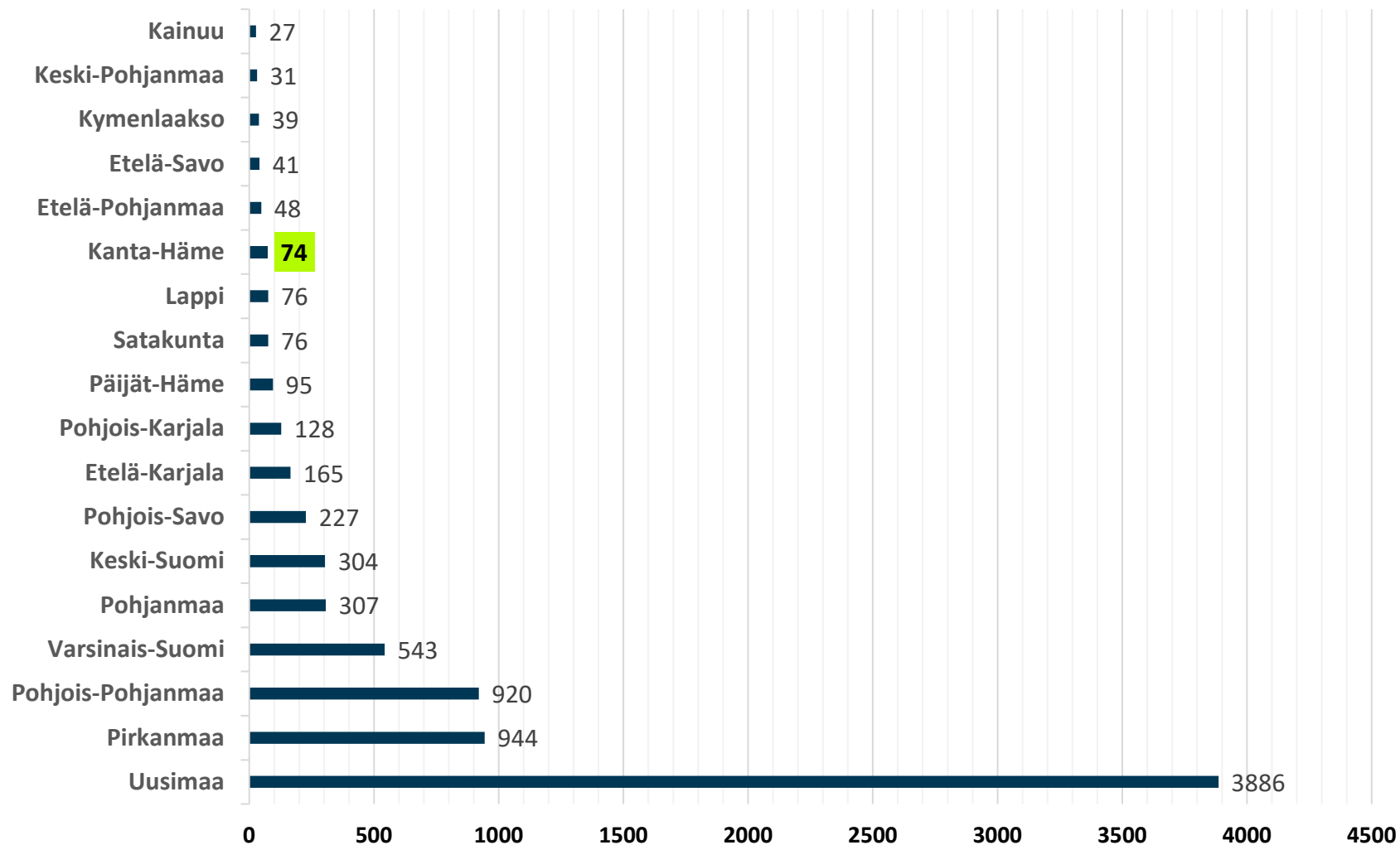
Suomen TK-menot olivat markkinahintaisesta BKT:sta **3 prosenttia** vuonna 2021. Yli 3 prosentin tason ylitti vain neljä maakuntaa ja 4 prosenttiin ylsi vain Pohjois-Pohjanmaa.

Hämeen TK-menot olivat **1,18 prosenttia** alueen BKT:sta vuonna 2021.

Lähde: Tilastokeskus, tutkimus- ja kehittämistoiminta; TK-menot alueittain; kansantalous, alueiden tilinpito

TK-MENOT MAAKUNNITTAIN, MILJOONAA EUROA VUONNA 2022

13/18

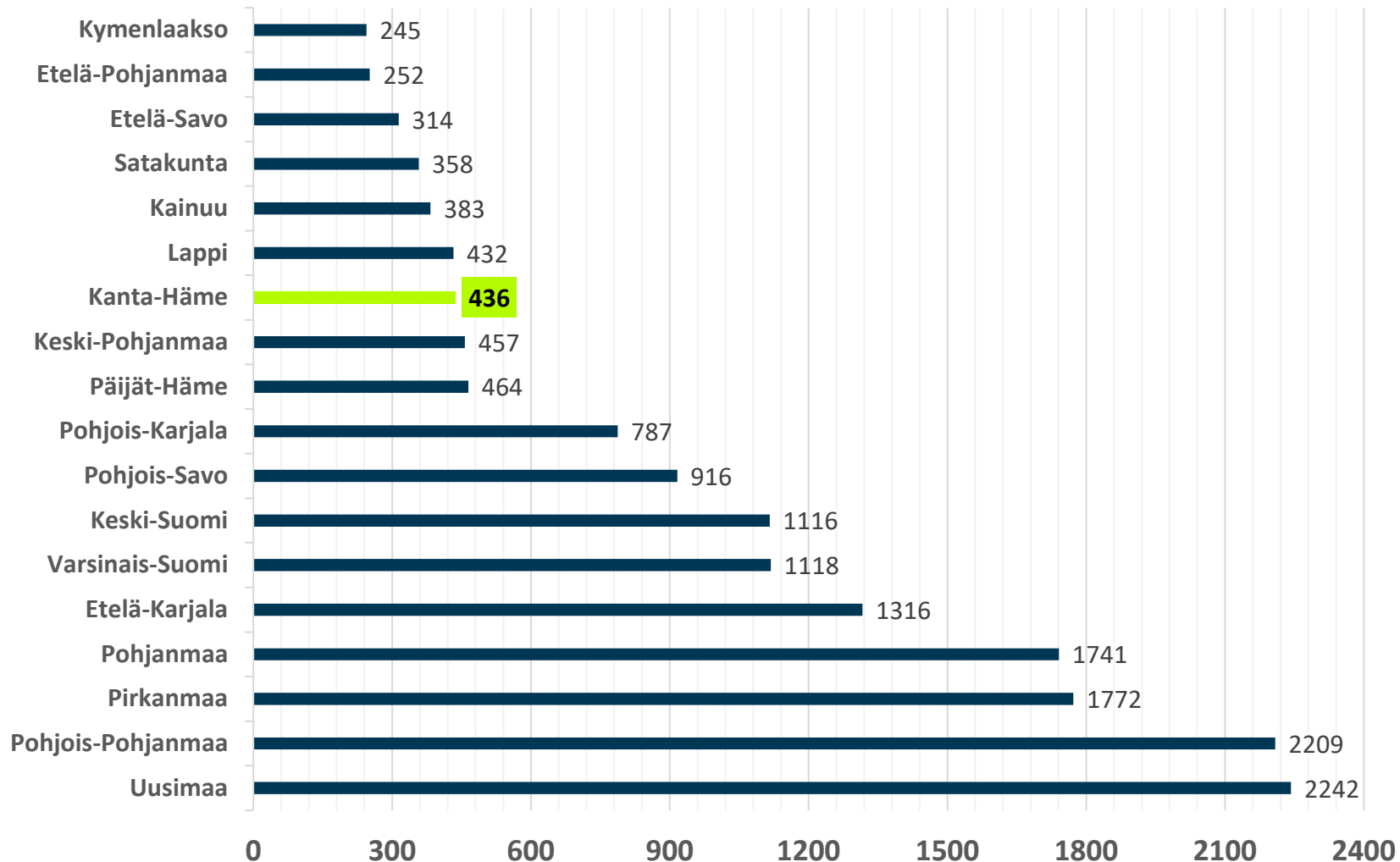
Suomen TK-menot olivat yhteensä **7,9 miljardia euroa** vuonna 2022, josta Uudenmaan maakunnan osuus oli lähes puolet.

Hämeen TK-menot olivat yhteensä noin **74 miljoonaa** euroa vuonna 2022 (0,9 % koko maan TK-menoista).

Lähde: Tilastokeskus, tutkimus- ja kehittämistoiminta; TK-menot alueittain

TK-MENOT MAAKUNNITTAIN, EUROA PER ASUKAS VUONNA 2022

12/18

Suomen TK-menot olivat asukasta kohden laskettuna **1 446 euroa** vuonna 2022. Yli 1 000 euron tasoon asukasta kohden ylsi seitsemän maakuntaa

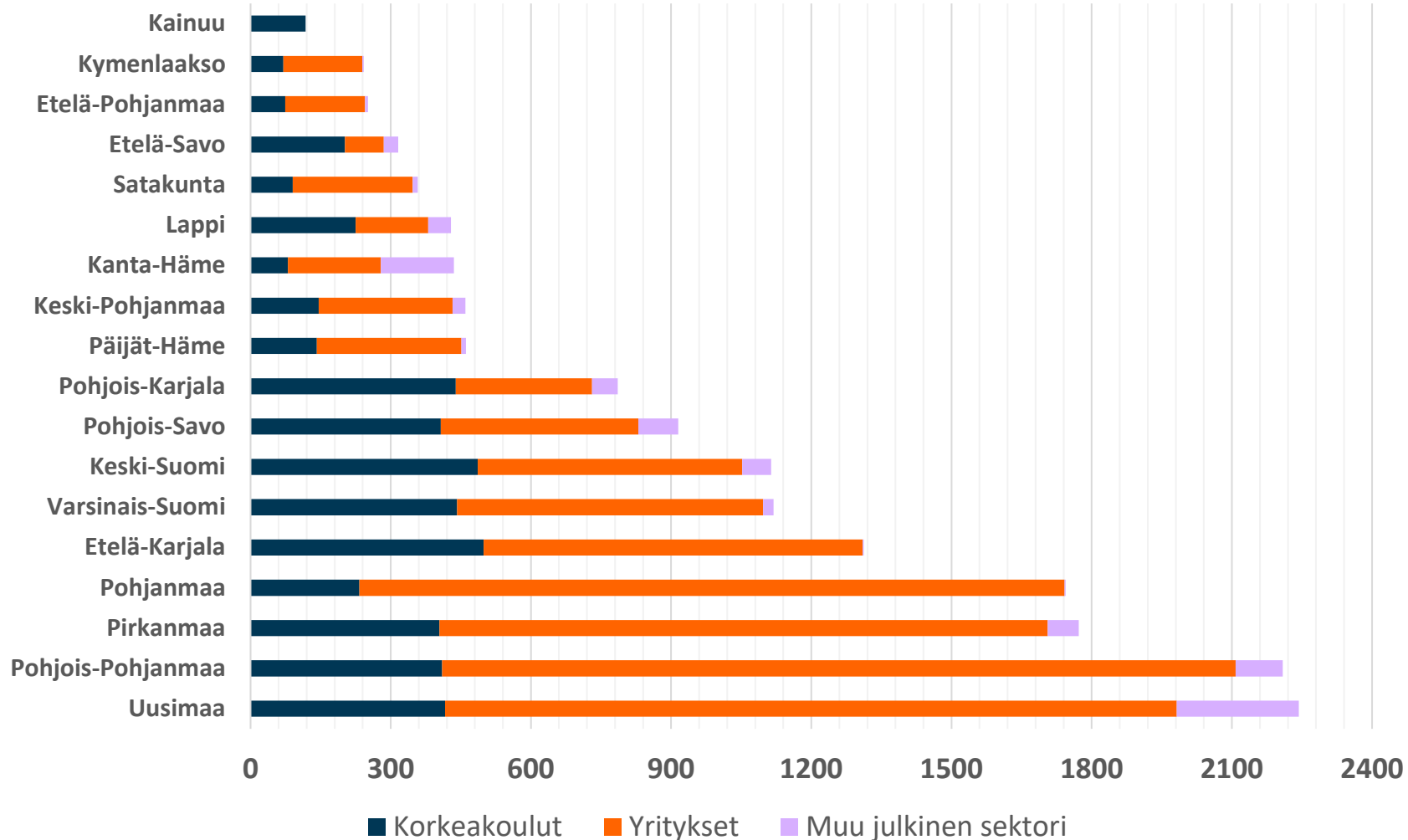
Hämeen TK-menot olivat asukasta kohden laskettuna **436 euroa** vuonna 2022.

Lähde: Tilastokeskus, tutkimus- ja kehittämistoiminta; TK-menot alueittain: väestö

TK-MENOT SEKTOREITTAIN MAAKUNNITTAIN, EUROA PER ASUKAS VUONNA 2022

12/18

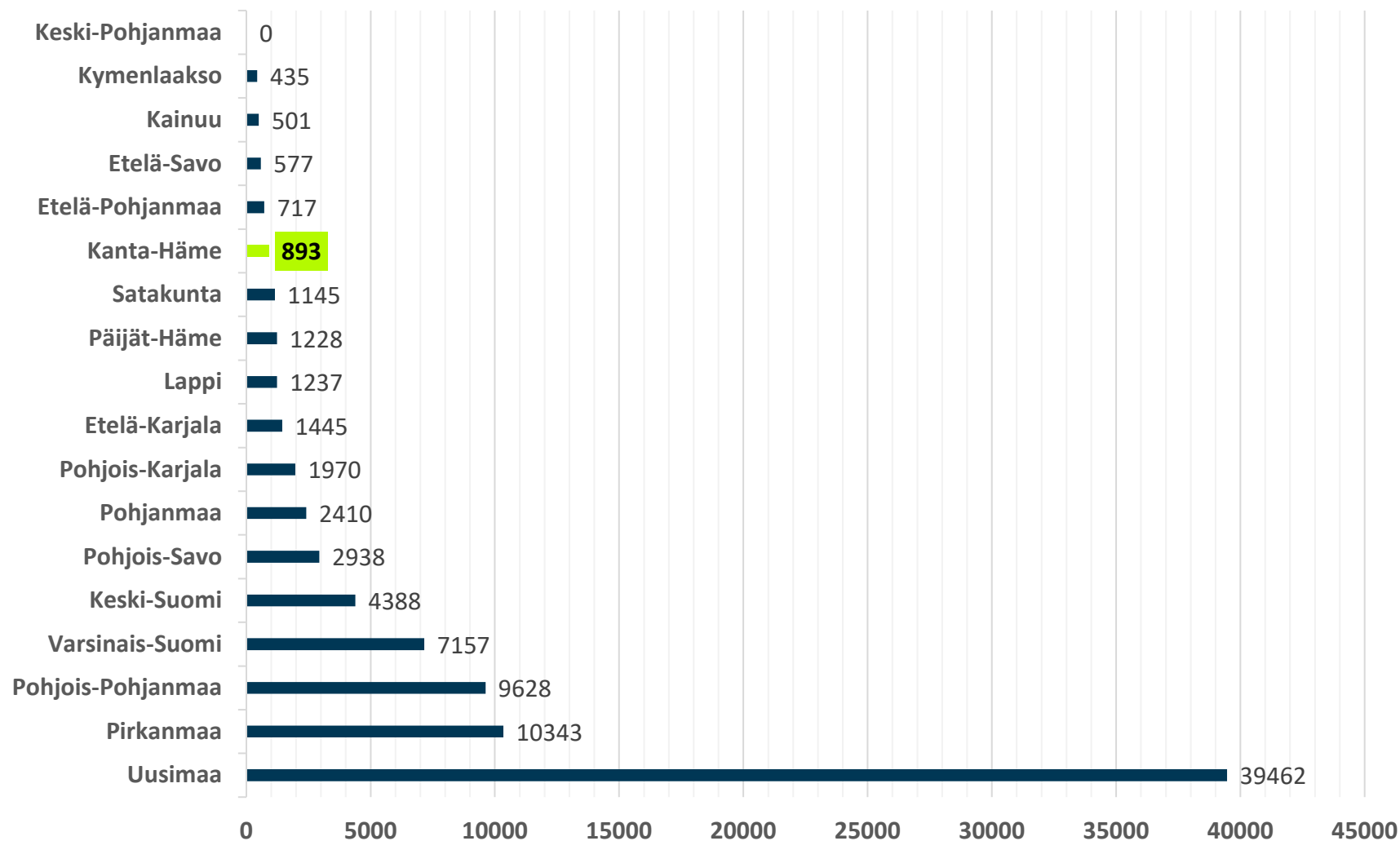
Korkeakoulujen TK-menot olivat korkeimmat Etelä-Karjalassa ja Keski-Suomessa, yritysten Pohjois-Pohjanmaalla ja Uusimaalla sekä muun julkisen sektorin Uudellamaalla ja Kanta-Hämeessä.

Hämeen korkeakoulusektorin TK-menot olivat asukasta kohden 80 €, yrityssektorin 199 € ja muun julkisen sektorin 156 € vuonna 2022.

Lähde: Tilastokeskus, tutkimus- ja kehittämistoiminta; TK-menot alueittain

TK-HENKILÖSTÖ MAAKUNNITTAIN VUONNA 2022

13/18

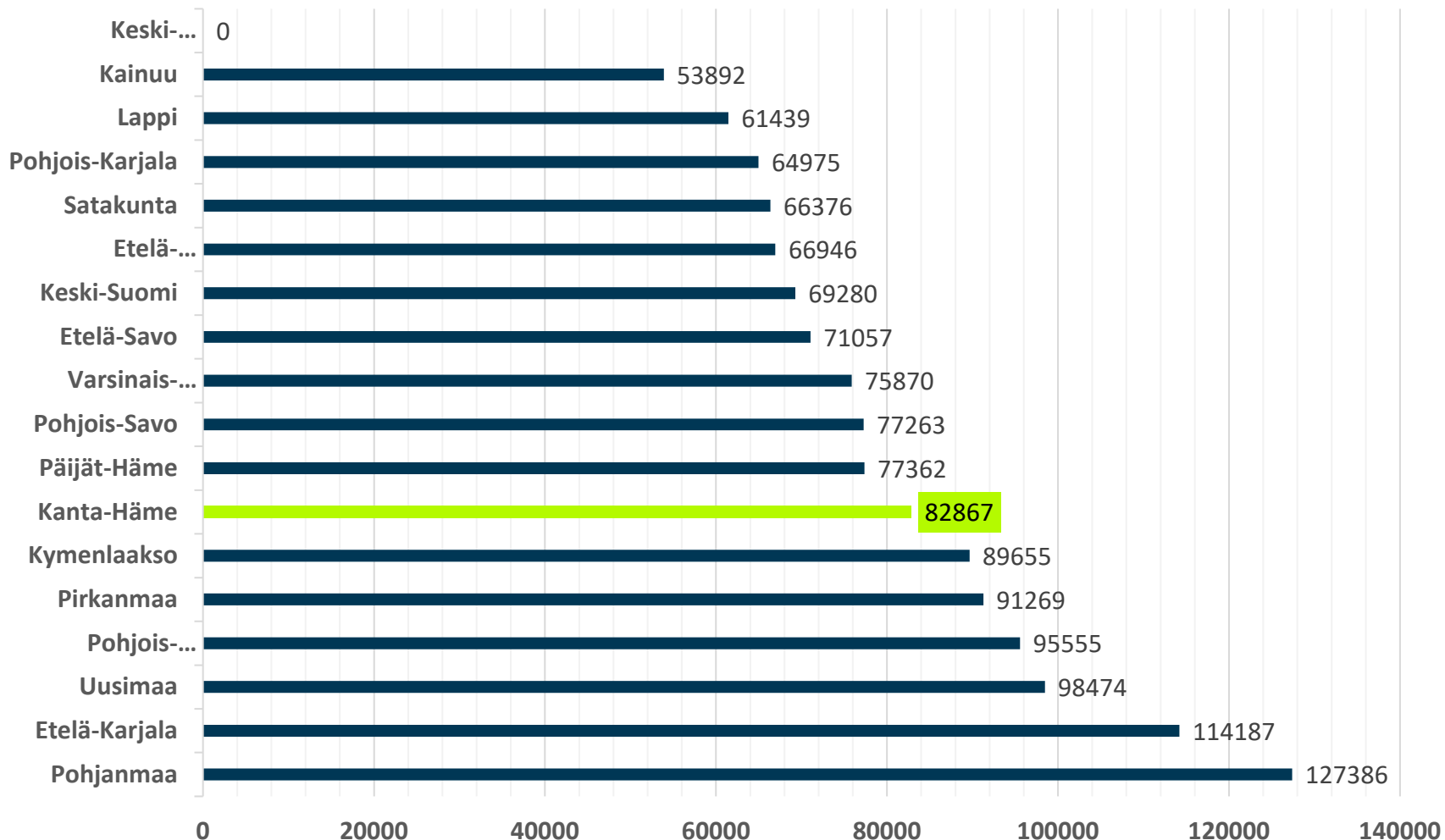
Koko maan TK-henkilötyövuosien määrä oli yhteensä noin **86 500** vuonna 2022. Noin 45 prosenttia TK-henkilöstöstä sijoittui Uudenmaan maakuntaan.

Hämeen TK-henkilöstön määrä oli **893** vuonna 2022, 1 % koko maan TK-henkilöstön määrästä.

Lähde: Tilastokeskus, tutkimus- ja kehittämistoiminta; TK-henkilöstö alueittain

TK-HENKILÖSTÖN TUOTTAVUUS (€/HLÖ) MAAKUNNITTAIN VUONNA 2022

7/18

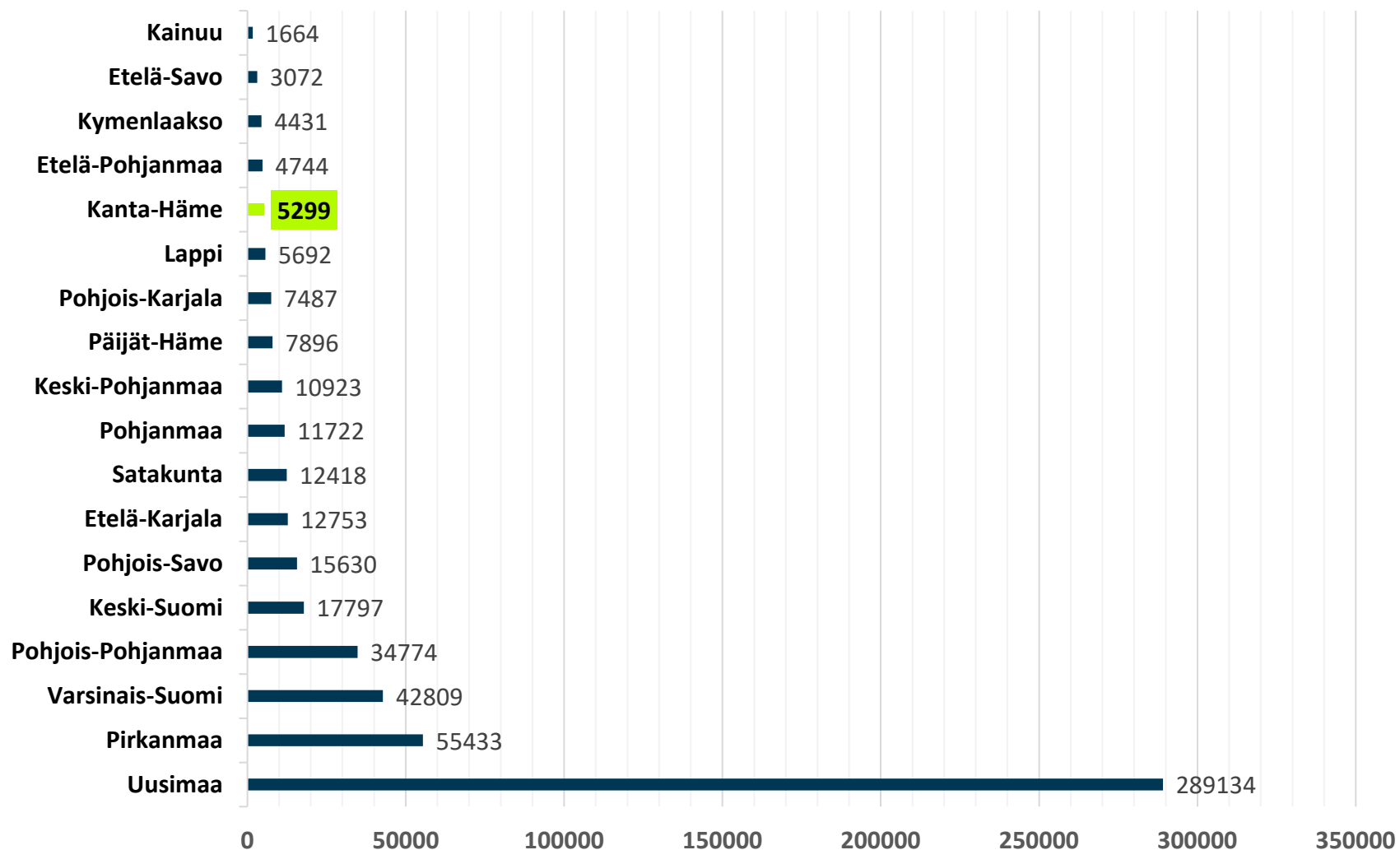
Koko maan TK-henkilöstön tuottavuus oli **91 715 euroa** henkilöä kohden laskettuna vuonna 2022. Tuottavuus oli TK-henkilöä kohden korkein Pohjanmaalla, Etelä-Karjalassa ja Uudellamaalla.

Hämeen TK-henkilöstön tuottavuus oli **82 867 euroa** asukasta kohden laskettuna vuonna 2022. Tuottavuus oli 7. korkein maakuntien joukossa.

Lähde: Tilastokeskus, tutkimus- ja kehittämistoiminta; TK-menot ja TK-henkilöstö alueittain

BUSINESS FINLANDIN MAKSETTU RAHOITUS (MILJOONAA EUROAA) VUONNA 2023

14/18

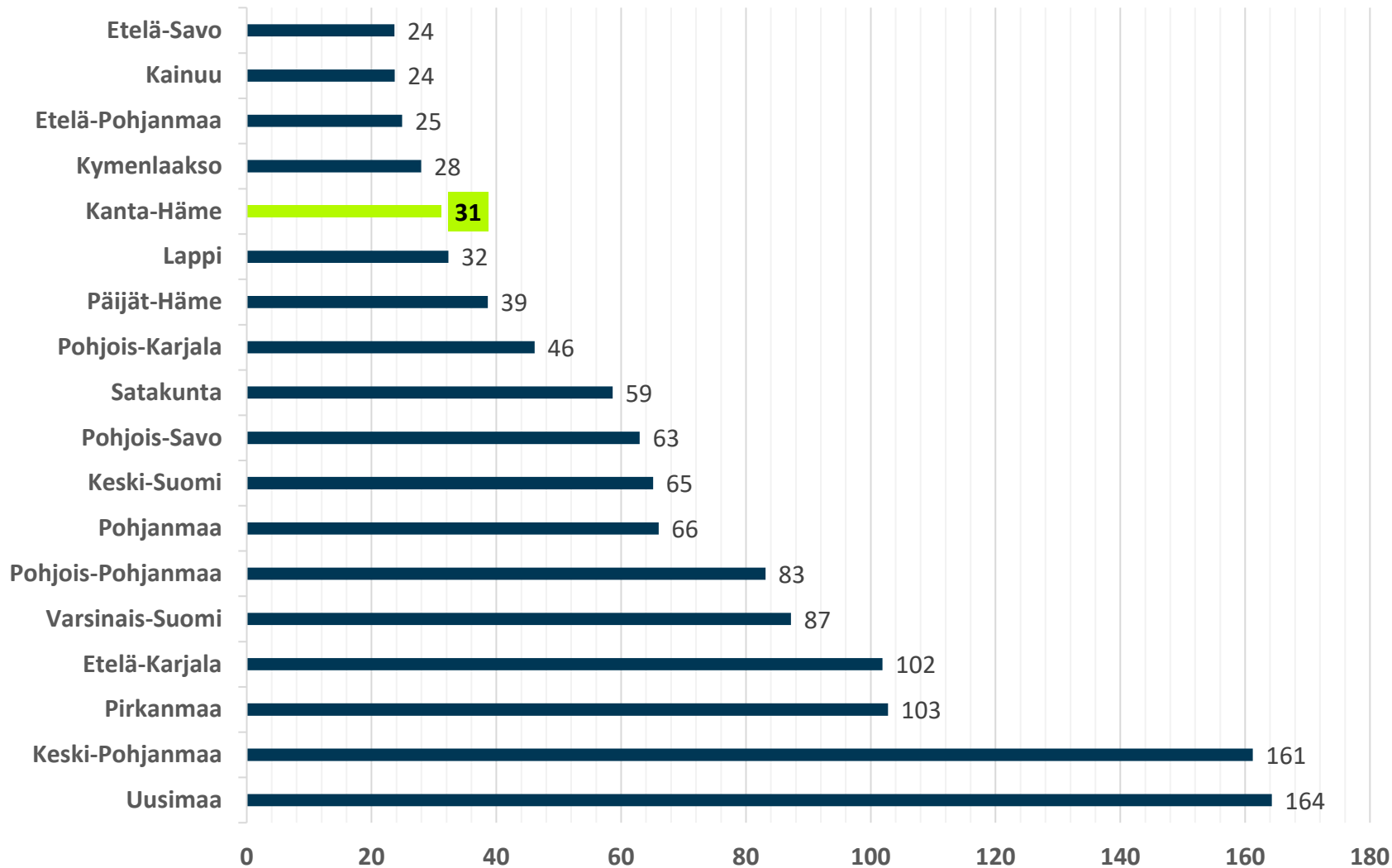
Business Finland maksoi yhteensä noin **544 miljoonaa euroa** rahoitusta vuonna 2023. Rahoitus pitää sisällään avustukset, lainat ja tutkimusrahoituksen.

BF-rahoitusta kohdistui määrällisesti eniten neljään väestöltään suurimpaan maakuntaan.

Hämeelle maksettiin BF-rahoitusta yhteensä **5,3 miljoonaa euroa** vuonna 2023.

BUSINESS FINLANDIN MAKSETTU RAHOITUS EUROA PER ASUKAS VUONNA 2023

14/18

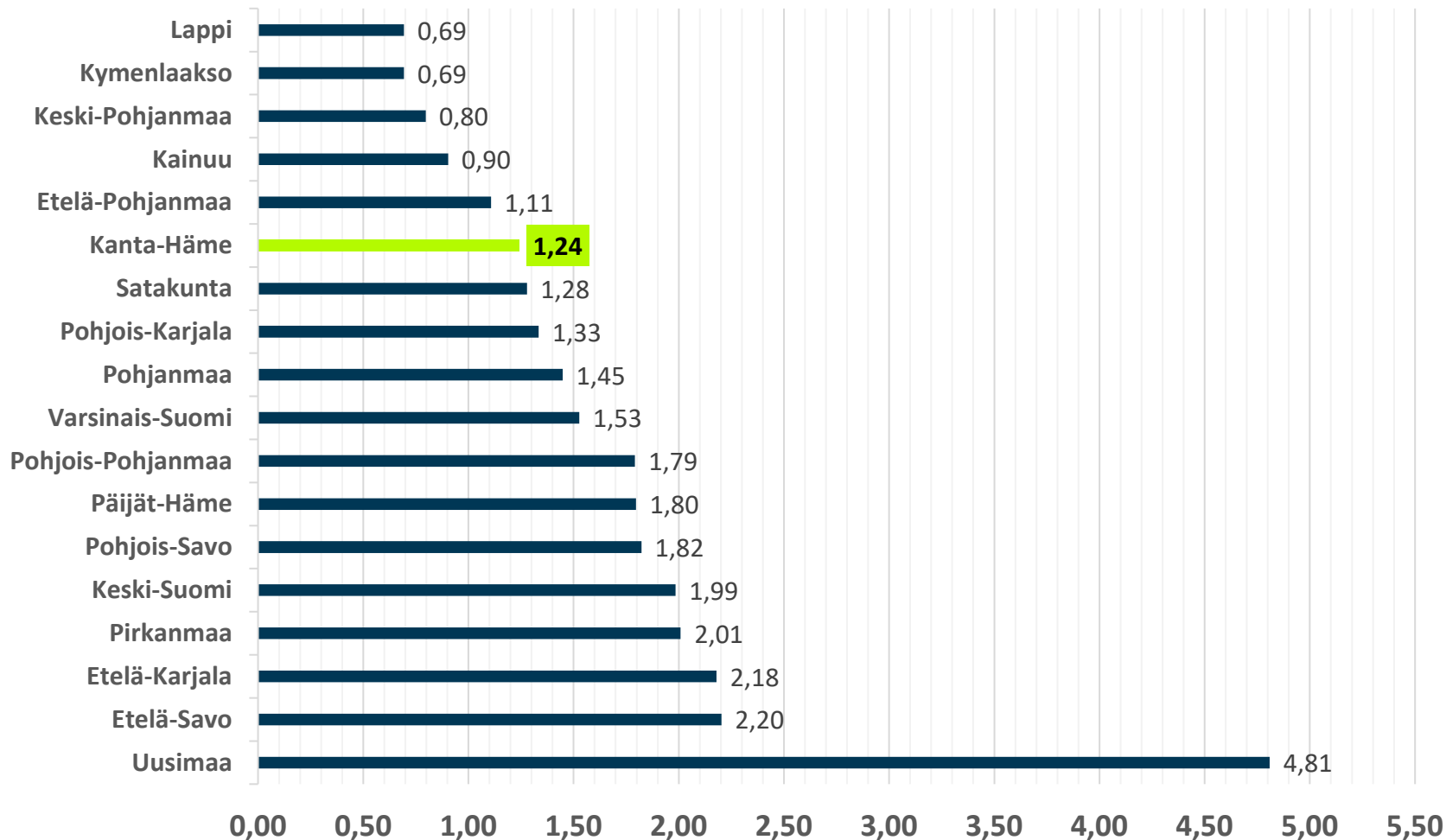
Business Finland maksoi yhteensä **98 euroa** asukasta kohden laskettuna BF-rahoitusta vuonna 2023. BF-rahoitusta maksettiin eniten per asukas Uudellemaalle, Keski-Pohjanmaalle ja Pirkanmaalle.

Hämeelle maksettiin BF-tukia **31 euroa** per asukas vuonna 2023, joka oli viidenneksi vähiten maakuntien joukossa vuonna 2023.

Lähde: Business Finland, maksettu rahoitus maakunnittain vuosina 2010-2023; Tilastokeskus, väestömuutosten ennakkotiedot

PATENTTIEN MÄÄRÄ VUOSINA 2015–2023 (PROMILLEA 10 000 ASUKASTA KOHDEN PER VUOSI)

13/18

Koko maassa luotiin yhteensä **12 700 patenttia** vuosina 2015–2023 eli **2,57** patenttia 10 000 asukasta kohden. Patenteja luotiin suhteellisesti eniten Uudellamaalla, Etelä-Savossa ja Etelä-Karjalassa.

Hämeessä luotiin yhteensä **192 patenttia** vuosina 2015–2023 eli **1,24** patenttia suhteessa alueen väkilukuun 10 000 asukasta kohden.

Lähde: Patentti- ja rekisterihallitus (PRH), tehdyt patenttihakemukset maakunnittain: Tilastokeskus, väestö; väestönmuutosten ennakkotiedot

Huomioita koko maan ja Hämeen TKI-tilannekuvasta

Koko maa

TK-menot yhteensä noin **7,9 miljardia euroa** vuonna 2022, josta Uudenmaan osuus noin puolet.

TK-menot viime vuosina **noin 3 prosenttia BKT:sta**: tavoite 4 prosenttia vuonna 2030, jonka ylittää tällä hetkellä neljä maakuntaa.

Yrityssektorin osuus kaikista TK-menoista 68 prosenttia, korkeakoulusektorin 24 prosenttia ja muun julkisen sektorin noin 8 prosenttia.

Tutkimus- ja tuotekehitystehtävissä yhteensä noin **86 500 henkilöä**.

Business Finlandin maksettu rahoitus noin 544 miljoonaa euroa vuonna 2023, josta neljän väestöltään suurimman maakunnan osuus 77 prosenttia.

Patentteja yhteensä noin 15 800 vuosina 2010–2023, josta neljän väestöltään suurimman maakunnan osuus 74 %

Häme

TK-menot yhteensä noin **73,8 miljoonaa euroa** vuonna 2022.

TK-menojen osuus **1,18 prosenttia BKT:sta** vuonna 2021.

Yrityssektorin osuus kaikista TK-menoista 45,8 %, korkeakoulusektorin 18,4 % ja **muun julkisen sektorin 35,8 %**. Muun julkisen sektorin osuus asukasta kohden toiseksi korkein maakunnista.

Tutkimus- ja kehitystehtävissä **yhteensä 893 henkilöä** vuonna 2022, joka oli lähes 40 prosenttia vähemmän kuin 2010-luvun vaihteessa, mutta **tuottavuus per henkilö korkein viime vuonna**.

Business Finlandin maksettu rahoitus 5,3 miljoonaa euroa vuonna 2023 eli 31 euroa asukasta kohden laskettuna. Vuosina 2021-2023 BF-rahoitusta sai 332 alueen yritystä/yhteisöä, mutta tutkimusrahoitusta vain kaksi yhteisöä (HAMK ja LUKE).

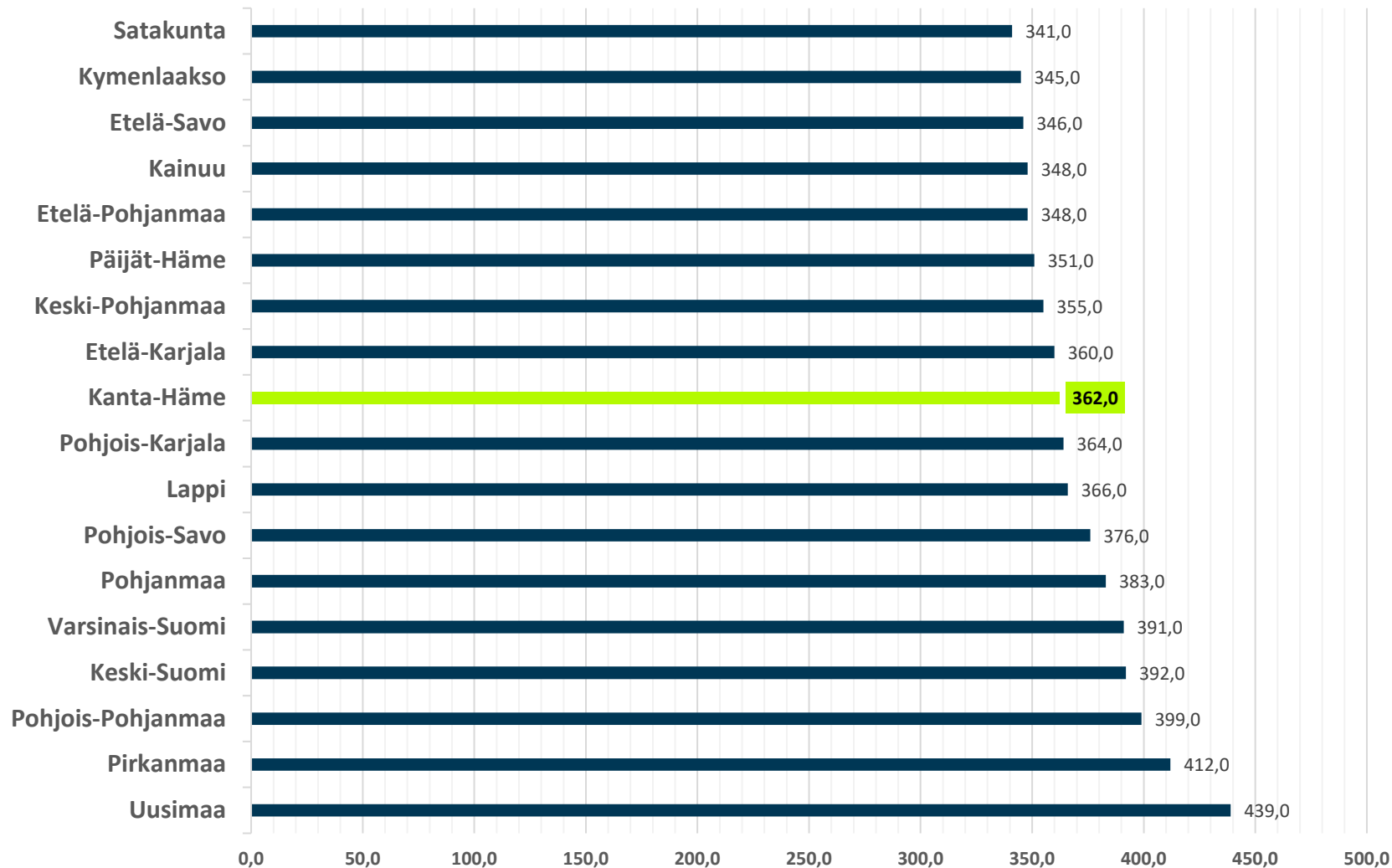
Tehtyjen patenttien määrä yhteensä 242 vuosina 2013–2023.

**Hämeen ja Hämeen
ammattikorkeakoulun positio
koulutus- ja osaamisdynamiikkaan
liittyvien tunnuslukujen osalta**

VÄESTÖN KOULUTUSTASOINDEKSI YLI 20-VUOTIAAN VÄESTÖN OSALTA 2023

10/18

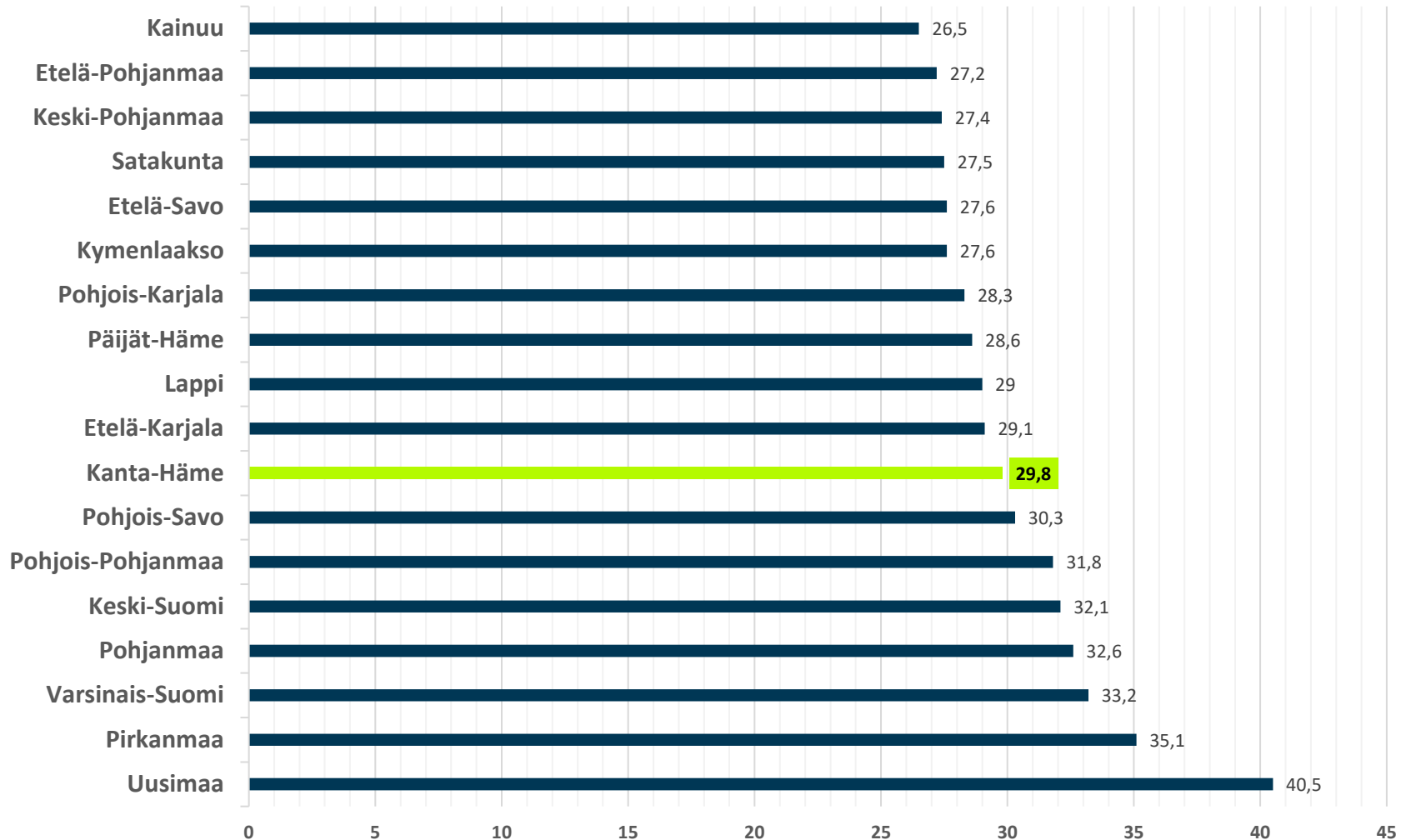
Koko maan yli 20-vuotiaan väestön koulutustasoindeksi oli **396,2** vuonna 2023. Koko maan keskiarvon ylitti kolme maakuntaa eli Uusimaa, Pirkanmaa ja Pohjois-Pohjanmaa

Hämeen koulutustasoindeksi oli **362** vuonna 2022 eli maakuntien keskitasoa. Hämeen koulutustasoindeksi oli korkein niiden maakuntien joukossa, joilla ei ole omaa yliopistoa tai yliopistokeskusta!

Lähde: Tilastokeskus, StatFin-tilastoaineisto; väestön koulutus rakenne; väestön koulutustasomittain

KORKEA-ASTEEN TUTKINNON SUORITTANEIDEN OSUUS (%) VUONNA 2023

8/18

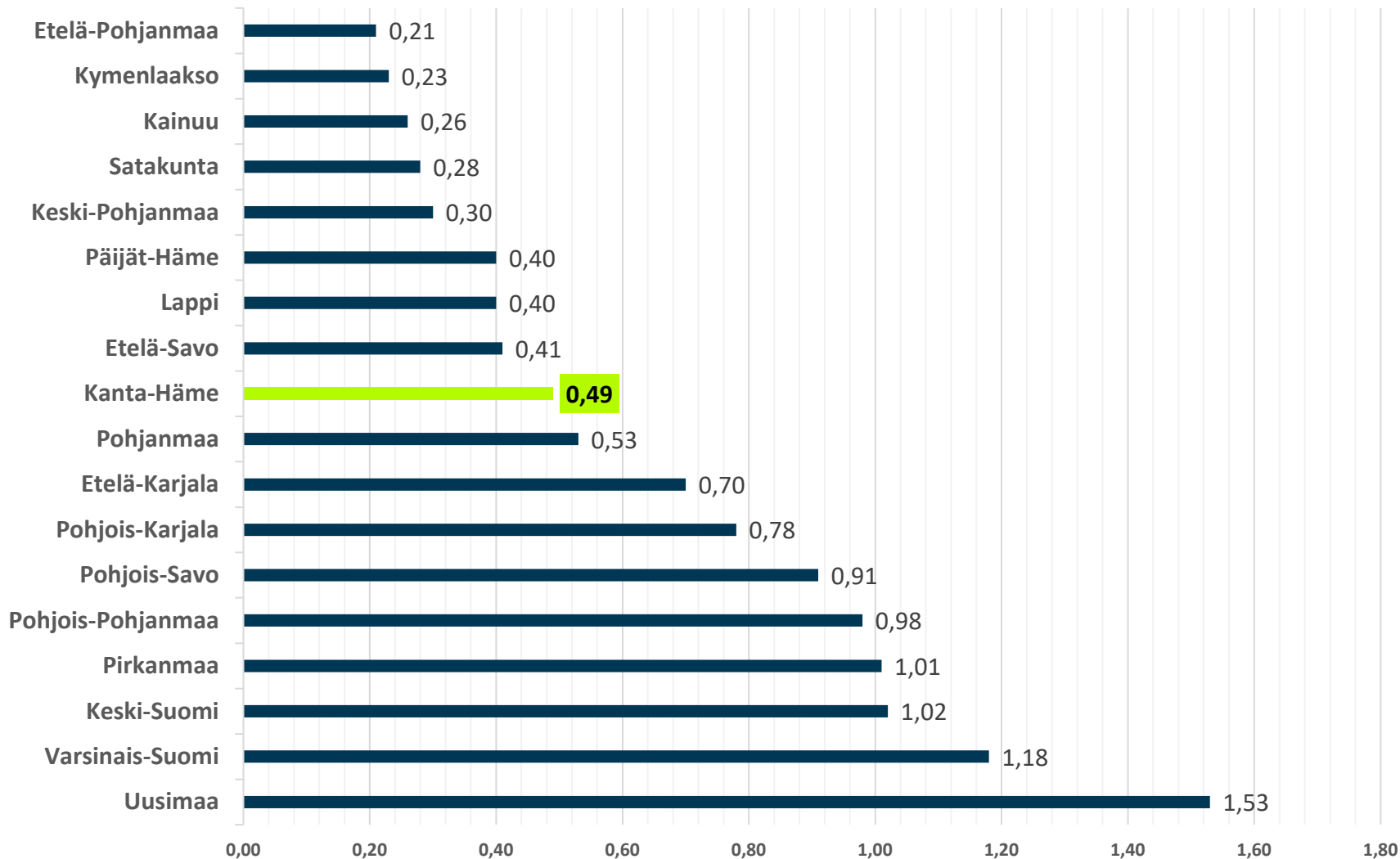
Korkea-asteen tutkinnon on suorittanut **33,8 prosenttia** yli 15-vuotiaan väestöstä vuonna 2023. Koulutettujen osuus on korkein Uudellamaalla, Pirkanmaalla, Varsinais-Suomessa ja Pohjanmaalla.

Hämeessä on korkea-asteen tutkinnon suorittanut **29,8 prosenttia** alueen yli 15-vuotiaasta väestöstä. Hämeen koulutettujen osuus väestöstä oli korkein niiden maakuntien joukossa, joilla ei ole omaa yliopistoa tai yliopistokeskusta!

Lähde: Tilastokeskus, StatFin-tilastoaineisto; väestön koulutus rakenne; 15-vuotta täyttäneen väestön koulutusaste

TUTKIJAKOULUTUKSEN SUORITTANEIDEN OSUUS YLI 15-VUOTIAASTA VÄESTÖSTÄ 2023

10/18

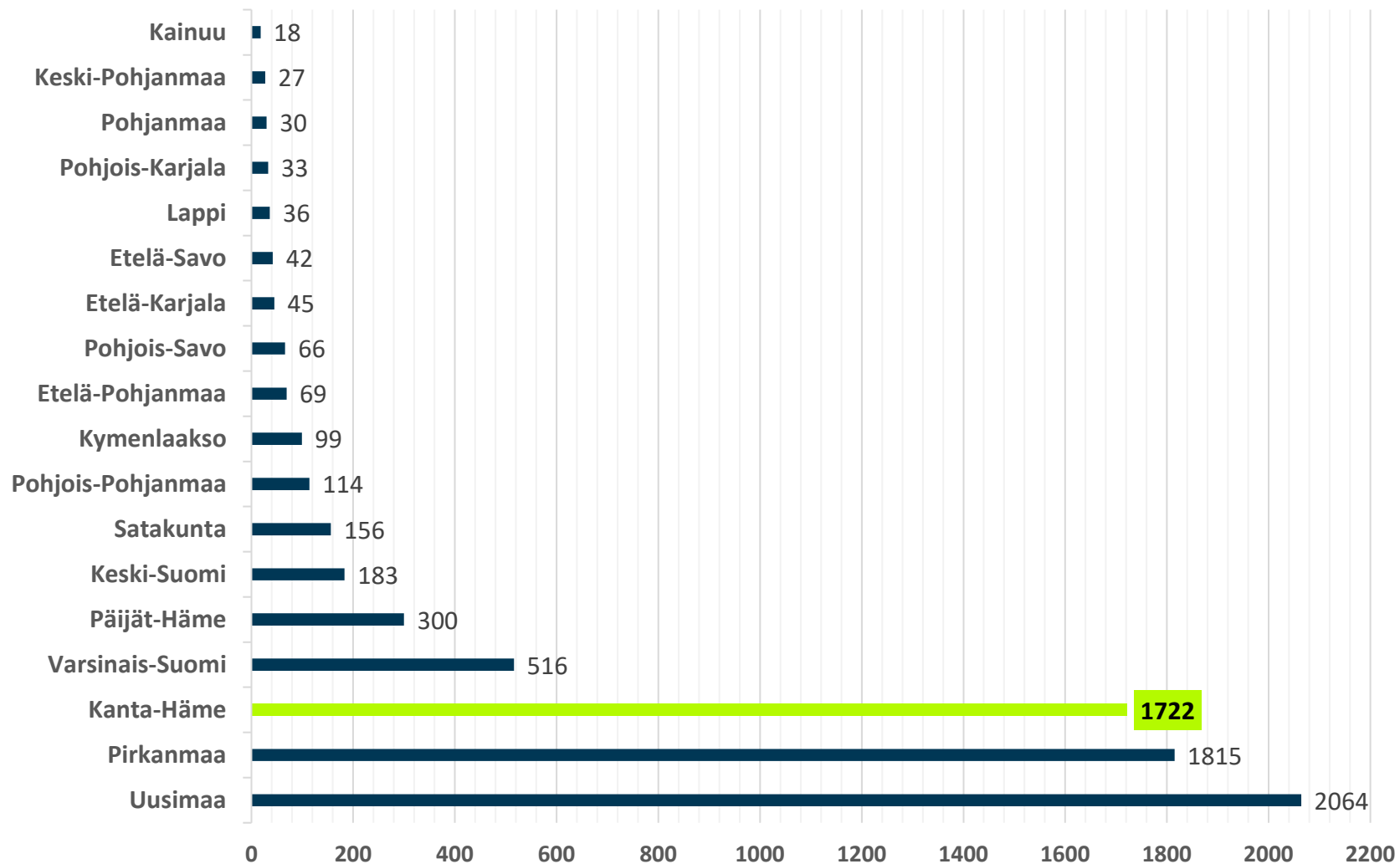

Koko maassa oli yli 15-vuotiaasta väestöstä noin **55 100** tohtori- tai lisensiaatintutkinnon suorittanutta vuonna 2023 eli **0,98 prosenttia** koko maan yli 15-vuotiaasta väestöstä. Tutkijakoulutuksen suorittaneita oli suhteellisesti eniten Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa ja Keski-Suomessa.

Hämeessä oli **824 (0,49 %)** tutkijakoulutuksen suorittanutta yli 15-vuotiaasta väestöstä vuonna 2022. Hämeessä oli maakunnittain tarkasteltuna 10. eniten tutkijakoulutuksen suorittanutta suhteessa väestöpohjaan. Tutkijakoulutuksen suorittaneita oli eniten niiden maakuntien joukossa, jossa ei ole omaa yliopistoa tai yliopistokeskusta.

Lähde: Tilastokeskus, StatFin-tilastoaineisto; väestön koulutus rakenne; väestön koulutustasomittain

MISTÄ OPISELIJAT TULIVAT HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULUUN 2021–2023 (ABS.)

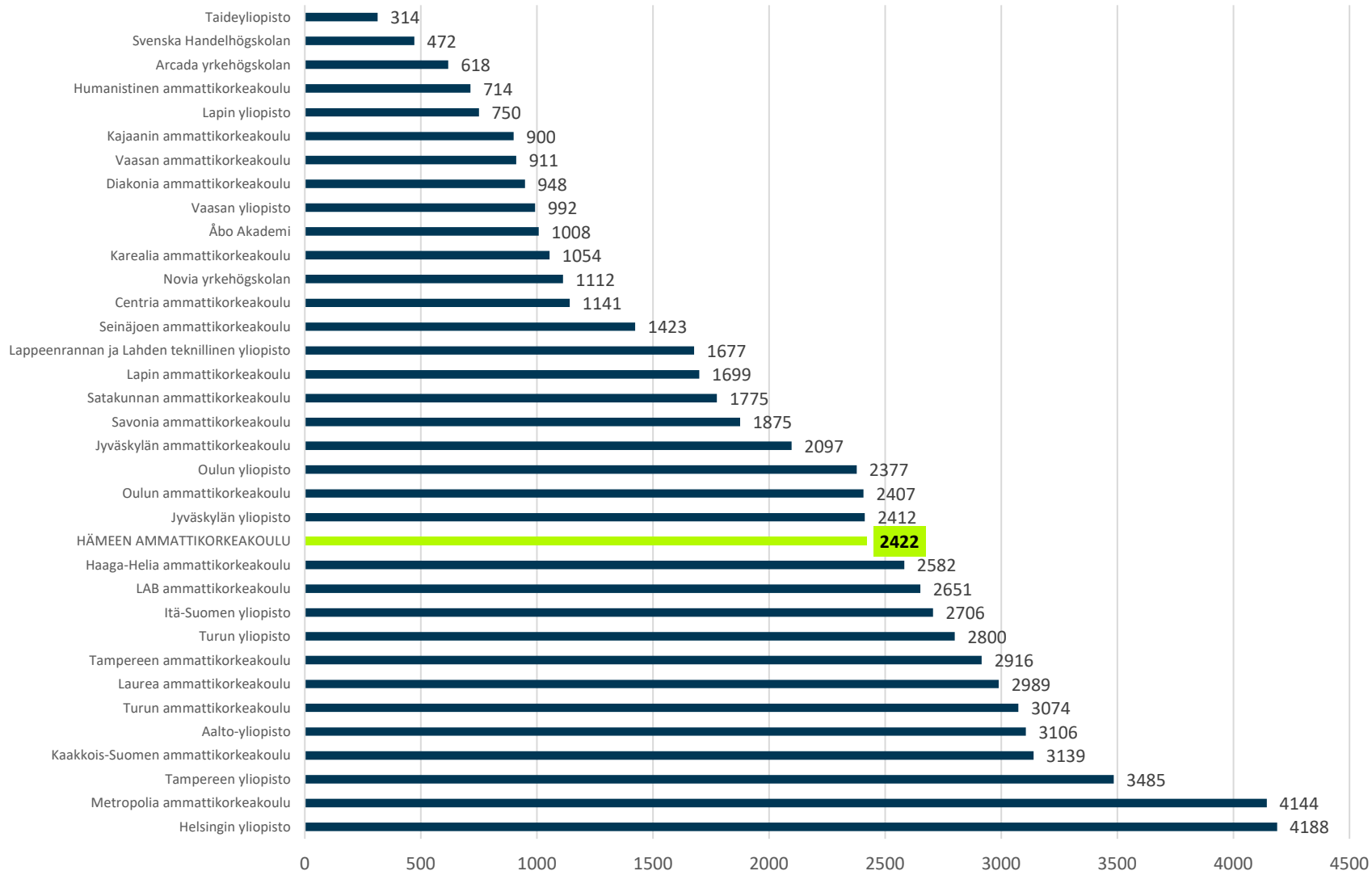
Hämeen ammattikorkeakouluun tuli yhteensä **7 335 opiskelijaa** muista Suomen maakunnista vuosina 2021–2023. HAMKIn opiskelijoista 23,5 prosenttia tuli omasta maakunnasta ja 76,5 prosenttia muista maakunnista.

Hämeen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden ylivoimaisesti suurimmat lähtöalueet olivat Uusimaa, Pirkanmaa ja oma maakunta Kanta-Häme. Lähes neljä viidestä opiskelijasta (76,3 %) tulivat em. kolmesta maakunnasta. Seuraavaksi suurimmat lähtöalueet olivat Varsinais-Suomi, Päijät-Häme ja Keski-Suomi.

Lähde: Opetushallitus, tilasto- ja tietopalvelu Vipunen; uusien opiskelijoiden lähtöalueet Suomessa

KORKEKOULUJEN ALOITUSPAIKKOJEN MÄÄRÄ PER VUOSI KESKIMÄÄRIN VUOSINA 2021–2023

13/35

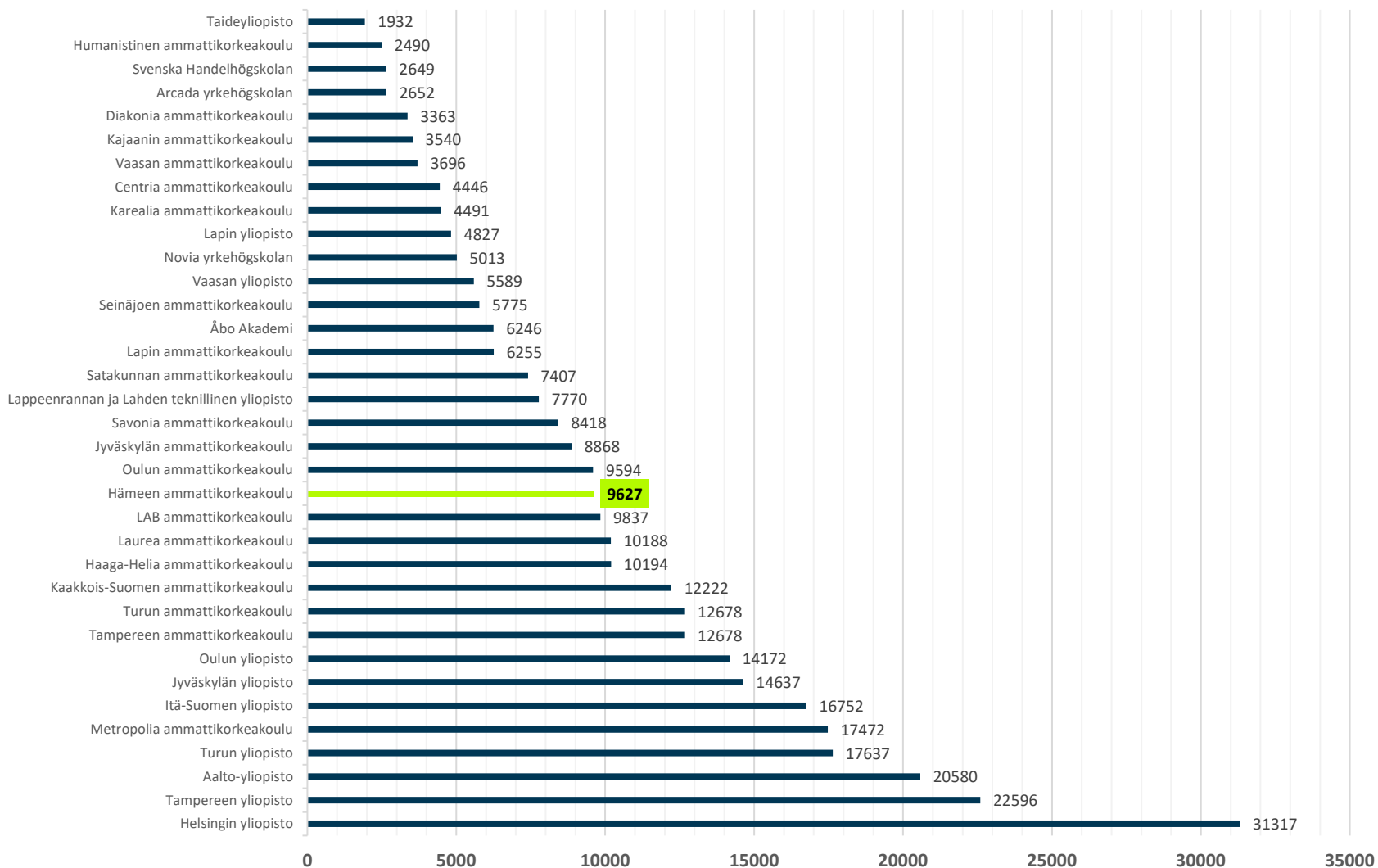
Koko maassa oli yhteensä noin 68 900 aloituspaikkaa korkeakouluissa keskimäärin vuodessa vuosina 2021–2023. Eniten aloituspaikkoja oli Helsingin yliopistossa, Metropolia ammattikorkeakoulussa, Tampereen yliopistossa ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa.

Hämeen ammattikorkeakoulussa oli keskimäärin 2 422 aloituspaikkaa vuodessa vuosina 2021–2023. Hämeen ammattikorkeakoulussa oli 13. eniten aloituspaikkoja 35 korkeakoulun joukossa. HAMKissa oli enemmän aloituspaikkoja kuin kahdeksassa yliopistossa!

Lähde: Opetushallitus, tilasto- ja tietopalvelu Vipunen; uusien opiskelijoiden/ aloituspaikkojen määrä 2021–2023

KORKEAKOULUOPISKELIJOIDEN MÄÄRÄ KORKEAKOULUITTAIN VUONNA 2023

15/35

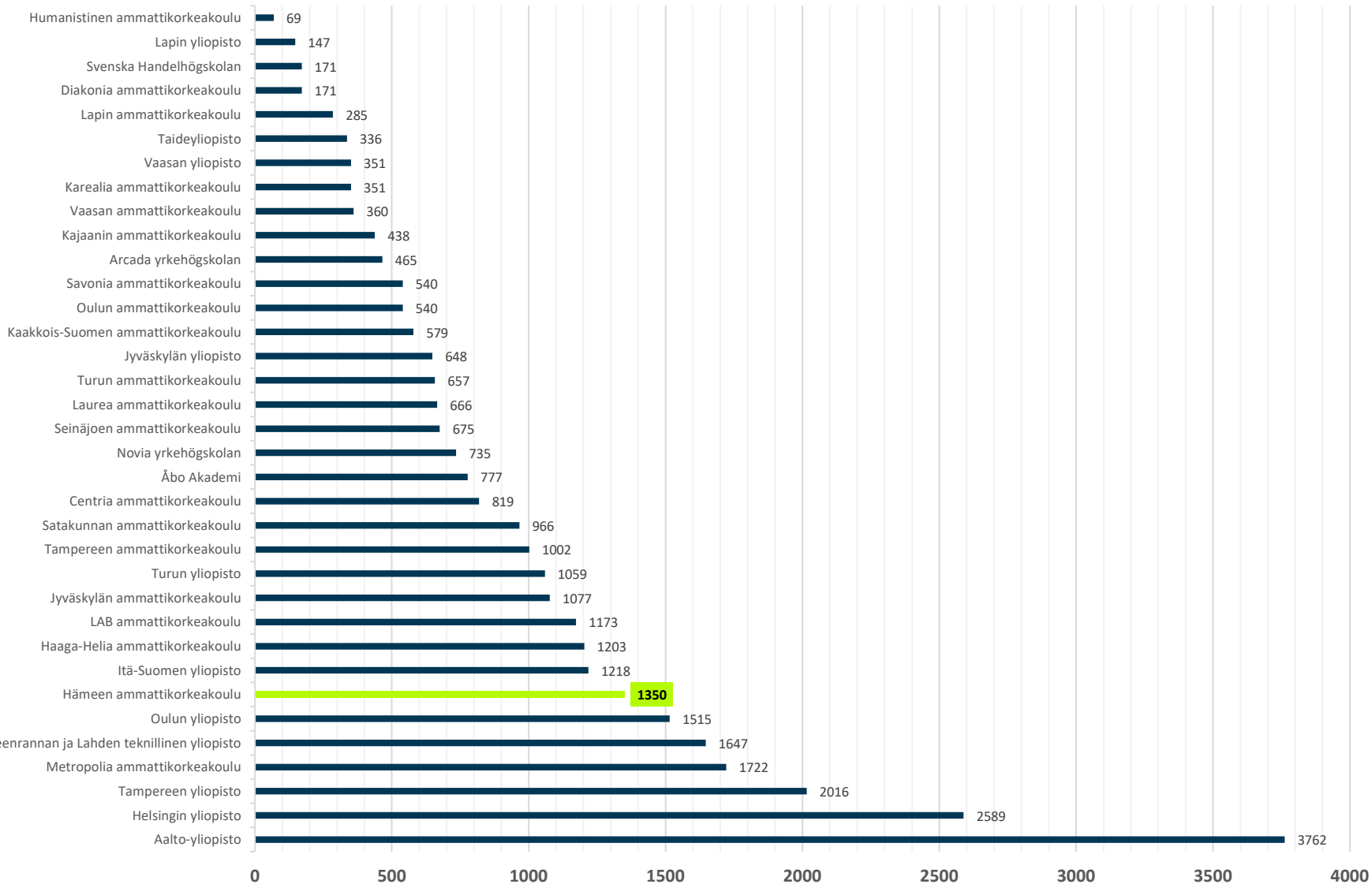

Koko maassa oli yhteensä noin **337 600** korkeakouluopiskelijaa vuonna 2023. Korkeakoulujen opiskelijamäärä vaihteli Helsingin yliopiston 31 300 korkeakouluopiskelijasta Taideyliopiston hieman alle 2 000 korkeakouluopiskelijaan. Suurimmat korkeakoulut olivat Helsingin, Tampereen ja Aalto-yliopisto sekä Metropolia ammattikorkeakoulu

Hämeen ammattikorkeakoulussa oli noin **9 600** korkeakouluopiskelijaa vuonna 2023. HAMK oli 15. suurin korkeakoulu opiskelijamäärällään. HAMK oli opiskelijamäärällään suurempi kuin esimerkiksi LUT-yliopisto, Åbo Akademi, Vaasan yliopisto tai Lapin yliopisto

KORKEAKOULUJEN ULKOMAALAISET TUTKINTO-OPISEKELIJAT VUONNA 2023

7/35

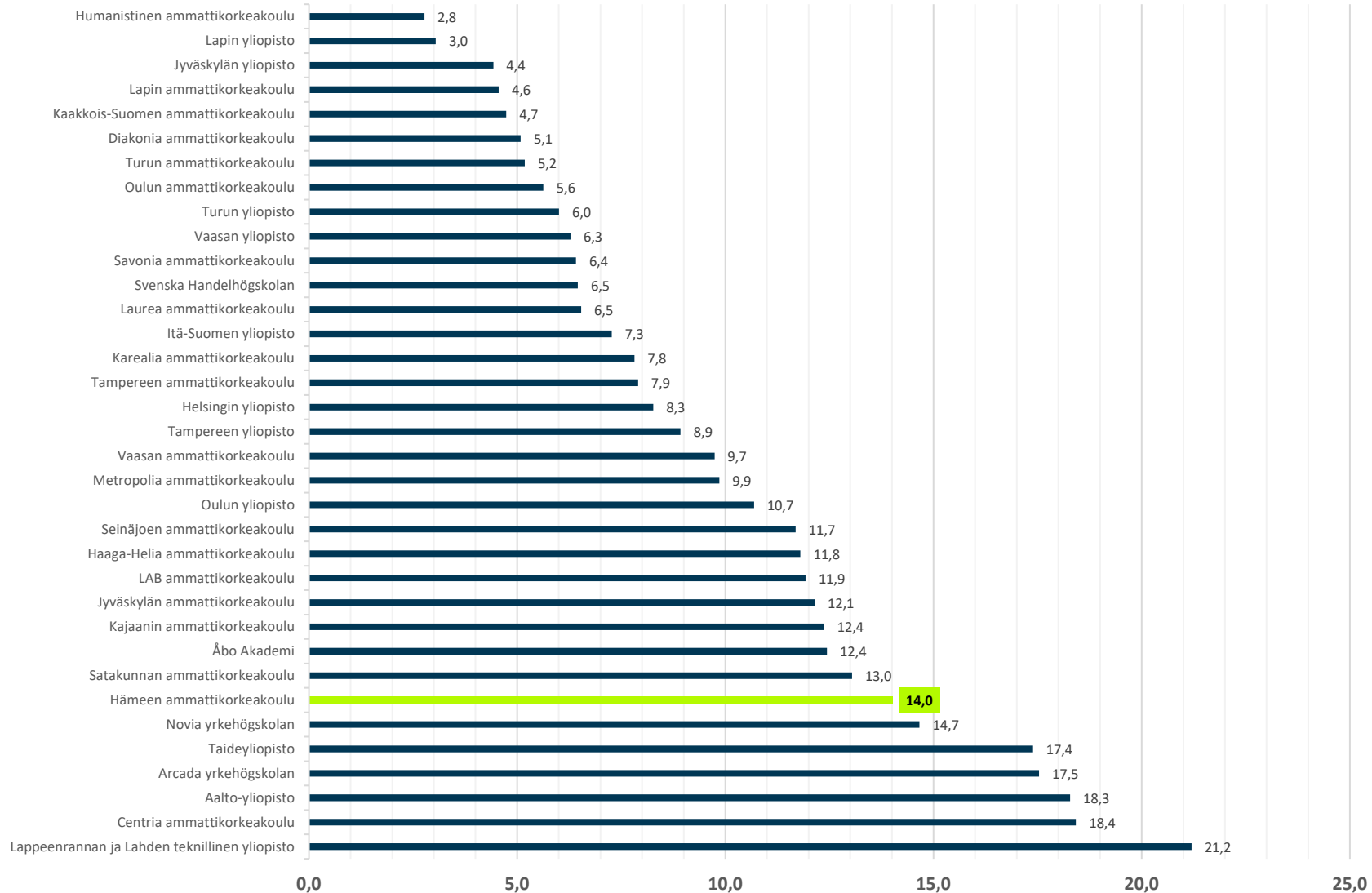
Koko maan korkeakouluissa oli yhteensä noin **32 000** ulkomaista tutkinto-opiskelijaa vuonna 2023. Ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä vaihteli Aalto-yliopiston noin 3 800 ulkomaisesta korkeakoulu-opiskelijasta Humakin 69 opiskelijaan. Ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita oli eniten Aalto-yliopistossa sekä Helsingin ja Tampereen yliopistossa ennen Metropolia-ammattikorkeakoulua.

Hämeen ammattikorkeakoulussa oli **1 350** ulkomaalaista tutkinto-opiskelijaa vuonna 2023. Ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä oli 7. korkein kaikista korkeakouluista ja ammattikorkeakouluista toiseksi korkein.

Lähde: Opetushallitus, tieto- ja tilastopalvelu Vipunen

KORKEAKOULUJEN ULKOMAALAISTEN TUTKINTO- OPISKELIJOIDEN OSUUS KAIKISTA OPISKELIJOISTA VUONNA 2023

7/35

Koko maassa ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden osuus kaikista korkeakouluopiskelijoista oli **noin yksi kymmenestä (9,5 %)** vuonna 2023. Vaihteluväli oli suuri: esimerkiksi Aalto-yliopistossa osuus oli hieman yli yksi viidestä ja Humanistisessa ammattikorkeakoulussa yksi 35 opiskelijasta.

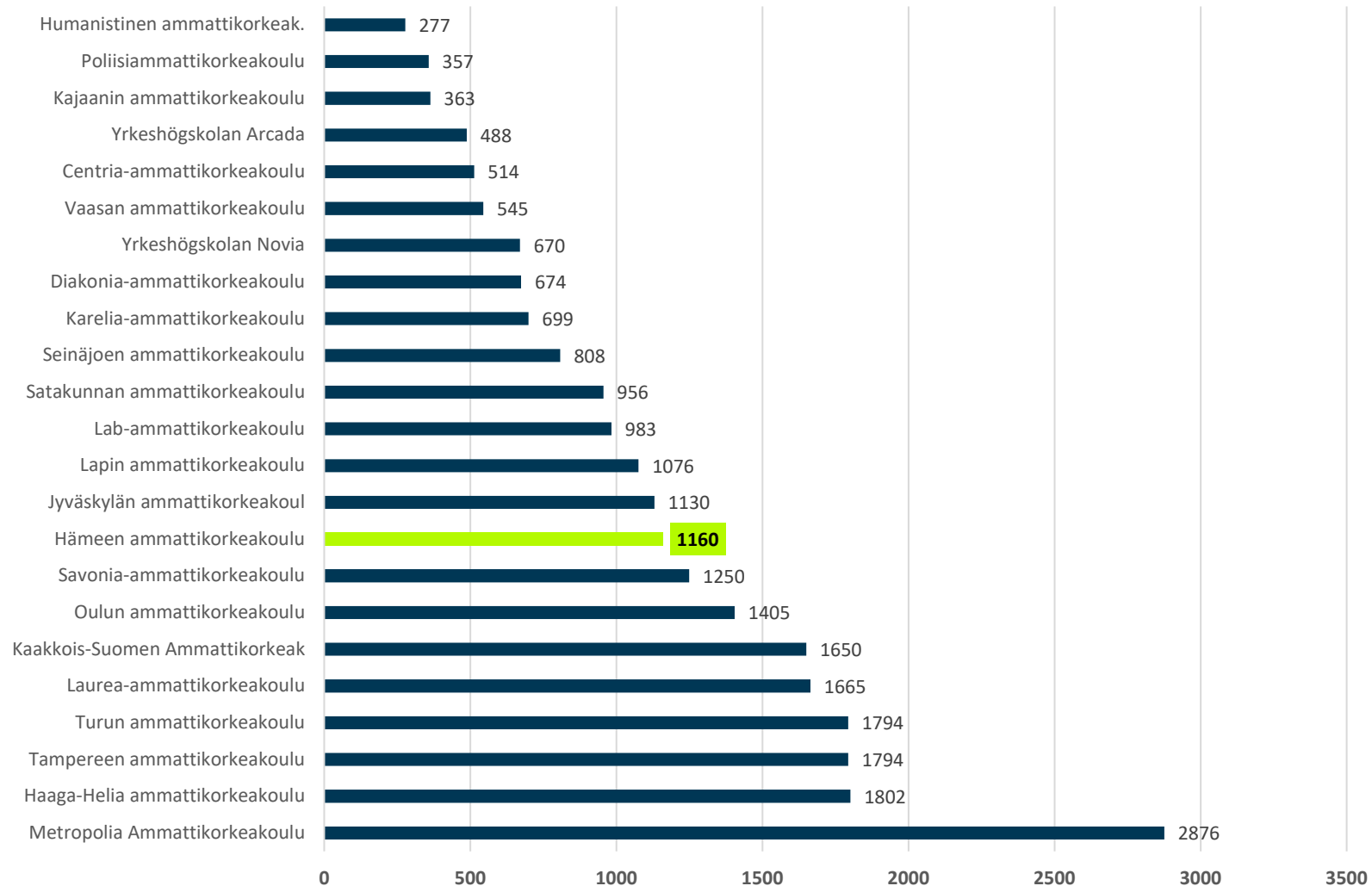
Hämeessä ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita oli **14 prosenttia** kaikista korkeakouluopiskelijoista vuonna 2023. Se oli 7. eniten kaikista korkeakouluista. Ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita oli suhteellisesti enemmän vain kolmessa yliopistossa (LUT, Aalto ja Taideyliopisto) ja yhdessä ammattikorkeakoulussa (Centria).

Lähde: Opetushallitus, tieto- ja tilastopalvelu
Vipunen

SUORITETUT AMK-TUTKINNOT KESKIMÄÄRIN VUODESSA VUOSINA 2018–2022

9/23

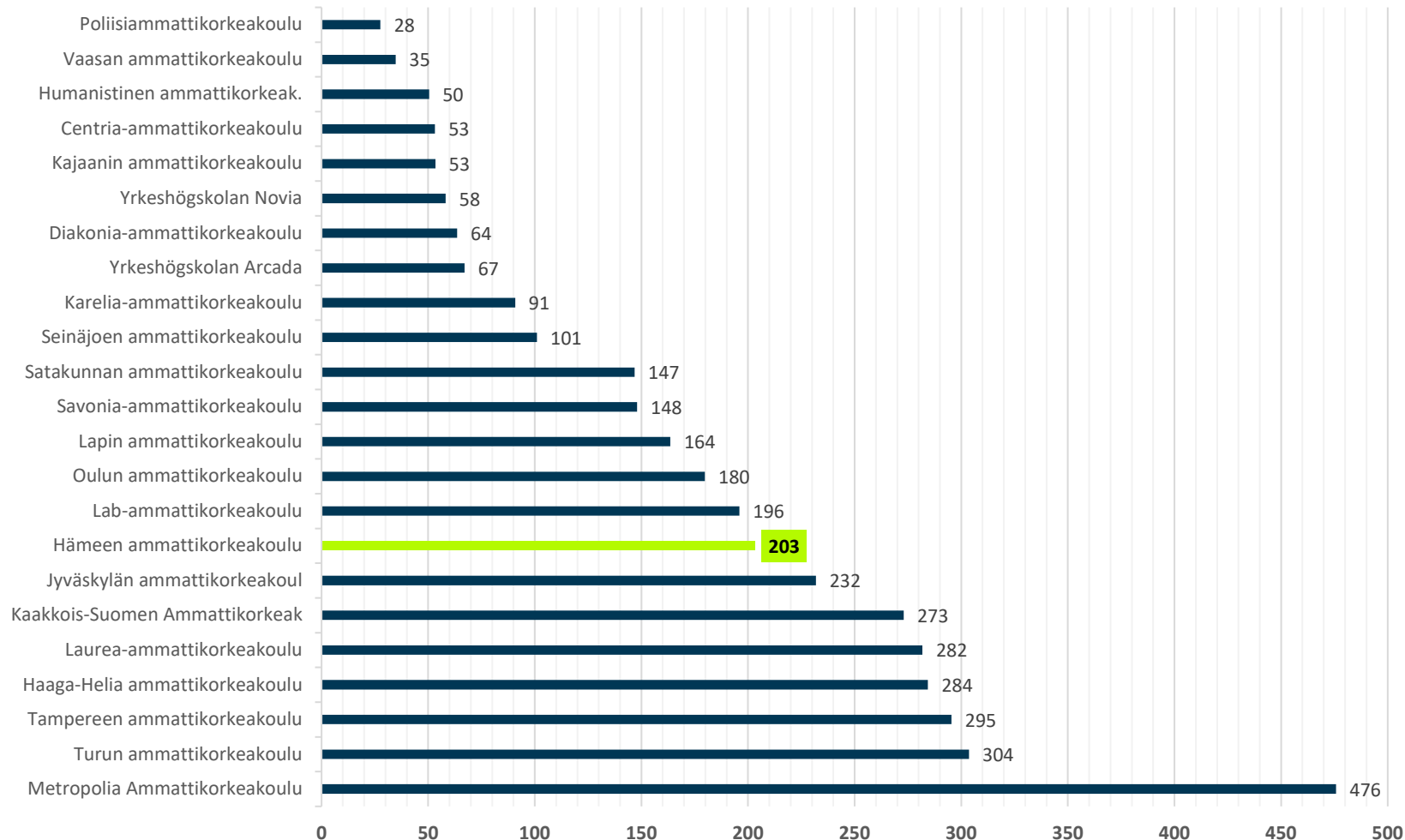
Koko maassa suoritettiin yhteensä noin 126 700 AMK-tutkintoa vuosina 2018–2022 eli keskimäärin noin 25 000 AMK-tutkintoa vuodessa. AMK-tutkintoja suoritettiin määrällisesti eniten Metropolian, Haaga-Helian ja Tampereen ammattikorkeakouluissa. 11 ammattikorkeakoulussa suoritettiin keskimäärin yli tuhat AMK-tutkintoa vuodessa.

Hämeen ammattikorkeakoulussa suoritettiin noin **5 800** AMK-tutkintoa vuosina 2018–2022 eli keskimäärin **1 160** AMK-tutkintoa vuodessa. HAMKissa suoritettiin 9. eniten AMK-tutkintoja ammattikorkeakoulujen joukossa.

Lähde: Opetushallitus, tieto- ja tilastopalvelu
Vipunen

SUORITETUT YAMK-TUTKINNOT KESKIMÄÄRIN VUODESSA VUOSINA 2018– 2022

8/23

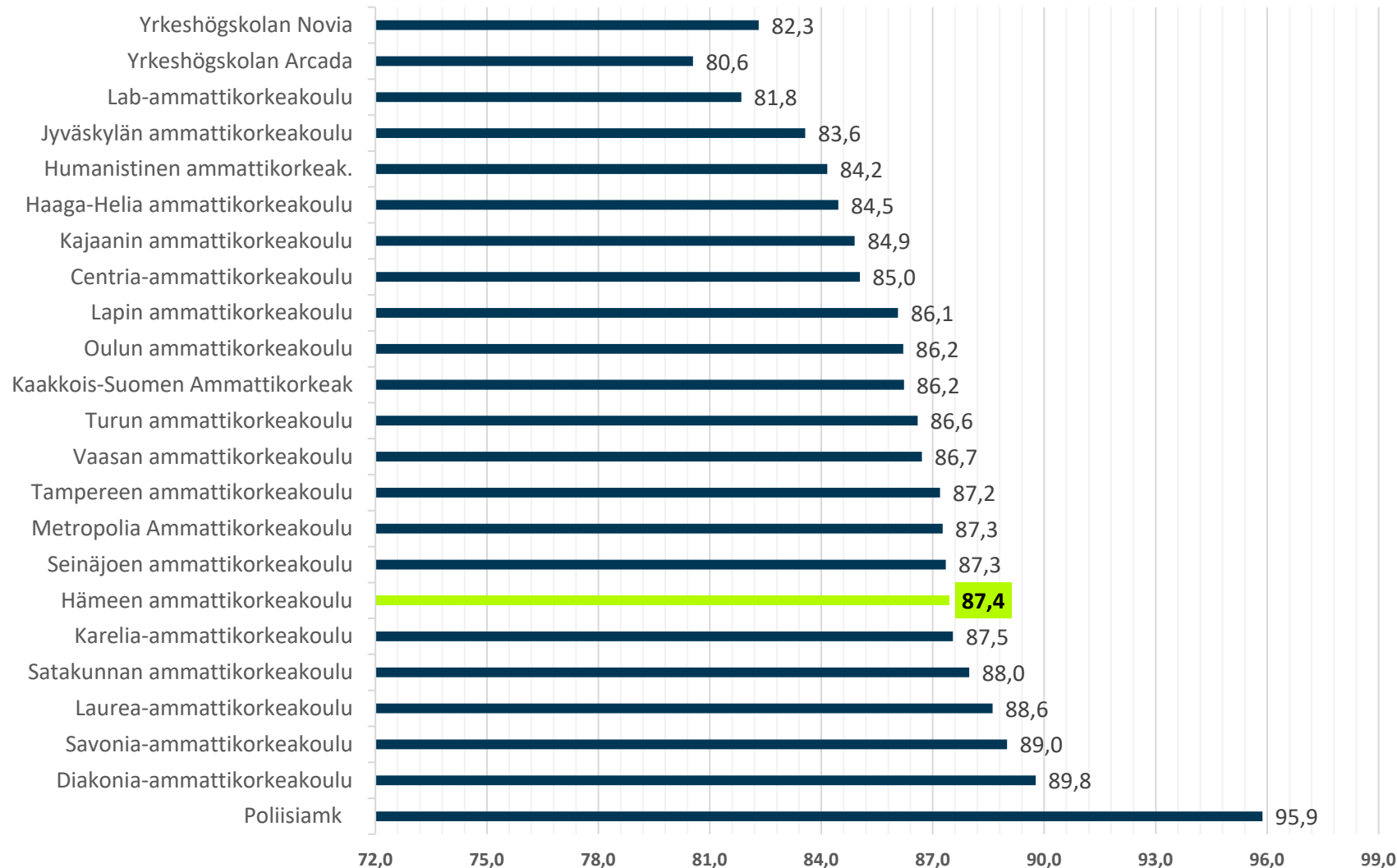

Koko maassa suoritettiin yhteensä noin 18 900 ylempää ammattikorkeakoulututkintoa vuosina 2018–2022 eli keskimäärin 3 783 YAMK-tutkintoa vuodessa. YAMK-tutkintoja suoritettiin määrällisesti eniten Metropolian, Turun ja Tampereen ammattikorkeakouluissa.

Hämeen ammattikorkeakoulussa suoritettiin yhteensä **1 016** YAMK-tutkintoa vuosina 2018–2022 eli keskimäärin 203 YAMK-tutkintoa vuodessa. HAMKissa suoritettiin 8. eniten YAMK-tutkintoa ammattikorkeakoulujen joukossa.

Lähde: Opetushallitus, tieto- ja tilastopalvelu Vipunen

TYÖLLISTEN JA TYÖLLISTEN OPISKELIJOIDEN OSUUS (%) AMK-TUTKINNON SUORITTANEISTA VUOSINA 2018–2022 TUTKINNON SUORITTANEISTA VUODEN 2022 LOPUSSA

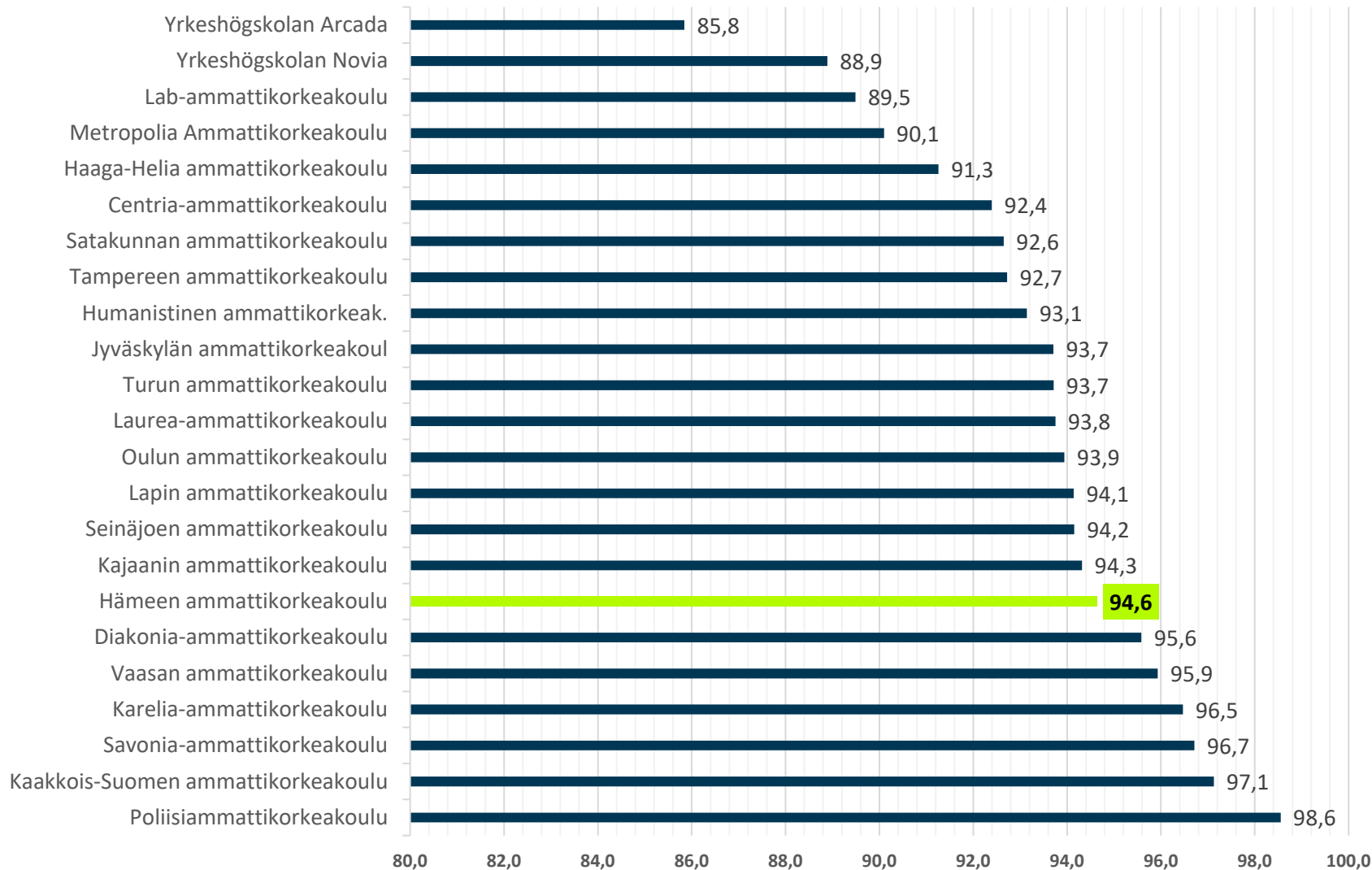

Koko maassa ammattikorkeakoulututkinnon 2018–2022 suorittaneista oli **86,5 prosenttia** työllisiä tai työllisiä opiskelijoita vuoden 2022 lopussa. Työllisten osuus oli korkein Poliisi-, Diakonia- ja Savonia-ammattikorkeakoulussa. Alhaisin työllisten osuus oli ruotsinkielisissä ammattikorkeakouluissa Arcadassa ja Noviassa

Hämeen ammattikorkeakoulussa oli työllisiä tai työllisiä opiskelijoita **87,4 %** AMK-tutkinnon 2018–2022 suorittaneista vuoden 2022 lopussa. HAMK sijoittui työllisten osuudessa 7. 23 ammattikorkeakoulun joukossa.

TYÖLLISTEN JA TYÖLLISTEN OPISKELIJOIDEN OSUUS (%) YAMK-TUTKINNON VUOSINA 2018–2022 TUTKINNON SUORITTANEISTA VUODEN 2022 LOPUSSA

7/23

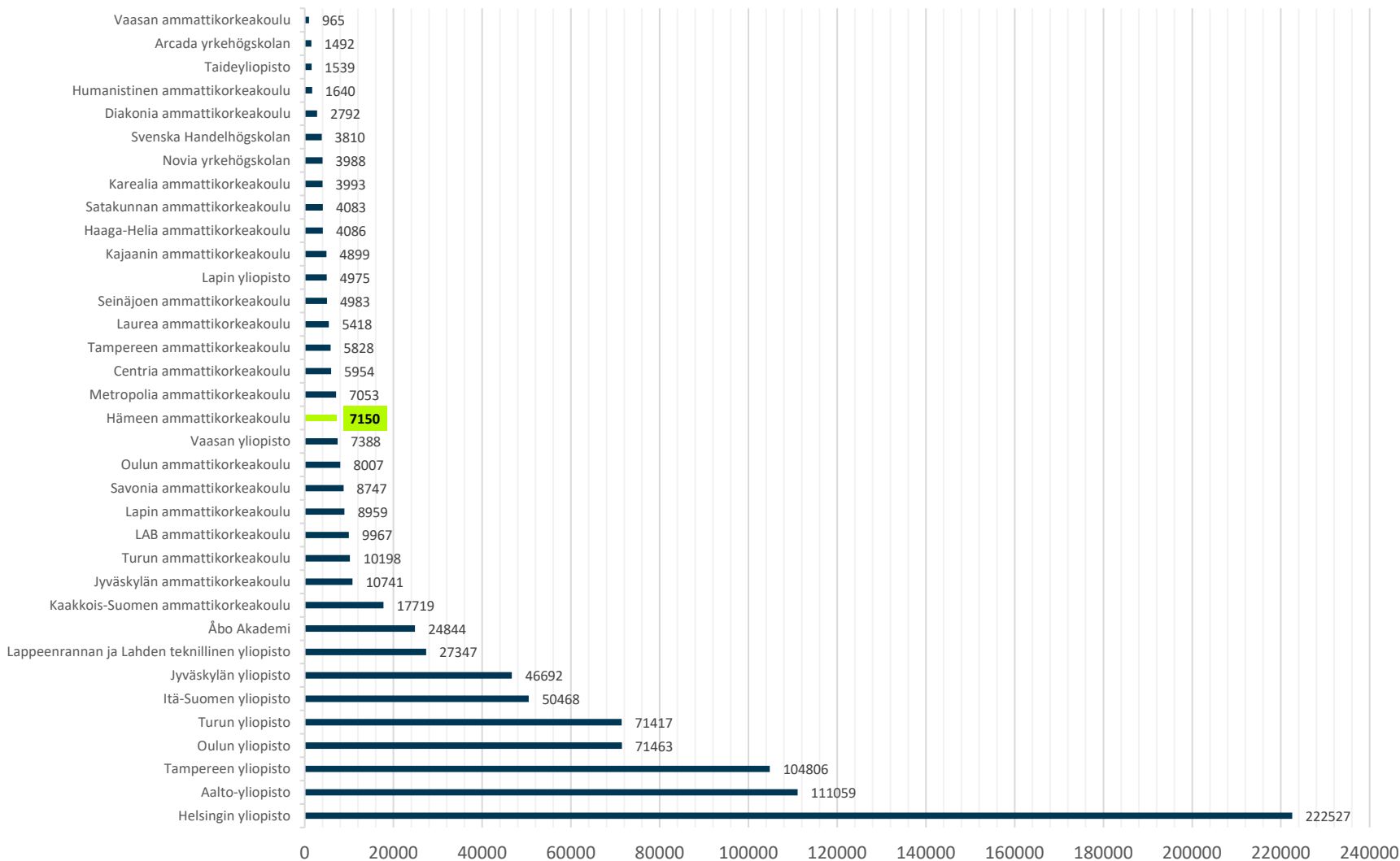

Koko maassa ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon 2018–2022 suorittaneista oli **93,1 prosenttia** työllisiä tai työllisiä opiskelijoita vuoden 2022 lopussa. Työllisten osuus oli korkein Poliisi-, Kaakkois-Suomen ja Savonia-ammattikorkeakouluissa. Alhaisin työllisten osuus oli ruotsinkielisissä ammattikorkeakouluissa Arcadassa ja Noviassa

Hämeen ammattikorkeakoulussa YAMK-tutkinnon 2018–2022 suorittaneista oli työllisiä 87,4 % ja työllisiä opiskelijoita 7,2 % eli yhteensä **94,6 %** vuoden 2022 lopussa. HAMK sijoittui työllisten osuudessa 7:nneksi 23 ammattikorkeakoulun joukossa.

KORKEAKOULUJEN ULKOPUOLINEN TUTKIMUSRAHOITUS (1000 €) KESKIMÄÄRIN VUODESSA 2020–2022

18/35

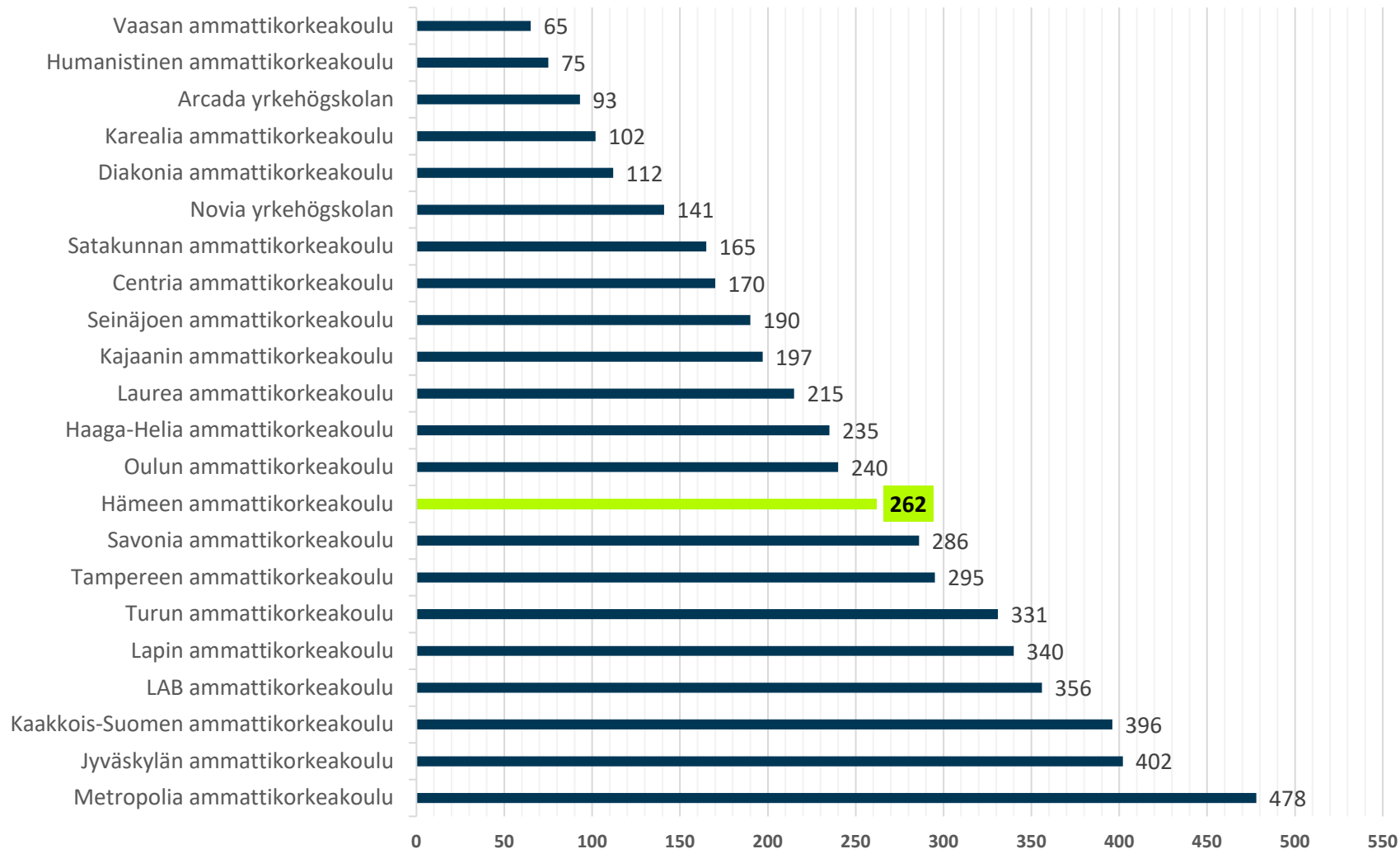

Koko maassa ulkomaisen tutkimusrahoituksen määrä oli keskimäärin **887 miljoonaa euroa** vuosina 2020–2022. Ulkopuolista tutkimusrahoitusta saivat määrällisesti eniten Helsingin yliopisto, Aalto-yliopisto ja Tampereen yliopisto. Helsingin yliopisto sai yksin neljänneksen kaikkien korkeakoulujen ulkopuolisesta tutkimusrahoituksesta

HAMK sai ulkopuolista tutkimusrahoitusta keskimäärin noin **7,2 miljoonaa euroa** vuodessa vuosina 2020–2022. Se oli määrällisesti tarkasteltuna 18. eniten kaikkien korkeakoulujen joukossa ja 8. eniten ammattikorkeakoulujen joukossa.

KORKEAKOULUJEN TK-HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN VUODESSA VUOSINA 2020–2022

9/23

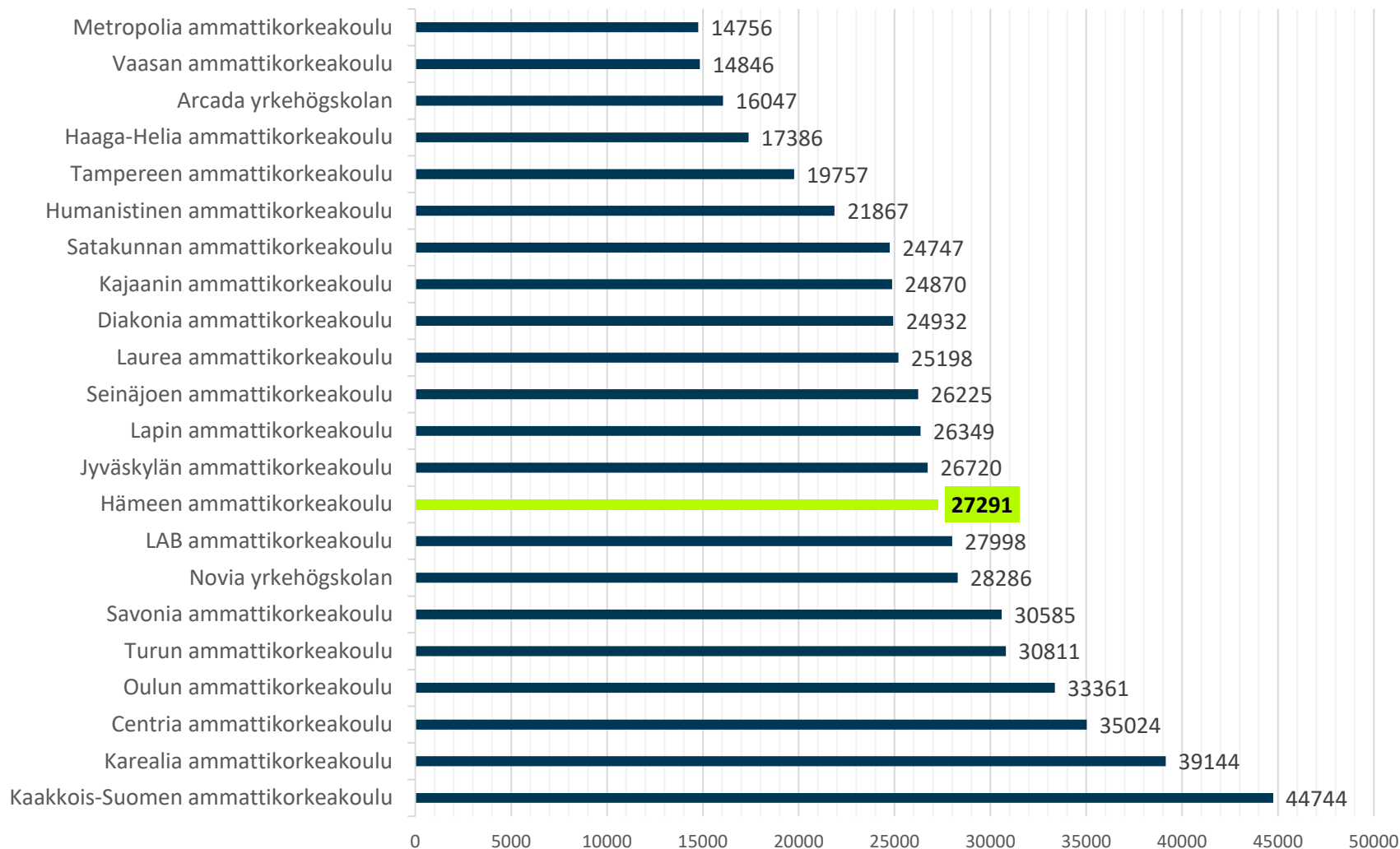

Koko maassa oli ammattikorkeakouluissa oli keskimäärin yhteensä noin **5 150** TK-henkilötyövuotta vuodessa vuosina 2020–2022. TK-henkilöstöä oli määrällisesti eniten Metropolian, Jyväskylän ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakouluissa. Vaihteluväli ammattikorkeakoulujen välillä oli Metropolian 478 henkilötyövuodesta Vaasan ammattikorkeakoulun 65 henkilötyövuoteen.

Hämeen ammattikorkeakoulussa oli keskimäärin **262** TK-henkilötyövuotta per vuosi vuosina 2020–2022. HAMKissa oli määrällisesti 9. eniten TK-henkilöstöä ammattikorkeakoulujen joukossa vuosina 2020–2022.

KORKEAKOULUJEN TK-HENKILÖSTÖN TUOTTAVUUS PER TK-HENKILÖ KESKIMÄÄRIN VUODESSA VUOSINA 2020–2022

9/23

Koko maassa korkeakoulujen tuottavuus oli keskimäärin noin **27 000 euroa** per henkilö vuodessa. TK-tuottavuus laskettiin jakamalla ulkopuolisen tutkimusrahoituksen määrä korkeakoulun TK-henkilöstön määrällä. TK-tuottavuus oli korkein Kaakkois-Suomen, Karelian ja Centrian ammattikorkeakouluissa vuosina 2020–2022.

HAMKin TK-tuottavuus per TK-henkilö oli keskimäärin **27 300 euroa** vuodessa vuosina 2020–2022. HAMKin TK-henkilöstön tuottavuus oli 9. korkein kaikkien ammattikorkeakoulujen joukossa.

Lähde: Opetushallitus, tieto- ja tilastopalvelu
Vipunen

Huomioita koko maan ja Hämeen koulutus- ja osaamisdynamiikan tunnusluvuista

Koko maa	Häme
Yli 20-vuotiaan väestön koulutustasoindeksi oli 396 vuonna 2023. Koko maan keskiarvon ylitti kolme maakuntaa	Hämeen koulutustasoindeksi oli 362 vuonna 2023, joka oli korkein ”yliopistottomista” maakunnista
Korkea-asteen suorittaneiden osuus yli 15-vuotiaasta väestöstä oli 33,8 % vuonna 2023.	Hämeessä korkea-asteen suorittaneita oli 29,8 % väestöstä, joka oli 8:nneksi korkein maakunnista.
Tutkijakoulutuksen suorittaneita oli hieman alle 1 prosentti (0,98 %) väestöstä. Osuus korkein Uudellamaalla	Hämeessä tutkijakoulutuksen suorittaneita oli 0,49 % väestöstä, joka oli 10:nneksi korkein maakuntien joukossa.
Tiede- ja ammattikorkeakouluissa oli keski-määrin 69 800 aloituspaikkaa vuosina 2021-2023. Eniten aloituspaikkoja Helsingin yliopisto, Metropolia amk, Tampereen yliopisto ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa.	HAMK:ssa oli keski-määrin 2 442 aloituspaikkaa vuosina 2021-2023. HAMK:ssa oli 13. eniten aloituspaikkoja 35 korkeakoulun joukossa
Koko maassa oli yhteensä 337 600 korkeakouluopiskelijaa vuonna 2023. Eniten opiskelijoita oli Helsingin yliopistossa	HAMK:ssa oli 9 600 korkeakouluopiskelijaa vuonna 2023, joka oli 15. eniten 35 korkeakoulun joukossa ja enemmän kuin neljässä yliopistossa
Ulkomaisia tutkinto-opiskelijoita oli yhteensä noin 32 000 eli hieman alle yksi kymmenestä (9,5 %) kaikista opiskelijoista vuonna 2023. Eniten Aalto-, Helsingin ja Tampereen yliopistoissa.	HAMK:ssa oli 1 350 ulkomaista tutkinto-opiskelijaa eli 14 % kaikista opiskelijoista vuonna 2023, joka oli 7:nneksi eniten 35 korkeakoulun joukossa.
Koko maassa suoritettiin keskimäärin 25 000 amk- ja 3 800 yamk-tutkintoa vuodessa. Eniten Metropolia-ammattikorkeakoulussa	HAMK:ssa suoritettiin keskimäärin 1160 amk- ja 203 yamk-tutkintoa vuodessa, joka oli 8:nneksi ja 9:nneksi eniten 23 ammattikorkeakoulun joukossa
Koko maassa oli työllisiä tai työllisiä opiskelijoita 86,5 % amk-tutkinnon ja 93,1 % ylempään amk-tutkinnon suorittaneista	HAMK:ssa oli työllisiä tai työllisiä opiskelijoita 87,4 % amk-tutkinnon ja 94,6 % yamk-tutkinnon suorittaneista
Korkeakoulut saivat keskimäärin 887 M€ ulko-puolista tutkimusrahoitusta vuodessa.	HAMK sai ulkopuolista tutkimusrahoitusta keski-määrin 7,2 M€ vuodessa. Määrä oli 18. eniten kaikkien korkeakoulujen joukossa
Koko maassa oli ammattikorkeakouluissa keski-määrin 5 150 henkilötyövuotta TKI-tehtävissä vuodessa. Tuottavuus oli keskimäärin 27 000 euroa vuodessa	HAMK:ssa oli keskimäärin 262 henkilötyövuotta TKI-tehtävissä vuodessa, joka oli 9. eniten ammattikorkeakoulujen joukossa. Tuottavuus oli keskimäärin 27 300 euroa vuodessa, joka oli 9:nneksi eniten ammattikorkeakoulujen joukossa

Yhteenveto

YHTEENVETO, OSA 1

Häme aluekehityksen näkökulmasta

Alueelliset erot ovat suhteellisen pysyviä ja muodostuneet pitkän aikavälin kuluessa. Taustalla on elinkeino- ja toimialarakenteen muutokset sekä asema alueellisessa työnjaossa.

Aluekehitykselle on luonteenomaista vahva myönteinen tai kielteinen polkuriippuvuus. Polkuriippuvuudella tarkoitetaan eri tekijöiden yhteisvaikutuksesta syntyvää lukkiutumista, jossa joko aluetta vahvistavat tai heikentävät tekijät vaikuttavat toisiinsa. Alueen myönteinen tai kielteinen kehä lisää kehä- ja kerrannaisvaikutuksia.

Häme on alueellisten erojen ja polkuriippuvuuden osalta maakuntana varsin neutraali alue myönteisten ja kielteisten kehä- ja kerrannaisvaikutusten suhteen. Häme sijoittuu useimmilla alueen kilpailukykyä mittaavilla muuttujilla maakuntien keskitasolle tai vähän keskitason paremmalle puolelle. Sen sijaan Hämeen sisällä on melko suuret sisäiset erot kolmen seudun ja yksittäisten kuntien välillä.

Hämeen potentiaalisia mahdollisuuksia lisää sijainti koko maan kolmen suurimman keskittymän läheisyydessä.

YHTEENVETO, OSA 2

Häme tutkimus- ja kehitysvolyymien näkökulmasta

Hämeen tutkimus- ja kehitysmenot olivat noin **1,18 prosenttia BKT:sta** vuonna 2021. Luku on hieman keskitason alapuolella maakuntien joukossa, mutta jää selvästi vuodelle 2030 asetetusta kansallisesta 4 prosentin tavoitteesta. Hämeen TK-menot olivat yhteensä 74 miljoonaa euroa (436 €/asukas) vuonna 2022 eli 0,9 prosenttia koko maan TK-menoista. Luku on väestöosuutta alhaisempi.

Hämeen TK-menoista yrityssektorin osuus oli lähes puolet (45,6 %). Muun julkisen sektorin osuus oli hieman yli kolmannes, joka oli toiseksi eniten kaikkien maakuntien joukossa.

Hämeessä oli tutkimus- ja kehitystehtävissä yhteensä noin 900 henkilötyövuotta (1 % koko maan TK-henkilöstötyövuosista). **TK-henkilöstön tuottavuus on kuitenkin varsin korkea eli 7. suurin muihin maakuntiin verrattuna.**

Häme sai Business Finlandin rahoitusta yhteensä 5,3 miljoonaa euroa (31 euroa per asukas) vuonna 2023. Rahoitusmäärä jäi maakuntien alhaisempien joukkoon niin määrällisesti kuin suhteellisesti. Alueella innovoitiin myös melko vähän patenteja tutkitun ajanjakson aikana.

YHTEENVETO, OSA 3

Hämeen aluetalouden mittarit mahdollistavat

Hämeen aluetalouden mittarit ovat pääosin keskitasoa ja sen molemmilla puolilla, mutta osa aluetalouden mittareista on alueiden kärkijoukossa.

Alueen markkinahintainen BKT oli yhteensä 6,5 miljardia euroa vuonna 2021. BKT:n indeksiluku on asukasta kohden 84,7 (koko maa 100). Hämeen tavaraviennin arvo oli noin 1,8 miljardia euroa vuonna 2023 eli noin 10 700 euroa asukasta kohden. Hämeen asukkaiden käytettävissä olevat nettotulot ovat neljänneksi korkeimmat Kasvukolmion kolmen maakunnan jälkeen. Alueen yritysdynamiikka on keskitasoa yritystiheydessä ja yritysperustannassa.

Väestö- ja työpaikkakehitys on ollut maltillisesti supistuvalla uralla. Sen sijaan alueen työllisyysaste ja taloudellinen huoltosuhte on erittäin kilpailukykyinen: molemmat mittarit ovat viidenneksi kilpailukykyisimmät.

Hämeen kohdalla huomionarvoista on hyvä työllisyysdynamiikka ja alueen asukkaiden kohtuullisen korkeat tulot.

YHTEENVETO, OSA 4

Hämeen maakunta koulutus- ja osaamis- dynamiikan näkökulmasta

Hämeen maakunnan yli 20-vuotiaan väestön koulutustasoindeksi (362) oli maakuntien keskitasoa, mutta korkein niiden maakuntien joukossa, jossa ei ole yliopistoa tai yliopistokeskusta. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus oli hieman alle 30 prosenttia vuonna 2023. Koulutettujen osuus oli kahdeksanneksi korkein maakuntien joukossa. Korkea-asteen koulutettujen osuus oli myös korkein ”yliopistottomien” maakuntien joukossa, ja oli korkeampi kuin esimerkiksi Etelä-Karjalassa, Päijät-Hämeessä tai Lapissa, joissa on yliopisto.

Tutkijakoulutuksen suorittaneita oli maakunnassa 824 (0,49 % väestöstä). Tutkijakoulutuksen suorittaneiden määrä oli myös korkeampi kuin esimerkiksi Päijät-Hämeessä tai Lapissa.

YHTEENVETO, OSA 5

HAMKin koulutus- ja osaamis- dynamiikan merkitys

Hämeen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden tärkeimmät rekrytointialueet ovat oman maakunnan lisäksi Uusimaa ja Pirkanmaa. Lähes neljä viidestä (76,3 %) opiskelijasta tuli em. kolmesta maakunnasta. Kaikista HAMKin opiskelijoista yksi neljästä tuli Kanta-Hämeestä ja kolme neljästä muista maakunnista.

HAMKissa oli 13. eniten aloituspaikkoja 35 korkeakoulujen joukossa: jopa enemmän kuin kahdeksassa yliopistossa! HAMK on myös opiskelijamäärältään 15. suurin korkeakoulu, jossa on enemmän opiskelijoita kuin esimerkiksi LUT-yliopistossa, Åbo Akademiassa, Vaasan tai Lapin yliopistossa.

Ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä (1350) oli 7. korkein 35 korkeakoulun joukossa ja toiseksi korkein ammattikorkeakouluista vuonna 2023. Ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita oli 14 prosenttia kaikista opiskelijoista (4,5 %-yksikköä enemmän kuin kaikkien korkeakoulujen keskiarvo). HAMKissa suoritettiin 9. eniten AMK-tutkintoja ja 8. eniten YAMK-tutkintoja.

Vaikuttavuusluvut olivat hyvät työmarkkinoille sijoittumisen osalta. Tutkinnon suorittaneet työllistyivät 7. parhaiten ammattikorkeakouluista.

HAMK sai ulkopuolista tutkimusrahoitusta noin 7,2 miljoonaa euroa vuodessa, joka oli 8. eniten ammattikorkeakoulujen joukossa.

Suuret matkat tehdään ihmisen kokoisin askelin

Lue lisää:

www.hamk.fi